ˡ la dŭoĭ dintr'inșiĭ pe cale, cândŭ mergeaŭ
13 la țérână. Și aceia mergêndŭ, aŭ spusŭ ce-
lorŭ-l-alțĭ; și nicĭ pre aceia nu aŭ credutŭ.
14 ᵐ După aceea s'a arĕtatŭ celorŭ unŭ-spre-
dece, cândŭ ședeaŭ la mésă; și ĭ-a mus-
tratŭ pentru necredința lorŭ și invêrtoșa-
rea ânimeĭ *lorŭ*, că n'aŭ credutŭ celorŭ
ce l'aŭ vĕdutŭ, după ce a inviatŭ.
15 ⁿ Și li-a disŭ: Mergețĭ în tótă lumea, ᵒ și
16 predicațĭ evangelia la tótă făptura. ᵖ Celŭ ce
va crede, și se va boteza, se va mêntui;
ᵍ érŭ celŭ ce nu va crede, se va condemna.

Și celorŭ ce vorŭ crede, vorŭ urma aceste 17
semne: ʳ În numele meŭ vorŭ scóte demonĭ;
ˢ în limbĭ noŭe vorŭ vorbi: ᵗ Șerpĭ vorŭ rĕdica; 18
și de vorŭ bé ce-va de mórte, nu-ĭ va vă-
tĕma; ᵘ și-și vorŭ pune mânele preste bol-
navĭ, și li va fi bine.
Decĭ Domnulŭ, ᵛ după ce a vorbitŭ cu 19
d'inșiĭ, ˣ s'a înălțatŭ la ceriŭ, și ʸ a ședutŭ d'a
drépta luĭ Dumnedeŭ.
Érŭ eĭ eșindŭ, aŭ predicatŭ pretutindinea, 20
Domnulŭ împreună lucrândŭ, ᶻ și adeverindŭ
cuvêntulŭ prin semnele ce urmaŭ. Aminŭ.

SÂNTA EVANGELIĂ DUPRE LUCA.

Introducere.

1 DE óre ce mulțĭ s'aŭ pusŭ a face istoria
2 lucrurilorŭ petrecute între noĭ, ᵃ Pre-
cumŭ ni le-aŭ trădatŭ ceĭ ce aŭ fostŭ ᵇ de
la începutŭ marturĭ ocularĭ și ministri aĭ
3 cuvêntuluĭ; ᶜ Mĭ-amŭ propusŭ și eŭ, urmă-
rindŭ cu de amĕnuntulŭ tóte de la ince-
putŭ, a-țĭ scrie ᵈ pe rôndŭ, ᵉ pré destinsule
4 Teofile, ᶠ Ca să fiĭ convinsŭ despre cele în-
tru carĭ te-aĭ invĕțatŭ.

Unŭ ângerŭ dă în scire nascerea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ.

5 Fost'a ᵍ în dilele luĭ Erodŭ, regele Iudeeĭ,
unŭ preutŭ, a nume Zacaria, ʰ din rônduéla
luĭ Abia; și femea luĭ din fetele luĭ Aaronŭ;
6 și numele eĭ *era* Elisabeta. Și eraŭ amin-
dŭoĭ ⁱ dreptĭ înaintea luĭ Dumnedeŭ, âm-
blândŭ în tóte ordinele și aședămintele Dom-
7 nuluĭ fără prihană. Și eĭ nu aveaŭ copiĭ;
că Elisabeta era stérpă, și amindŭoĭ înain-
tațĭ în vrêstă.
8 Și pre-cândŭ preuția elŭ înaintea luĭ
9 Dumnedeŭ ʲ în șirulŭ rônduelĕĭ sale, Și du-
pre datina serviriĭ preuțieĭ, ĭ se sorțĭ ᵏ să
tămâĭeze, intrândŭ în templulŭ Domnuluĭ;
10 ˡ Și *pre-cândŭ* tótă mulțimea poporuluĭ era
11 afară, rugându-se în timpulŭ tămâĭereĭ; I
s'a arĕtatŭ ângerulŭ Domnuluĭ, stândŭ d'a
12 drépta ᵐ altaruluĭ tămâĭereĭ. Și vĕdêndu-*lŭ*
Zacaria, ⁿ s'a turburatŭ, și frică a cădutŭ
13 preste d'insulŭ. Érŭ ângerulŭ a disŭ cătră

d'însulŭ: Nu te teme, Zacario! că s'a au-
ditŭ rugăciunea ta, și femea ta Elisabeta
'țĭ va nasce fiiŭ, și ᵒ veĭ chiăma numele luĭ,
Ioanŭ. Și veĭ avé bucuriă și veseliă; și 14
ᵖ mulțĭ se vorŭ bucura de nascerea luĭ. Că 15
va fi mare înaintea luĭ Dumnedeŭ, și ᵍ nu va
bé nicĭ vinŭ nicĭ bĕuturĭ îmbĕtătóre; și se
va implé de Spiritŭ Sântŭ ʳ încă din mitra
mumeĭ sale. ˢ Și pre mulțĭ din fiiĭ luĭ Isra- 16
elŭ va intórce la Domnulŭ, Dumnedeulŭ
lorŭ. ᵗ Și elŭ va merge înaintea luĭ în spi- 17
ritulŭ și puterea luĭ Ilie, să întórcă ânime-
le părințilorŭ spre copiĭ, și pre ceĭ neascul-
tătorĭ spre ințelepciunea dreptilorŭ; să gă-
téscă poporŭ pregătitŭ Domnuluĭ.
Și a disŭ Zacaria cătră ângerŭ: ᵘ În ce 18
voiŭ cunósce acésta? că eŭ bĕtrânŭ sûntŭ,
și femea mea înaintată în vrêstă. Și rĕ- 19
spundêndŭ ângerulŭ, ĭ-a disŭ: Eŭ sûntŭ ᵛ Ga-
brielŭ, celŭ ce staŭ înaintea luĭ Dumnedeŭ,
și sûntŭ trămesŭ a vorbi cătră tine, și a dĭ
în scire ție acésta. Și éccĕ, ˣ veĭ fi mutŭ, ne- 20
putêndŭ vorbi, până în diŭa aceea în care
vorŭ fi acestea; pentru că nu aĭ credutŭ
cuvintelorŭ mele, carĭ se vorŭ implini în
timpulŭ lorŭ.
Și ascepta poporulŭ pre Zacaria, și se 21
mira, că intârdia în templu. Și eșindŭ elŭ, 22
nu putea să li vorbéscă, și aŭ cunoscutŭ
eĭ, că a vĕdutŭ vedere în templu; că li făcea
cea semnŭ, și a rĕmasŭ mutŭ.
Și dacă s'aŭ implinitŭ ʸ dilele serviciuluĭ 23

ˡ Luc. 24. 13. ᵐ Luc. 24. 36. Ioan 20. 19 1 Cor. 15. 5. ⁿ Mat. 28. 19 Ioan 15. 16 ᵒ Col. 1. 23 ᵖ Ioan 3. 18. 36. Fapt. 2. 38. & 16. 30—32 Rom. 10. 9 1 Pet. 3. 21. ᵍ Ioan 12. 48.
ʳ Luc. 10. 17. Fapt. 5. 16. & 8. 7. & 16. 18. & 19. 12. ˢ Fapt. 2. 4. & 10. 46. & 19. 6. 1 Cor. 12. 10, 28. ᵗ Luc. 10. 19. Fapt. 28. 5. ᵘ Fapt. 5. 15, 16. & 9. 17. & 28. 8 Iac. 5. 14, 15. ᵛ Fapt. 1. 2, 3 ˣ Luc. 24. 51. ʸ Ps. 110. 1. Fapt. 7. 55 ᶻ Fapt. 5. 12. & 14. 3. 1 Cor. 2. 4. 5 Ebr. 2. 4
LUCA. — Capulŭ 1 ᵃ Ebr. 2. 3. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16. 1 Ioan 1. 1. ᵇ Marc. 1. 1. Ioan 15. 27. ᶜ Fapt. 15. 19, 25, 28. 1 Cor. 7. 40. ᵈ Fapt. 11. 4.
ᵉ Fapt. 1. 1. ᶠ Ioan 20. 31. ᵍ Mat. 2. 1. ʰ 1 Cron. 24. 10, 19 Neem. 12. 4, 17. ⁱ Fac. 7. 1. & 17. 1. 1 Reg. 9. 4 2 Reg. 20. 3. Iov 1. 1. Fapt. 23. 1. & 24. 16. Filip. 3. 6. ʲ 1 Cron. 24. 19. 2 Cron. 8. 14. & 31. 2. ᵏ Esod. 30. 7, 8. 1 Sam. 2. 28 1 Cron. 23. 13. 2 Cron. 29. 11. ˡ Lev. 16. 17. Apoc. 8. 3, 4. ᵐ Esod. 30. 1. ⁿ Jude. 6. 22. & 13. 22.
Dan. 10. 8. Vers. 29. Cap. 2. 9. Fapt. 10. 4. Apoc. 1. 17. ᵒ Vers. 60. 63. ᵖ Vers. 58. ᵍ Num. 6. 3 Jude 13. 4. Cap. 7. 33. ʳ Ier. 1. 5. Gal. 1. 15. ˢ Mal. 4. 5, 6.

24 luĭ, s'a dusŭ la casa ea. Érŭ după acele
dile a conceputŭ Elisabeta, femea luĭ, și
25 s'a ascunsŭ cincĭ lunĭ, dicêndŭ: Așa mĭ-a
făcutŭ Domnulŭ în dilele, în carĭ a căutatŭ
ᶻ să rĕdice rușinea mea d'intre ómenĭ.

Bună-vestirea Marieĭ; visita eĭ la Elisabeta, și cântecŭlŭ eĭ de laudă.

26 Érŭ în a șesea lună a fostŭ trămesŭ ân-
gerulŭ Gabrielŭ de la Dumnedeŭ în ceta-
tea Galileeĭ, alŭ căreĭ nume *era* Nazaretŭ,
27 La o fecióră ᵃ logodită cu bărbatŭ, alŭ căruĭ
nume era Iosefŭ, din casa luĭ Davidŭ; și
28 numele fecióreĭ *era* Maria. Și intrândŭ ân-
gerulŭ la d'însa, a disŭ: ᵇ Bucură-te, cea
plină de charŭ; ᶜ Domnulŭ *este* cu tine; bi-
29 ne-cuvêntată *escĭ* tu între femeĭ. Érŭ ea
vĕdêndu-*lŭ*, ᵈ s'a turburatŭ de cuvêntulŭ luĭ,
și cugeta în sine, ce feliŭ de închinare să
30 fie acésta. Și ĭ-a disŭ ângerulŭ: Nu te te-
me, Mariă; că aĭ aflatŭ charŭ la Dumne-
31 deŭ; ᵉ Și éccĕ, veĭ concepe, și veĭ nasce fiiŭ,
și ᶠ veĭ chiăma numele luĭ, IISUSŬ. Acesta
32 va fi mare, ᵍ și Fiiŭ alŭ celuĭ Pré-înaltŭ se
va chiăma, ʰ și-ĭ va da Domnulŭ Dumnedeŭ
33 tronulŭ luĭ Davidŭ, părintele luĭ; ⁱ Și va dom-
ni preste casa luĭ Iacobŭ în eternŭ, și îm-
pĕrăția luĭ nu va avé sfârșitŭ.
34 Atuncĭ a disŭ Maria cătră ângerŭ: Cumŭ
va fi acésta, de óre ce nu cunoscŭ bărbatŭ?
35 Și rĕspundêndŭ ângerulŭ, ĭ-a disŭ: ʲ Spiri-
tulŭ Sântŭ se va pogorî preste tine, și pu-
terea celuĭ Pré-înaltŭ te va umbri; pentru
acésta și Sântulŭ ce se va nasce din tine,
36 se va chiăma ᵏ Fiiŭ alŭ luĭ Dumnedeŭ. Și
éccĕ, Elisabeta, ruda ta, și aceea a conce-
putŭ fiiŭ la bĕtrânețele eĭ; și acésta, ce se
37 chiămase stérpă, este în a șesea lună. ˡ Că
la Dumnedeŭ nimicŭ nu este cu neputință.
38 Și a disŭ Maria: Éccĕ serva Domnuluĭ!
fie mie dupre cuvêntulŭ teŭ. Și s'a dusŭ
ângerulŭ de la d'însa.
39 Și sculându-se Maria în dilele acelea, a
mersŭ degrabă la munte, ᵐ în o cetate *nu-*
40 *mită* Iuda; Și a întratŭ în casa luĭ Zacaria,
41 și s'a închinatŭ Elisabeteĭ. Și cândŭ a au-
ditŭ Elisabeta închinăciunea Marieĭ, a săl-
tatŭ pruncŭlŭ în mitra eĭ; și Elisabeta s'a
42 implutŭ de Spiritŭ Sântŭ; Și a strigatŭ cu
vóce tare, și a disŭ: ⁿ Bine-cuvêntată *escĭ* tu
între femeĭ, și bine-cuvêntatŭ *este* fruptulŭ
43 mitreĭ tale. Și de unde-mĭ *este* acésta, ca

să vină muma Domnuluĭ meŭ la mine? Că 44
éccĕ, cumŭ s'a auditŭ vócea închinăcĭuneĭ
tale în urechĭele mele, a săltatŭ pruncŭlŭ
în mitra mea de bucuriă. Și fericită *este* 45
ceea ce a credutŭ, că va fi implinirea ce-
lorŭ dise eĭ de la Domnulŭ. Și a disŭ Maria: 46
ᵒ Mărésce sufletulŭ meŭ pre Domnulŭ,
Și s'a bucuratŭ spiritulŭ meŭ de Dumnedeŭ, 47
Mêntuitorulŭ meŭ;
Că ᵖ a căutatŭ spre starea cea umilită a 48
serveĭ sale;
Că éccĕ, de acumŭ ᵍ mĕ vorŭ ferici tóte né-
murile;
Că ʳ mĭ-a făcutŭ lucrurĭ marĭ Celŭ Puternicŭ, 49
Și ˢ sântŭ *este* numele luĭ;
Și ᵗ mila luĭ *este* din némŭ în némŭ spre ceĭ 50
ce se temŭ de d'insulŭ;
ᵘ Făcut'a tăriă cu braçulŭ seŭ; 51
ᵛ Rĕsipit'a pre ceĭ mândri în cugetulŭ ânimeĭ
lorŭ;
ˣ Pogorît'a pre ceĭ puternicĭ de pe scaune, 52
Și a înălțatŭ pre ceĭ umilițĭ;
ʸ Pre ceĭ flămândĭ ĭ-a implutŭ de bunĕtățĭ, 53
Și pre ceĭ avuțĭ ĭ-a trămesŭ deșerțĭ;
Ajutat'a pre Israelŭ, servulŭ seŭ, 54
ᶻ Amintindu-șĭ de îndurarea *sa*;
ᵃ (Precumŭ a promisŭ părințilorŭ noștri,) 55
Luĭ Abraamŭ și semințieĭ luĭ, în eternŭ.
Și a rĕmasŭ Maria cu d'însa ca la treĭ lunĭ, 56
și s'a întorsŭ la casa sa.

Nascerea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ; și imnulŭ profeticŭ alŭ părinteluĭ seŭ.

Érŭ Elisabeteĭ i s'a implinitŭ timpulŭ să 57
nască, și a născutŭ fiiŭ. Și aŭ auditŭ vi- 58
cinĭĭ și rudele eĭ, că a măritŭ Domnulŭ mila
sa cu d'însa; și ᵇ se bucuraŭ împreună cu ea.
Și ᶜ în diŭa a opta aŭ venitŭ să circum- 59
cidă pruncŭlŭ; și ĭ puneaŭ numele, dupre
numele părinteluĭ seŭ, Zacaria. Érŭ luândŭ 60
cuvêntulŭ muma luĭ, a disŭ: ᵈ Nu *așa*; ci se
va chiăma Ioanŭ. Și aŭ disŭ cătră d'însa: 61
Nimenea nu este în rudenia ta, care se
chiămă cu numele acesta. Și aŭ făcutŭ 62
semnŭ părinteluĭ seŭ, ce nume să-ĭ dee. Și 63
cerêndŭ elŭ o tablă, a scrisŭ, dicêndŭ:
ᵉ Ioanŭ este numele luĭ. Și s'aŭ miratŭ toțĭ.
ᶠ Și i s'a deschisŭ gura luĭ îndată, și i s'a 64
deslegatŭ limba luĭ, și vorbĭa, lăudândŭ pre
Dumnedeŭ.
Și a cuprinsŭ frică pre toțĭ vicinĭĭ lorŭ, 65
și s'aŭ respânditŭ tóte aceste cuvinte în tótă

ᵗ Mal. [illegible] 30. 23. Mat. [illegible] 4. 1. & 54. Marc [illegible] ᵘ Fac. [illegible] 1. 18. ᵛ Dan. [illegible] 2. 4, 5. 9 [illegible] 9. 23. & Mat. [illegible] 19. Ebr. [illegible] ˣ Ese. [illegible] 6. 12. 24 [illegible] 12. ʸ Vei. [illegible] 7. 14. 11 [illegible] 1. 21. 1 Cr[illegible]
ᶠ Cap. 2. 21. ᵍ Marc. 5. 7. ʰ 2 Sam. 7. 11, 12. Ps. 132. 11. Isa. 9. 6, 7. & 16. 5. Ier. 23. 5. Apoc. 3. 7. ⁱ Dan. 2. 44. & 7. 14, 27.
Obad. 21. Mic. 4. 7 Ioan 12. 34. Ebr. 1. 8. ʲ Mat. 1. 20. ᵏ Mat. 14. 33. & 26. 63, 64. Marc. 1. 1. Ioan 1. 34. & 20. 31. Fapt. 8. 37.
Rom. 1. 4. ˡ Fac. 18. 14. Ier. 32. 17. Zech. 8. 6. Mat. 19. 26. Marc. 10. 27. Cap. 18. 27. Rom. 4. 21. ᵐ Ios. 21. 9, 10, 11. ⁿ Jude. 5. 24
Vers. 28. ᵒ 1 Sam. 2. 1. Ps. 34. 2, 3. & 35. 9. Hab. 3. 18 ᵖ 1 Sam. 1. 11. Ps. 138. 6. ᵍ Mal. 3. 12. Cap. 11. 27. ʳ Ps. 71. 19. &
126. 2, 3. ˢ Ps. 111. 9. ᵗ Fac. 17. 7. Esod. 20. 6. Ps. 103. 17, 18. ᵘ Ps. 98. 1. & 118. 15. Isa. 40. 10. & 51. 9. & 52. 10.
ᵛ Ps. 33. 10. 1 Pet. 5. 5. ˣ 1 Sam. 2. 6. etc. Iov. 5. 11. Ps. 113. 6. ʸ 1 Cam. 2. 5. Ps. 34. 10. ᶻ Ps. 98. 3. Ier. 31. 3, 20.
ᵃ Fac. 17. 19. Ps. 132. 11. Rom. 11. 28. Gal. 3. 16. ᵇ Vers. 14. ᶜ Fac. 17. 12. Lev. 12. 3. ᵈ Vers. 13. ᵉ Vers. 13. ᶠ Vers. 20.

[R]umanian] 27

66 pămêntulŭ Iudeeĭ ^g de pe lûngă munte. Şi
toţĭ ceĭ ce aŭ auḑitŭ, ^h cugetaŭ în ânima lorŭ,
ḑicêndŭ: Ce va fi acestŭ pruncŭ! Şi ^i mâna
Domnuluĭ era cu d'însulŭ.
67 Şi Zacaria, părintele luĭ, ^j s'a împlutŭ de
68 Spiritŭ Sântŭ, şi a profeţitŭ, ḑicêndŭ:
^k Bine-cuvêntatŭ *fie* Domnulŭ, Dumneḑeulŭ
luĭ Israelŭ,
Că ^l a cercetatŭ şi a rescumpĕratu poporulŭ
seŭ;
69 ^m Şi nĭ-a rĕdicatŭ cornŭ de mêntuire,
În casa luĭ Davidŭ, servulŭ seŭ.
70 ^n Precumŭ a vorbitŭ prin gura sânţilorŭ pro-
[feţĭ aĭ seĭ,
Celorŭ din vechime;
71 Mêntuire de neamicii nostri,
Şi din mâna tuturorŭ celorŭ ce ne urĕscŭ;
72 ^o Să facă îndurare cu părinţiĭ nostri,
Şi să-şĭ aducă aminte de legămêntulŭ seŭ
celŭ sântŭ;
73 De ^p jurămêntulŭ ce a făcutŭ luĭ Abraamŭ,
părintelui nostru:
Că ni va da,
74 Scăpându-ne din mâna neamicilorŭ nostri,
Să-I ^q servimŭ fără frică,
75 ^r În sânţeniă şi în dreptate înaintea luĭ, *în*
tóte ḑilele vieţeĭ nóstre.
76 Şi tu, pruncule! profetŭ alŭ celuĭ Pré-
înaltŭ te veĭ chiăma;
Că ^s veĭ merge înaintea feţeĭ Domnuluĭ, să
gătescĭ calea luĭ.
77 Ca să daĭ poporuluĭ seŭ cunoscinţa mên-
tuireĭ ^t în iertarea pĕcatelorŭ lorŭ;
78 Prin îndurarea de ânimă a Dumneḑeuluĭ
nostru,
Prin care ne-a cercetatŭ resăritulŭ celŭ din
înălţimĭ;
79 ^u Să lumineze celorŭ ce şedeaŭ în întunerecŭ
şi *în* umbra morţeĭ,
Să îndrepteze piciórele nóstre în calea păceĭ.
80 Êrŭ ^v pruncŭlŭ crescea, şi se întăria în
spiritŭ; şi ^x a fostŭ în pustiiŭ până în ḑiŭa
arĕtăreĭ luĭ către Israelŭ.

Nascerea luĭ Iisusŭ Christosŭ. Darea în scire a acesteia la păstorĭ de către ângerĭ.

2 ÎN ḑilele acelea ^a eşitŭ edictŭ de la Ce-
sarulŭ Augustŭ, să se înscriă tótă lumea.
2 ^a (Acéstă înscriere s'a făcutŭ maĭ ântêiŭ,
3 cândŭ Cirineŭ era guvernătorulŭ Sirieĭ) Şi
mergeaŭ toţĭ să se înscriă, fie-care în ce-
tatea sa. Şi s'a suitŭ şi Iosefŭ din Galilea, 4
din cetatea Nazaretŭ, la Iudea, în ^b cetatea
luĭ Davidŭ, care se chiămă Betlehemŭ; ^c (că
elŭ era din casa şi din seminţia luĭ Da-
vidŭ;) Să se înscriă cu Maria, ^d femea cea lo- 5
godită luĭ, fiindŭ ea îngreunată.
Şi cândŭ eraŭ eĭ acolo, s'aŭ împlinitŭ 6
ḑilele, ca să nască ea. Şi ^e a născutŭ pre 7
fiiulŭ seŭ celŭ ântêiŭ-născutŭ, şi l'a înfăşatŭ,
şi l'a culcatŭ în esle, pentru că eĭ nu a-
veaŭ locŭ în ospĕtăriă.
Şi eraŭ păstorĭ în acea lature, petre- 8
cêndŭ pe câmpŭ, şi păzindŭ nóptea împre-
jurulŭ turmeĭ lorŭ: Şi éccĕ, ângerulŭ Dom- 9
nuluĭ a stătutŭ înaintea lorŭ, şi mărirea
Domnuluĭ a strălucitŭ împrejurulŭ lorŭ; ^f şi
s'aŭ înfricoşatu cu frică mare. Şi lĭ-a ḑisŭ 10
ângerulŭ: Nu vĕ temeţĭ; că éccĕ, vĭ daŭ în
scire bucuriă mare, ^g care va fi la totŭ po-
porulŭ. ^h Că astă-ḑĭ vi s'a născutŭ ^i Mêntui- 11
torŭ, ^j care este Christosŭ Domnulŭ, în ceta-
tea luĭ Davidŭ. Şi acesta vĭ *va fi* semnŭ: 12
Veţĭ afla unŭ pruncŭ înfăşatŭ, culcatŭ în esle.
^k Şi îndată împreună cu ângerulŭ mul- 13
ţime de óste cerêscă lăuda pre Dumneḑeŭ,
şi ḑicea: ^l Mărire luĭ Dumneḑeŭ în înălţimĭ, 14
^m pace pe pămêntŭ, şi ^n bună învoire intre
ómenĭ.
Şi cândŭ s'aŭ dusŭ ângeriĭ de la d'înşiĭ 15
la cerŭ, aŭ ḑisŭ păstoriĭ unia către alţiĭ:
Să mergemŭ dară până la Betlehemŭ, şi să
vedemŭ ceea ce s'a întêmplatŭ, despre care
Domnulŭ nĭ-a făcutŭ cunoscutŭ. Şi aŭ ve- 16
nitŭ de grabă, şi aŭ aflatŭ pre Maria şi pre
Iosefŭ, şi pruncŭlŭ în esle. Şi vĕḑêndu-lŭ, 17
aŭ făcutŭ cunoscutŭ cuvêntulŭ, ce lĭ se vor-
bise despre acestŭ pruncŭ. Şi toţĭ ceĭ ce 18
aŭ auḑitŭ, s'aŭ miratŭ de cele ce lĭ s'a ḑisŭ
de păstorĭ. ^o Êrŭ Maria păzia tóte acele cu- 19
vinte, cugetându-le în ânima sa. Şi s'aŭ 20
întorsŭ păstoriĭ, mărindŭ şi lăudândŭ pre
Dumneḑeŭ pentru tóte cele ce aŭ auḑitŭ şi
aŭ vĕḑutŭ, precumŭ lĭ s'a vorbitŭ.

Circumcisiunea luĭ Iisusŭ; ducerea luĭ în templu; şi profeţiele luĭ Simeonŭ şi ale Anneĭ.

^p Şi împlinindu-se optŭ ḑile pentru cir- 21
cumciderea pruncuuluĭ, s'a chiămatŭ numele
luĭ, ^q IISUSŬ, care s'a numitŭ de ângerŭ maĭ
'nainte de a se concepe în mitră.

g Vers. 39. h Cap. 2. 19, 51. i Ps. 39 2. Ps. 80. 17. & 89 21. Fapt. 11. 21. j Ioel 2 28. k 1 Reg. 1. 48. Ps. 41. 13. & 72. 18. & 106. 48. l Esod. 3. 16. & 4. 31. Ps. 111. 9.
Cap. 7. 16. m Ps. 132. 17. n Ier 23. 5, 6 & 30 10. Dan. 9. 24. Fapt 3. 21. Rom 1. 2. o Lev 26 42 Ps 98 3 & 105 8, 9 & 106. 45. Ezec 16. 60. Vers. 54. p Fac. 12. 3. &
17. 4 & 22. 16, 17 Ebr. 6 13, 17. q Rom 6. 18, 22 Ebr. 9. 14 r Ier 32 39, 40. Efes 4 24 2 Tes. 2 13. 2 Tim. 1. 9. Tit. 2 12. 1 Pet. 1. 15. 2 Pet. 1 4. s Isa. 40. 3. Mal. 3. 1. &
4. 5. Mat. 11. 10. Vers. 17 t Marc. 1. 4. Cap. 3. 3. u Isa. 9 2. & 42 7. & 49. 9. Mat 4. 16. Fapt 26. 18 v Cap. 2. 40. x Mat. 3. 1. & 11. 7. —
Capulŭ 2. a Fapt. 5. 37. b 1 Sam 16 1, 4. Ioan 7. 42. c Mat 1 16. Cap 1. 27 d Mat. 1. 18 Cap 1. 27. e Mat. 1. 25. f Cap. 1. 18. g Fac. 12. 3. Mat. 28. 19. Marc. 1. 15.
Vers. 31 32. Cap. 24. 47. Col. 1. 23. h Isa. 9 6. i Mat. 1. 21. j Mat. 1. 16. & 16. 16. Cap. 1. 43. Fapt 2. 36. & 10. 36. Filip. 2. 11. k Fac. 28. 12. & 32. 1, 2. Ps. 103. 20,
21. & 148. 2 Dan. 7. 10. Ebr. 1. 14. Apoc. 5. 11. l Cap. 19. 38. Efes. 1. 6. Efes. 3. 10, 21 Apoc. 5. 13. m Isa. 57 19. Cap. 1. 79. Rom. 5. 1. Efes. 2. 17. Col. 1. 20.
n Ioan [illegible] Efes. [illegible] 2 Tes. [illegible] 1 Ioan [illegible] o Fac [illegible] p Fac [illegible] Lev. [illegible] q Mat. [illegible] Cap. [illegible]

22 Şi împlinindu-se ^r ḑilele curăţireĭ eĭ dupre
legea luĭ Moisi, l'aŭ adusŭ la Ierusalimŭ,
23 spre a-*lŭ* pune înaintea Domnuluĭ. (Precumŭ
scrisŭ este în legea Domnuluĭ: ^s Tótă partea
bărbătéscă ce deschide matricea, se va chiă-
24 ma sântŭ Domnuluĭ); Şi să aducă sacrificiŭ,
dupre ^t ceea ce s'a ḑisŭ în legea Domnuluĭ:
o părechie de turturele, séŭ dŭoĭ puĭ de po-
rumbŭ.
25 Şi éccĕ, era unŭ omŭ în Ierusalimŭ, a
nume Simeonŭ; şi acelŭ omŭ *era* dreptŭ şi
temĕtorŭ de Dumneḑeŭ, ^u asceptândŭ mângâ-
iărea luĭ Israelŭ; şi Spiritulŭ Sântŭ era preste
26 d'însulŭ. Şi elŭ era înscĭinţatŭ de la Spi-
ritulŭ Sântŭ, că nu va ^v vedé mórtea, până
27 ce va vedé pre Christosulŭ Domnuluĭ. Şi a
venitŭ ^x în Spiritŭ la templu; şi cândŭ pă-
rinţiĭ aŭ adusŭ în lă-întru pre pruncŭlŭ Iisusŭ,
28 să facă pentru elŭ dupre datina legeĭ, A-
tuncĭ l'a luatŭ în braţiele sale, şi a bine-
cuvêntatŭ pre Dumneḑeŭ; şi a ḑisŭ:
29 Stĕpâne, ^y acumŭ lasă pre servulŭ teŭ în
pace,
Dupre cuvêntulŭ teŭ;
30 Că ochiĭ meĭ ^z vĕḑură mêntuirea ta,
31 Care aĭ *gătitŭ* înaintea feţeĭ tuturorŭ po-
pórelorŭ:
32 ^a Lumină pentru descoperire naţiunilorŭ,
Şi mărire poporuluĭ teŭ Israelŭ.
33 Şi Iosefŭ şi muma luĭ se miraŭ de cele,
34 ce se ḑiceaŭ despre d'însulŭ. Şi l-a bine-
cuvêntatŭ Simeonŭ, şi a ḑisŭ către Maria,
muma luĭ: Éccĕ, acesta este pusŭ spre ^b că-
derea şi scularea multora în Israelŭ, şi spre
35 ^c semnŭ, contra căruia se va vorbi: (Da, ^d prin
însu-şĭ sufletulŭ teŭ va trece sabiă), ca să
se descoperă cugetările din multe ânimĭ.
36 Şi era Anna, profetésă, féta luĭ Fanuelŭ,
din seminţia luĭ Aserŭ; acésta trăise cu băr-
batŭ şepte anĭ de la fecĭoria sa, şi era *a-*
37 *cumŭ* înaintată în vrêstă, Şi vĕduvă, ca la
optŭ-ḑecĭ şi patru de anĭ, care nu se de-
părta de la templu, ci servia *luĭ Dumneḑeŭ*
cu posturĭ şi cu rugăcĭunĭ ^e ḑiŭa şi nóptea.
38 Şi aceea venindŭ într'acea óră, lăuda pre
Domnulŭ, şi vorbia despre d'însulŭ tuturorŭ
celorŭ ce ^f asceptaŭ mêntuirea în Ierusalimŭ.

Copilăria şi tênereţa luĭ Iisusŭ; visita sa la Ierusalimŭ în alŭ dŭoĭ-spre-ḑecelea anŭ alŭ vrêsteĭ sale.

39 Şi după ce aŭ sfărşitŭ tóte dupre legea
Domnuluĭ, s'aŭ întorsŭ în Galilea, în ce-
tatea lorŭ Nazaretŭ.
^g Êrŭ pruncŭlŭ crescea, şi se întăria în 40
spiritŭ, împlêndu-se de înţelepcĭune; şi cha-
rulŭ luĭ Dumneḑeŭ era preste d'însulŭ.
Şi se duceaŭ părinţiĭ seĭ ^h în fie-care anŭ 41
la Ierusalimŭ la serbătórea pascelorŭ. Şi 42
cândŭ elŭ a fostŭ de dŭoĭ-spre-ḑece anĭ,
suindu-se eĭ la Ierusalimŭ dupre datina ser-
bătoreĭ, Şi sfârşindu-se ḑilele, cândŭ s'aŭ 43
întorsŭ eĭ, a rĕmasŭ pruncŭlŭ Iisusŭ în Ie-
rusalimŭ, fără ca Iosefŭ şi muma luĭ să
sciă. Şi socotindŭ că este elŭ cu cel-l-alţĭ 44
soçĭ, aŭ venitŭ cale de o ḑi; şi l'aŭ cău-
tatŭ intre rudele şi cunoscuţiĭ *lorŭ*. Şi ne- 45
aflându-lŭ, s'aŭ întorsŭ la Ierusalimŭ, cău-
tându-lŭ.
Şi după treĭ ḑile l'aŭ aflatŭ în templu, 46
şeḑêndŭ în meḑloculŭ învĕţaţilorŭ, ascul-
tându-ĭ şi întrebându-ĭ. Şi ^i se miraŭ toţĭ 47
ceĭ ce-lŭ auḑiaŭ de priceperea şi de re-
spunsurile luĭ. Şi vĕḑêndu-lŭ, s'aŭ uĭmitŭ; 48
şi a ḑisŭ către elŭ muma luĭ: Fiiule, de ce
nĭ-aĭ făcutŭ aşa? éccĕ, părintele teŭ şi eŭ,
îngrijiţĭ fiindŭ, te căutamŭ. Şi a ḑisŭ că- 49
tră d'înşiĭ: Pentru ce mĕ căutaţĭ? aŭ nu
aţĭ sciutŭ, că mi se cade să fiŭ în ^j cele ce
sûnt ale părinteluĭ meŭ? Dară ^k eĭ nu aŭ 50
înţelesŭ graĭulŭ, care lĭ-a vorbitŭ. Şi s'a 51
pogoritŭ cu d'înşiĭ, şi a venitŭ la Nazaretŭ,
şi se supunea lorŭ; şi muma luĭ ^l păzia tóte
acestea cuvinte în ânima sa.
Şi Iisusŭ ^m crescea în înţelepcĭune şi în 52
vrêstă şi în charŭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ şi
a ómenilorŭ.

Activitatea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ, şi botezulŭ luĭ Iisusŭ.

ÉARŬ în anulŭ alŭ cincĭ-spre-ḑecelea alŭ 3
împĕrăţieĭ Cesaruluĭ Tiberiŭ, (Ponţiŭ Pi-
latŭ fiindŭ guvernătorulŭ Iudeeĭ, şi Erodŭ
fiindŭ tetrarchŭ în Galilea, şi Filipŭ, fratele
luĭ, tetrarchŭ în Iturea şi în laturea Tra-
choniéĭ; şi Lisaniŭ, tetrarchŭ în Abilena); 2
^a În ḑilele archiereilorŭ Anna şi Caiafa, a
fostŭ cuvêntulŭ luĭ Dumneḑeŭ către Ioanŭ,
fiiulŭ luĭ Zacaria, în pustiiŭ.
^b Şi elŭ a venitŭ în tóte împrejurimile 3
Iordanuluĭ, predicândŭ botezulŭ pocăinţeĭ,
^c spre iertarea pĕcatelorŭ. Precumŭ este 4
scrisŭ în cartea cuvintelorŭ profetuluĭ Isaia,
care ḑice: ^d Vócea celuĭ ce strigă în pustiiŭ:
Gătiţĭ calea Domnuluĭ, drepte faceţĭ cără-
rile luĭ; Tótă valea se va împlé, şi totŭ 5
muntele şi délulŭ se va înjosi; şi cele strîm-

Lev. 12. 2-4. Esod. 13. 2. & [illegible] Num 3. 13. & [illegible] Lev. 12. 2. 6.
8. u Isa. 40. 1. Marc. 15. 43. Vers. 38. v Ps. 89. 48. Ebr. 11. 5. x Mat 4 1. y Fac 46. 30. Filip. 1. 23.
z Isa. 52. 10. Cap. 3. 6. a Isa 9 2. & 42. 6 & 49. 6. & 60. 1, 2, 3. Mat. 4. 16. Fapt 13. 47. & 28 28. b Isa. 8. 14.
Osea 14. 9. Mat. 21. 44. Rom. 9. 32, 33. 1 Cor. 1. 23, 24. 2 Cor 2. 16. 1 Pet. 2. 7, 8. c Fapt. 28 22. d Ps 42. 10.
Ioan 19. 25. e Fapt. 26. 7. 1. Tim. 5. 5. f Marc. 15. 43. Vers. 25. Cap. 24. 21. g Cap. 1. 80. Vers. 52. h Esod. 23. 15,
17. & 34. 23. Deut. 16. 1. 16. i Mat. 7 28. Marc. 1. 22. Cap. 4. 22, 32. Ioan 7. 15, 46. j Ioan 2. 16. k Cap. 9. 45. &
18. 34. l Dan. 7. 28. Vers. 19. m 1 Sam. 2. 26. Vers. 40. — Capulŭ 3. a Ioan 11. 49,
51. & 18. 13 Fapt. 4. 6. b Mat. 3. 1. Marc. 1. 4. c Cap. 1. 77. d Isa. 40. 3. Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Ioan 1. 23.

be se vorŭ face drepte, şi cele aspre, căi
6 netede. Şi [e] va vedé totŭ corpulŭ mêntui-
rea luĭ Dumnedeŭ.
7 Atuncea dicea multimeĭ celorŭ ce vineaŭ
să se boteze de la elŭ: [f] Puĭ de viperă! cine
v'a datŭ scire să fugiţĭ de mânia ce va să
8 fie? Decĭ faceţĭ frupte vrednice de pocă-
inţă: şi nu începeţĭ a dice în voĭ înşi-vĕ:
Părinte avemŭ pre Abraamŭ; că dicŭ voŭî,
că póte Dumnedeŭ şi din petrele acestea
9 să rĕdice fiĭ luĭ Abraamŭ. Şi acumŭ jace
securea la rădĕcina pomilorŭ! [g] decĭ totŭ po-
mulŭ, care nu face fruptŭ bunŭ, se tăiă, şi
se aruncă în focŭ.
10 Şi-lŭ întreba poporulŭ, dicendŭ: [h] Dară
11 ce să facemŭ? Elŭ respundendŭ, lĭ-a disŭ:
[i] Celŭ ce are dŭoĕ vestminte, să dee celuĭ ce
nu are nicĭ unulŭ; şi celŭ ce are bucate să
facă asemenea.
12 Atuncĭ [j] aŭ venitŭ şi vameşiĭ să se boteze,
şi I-aŭ disŭ: Învĕţătorule, ce să facemŭ?
13 Elŭ a disŭ către d'înşiĭ: [k] Nu luaţĭ nimicŭ
maĭ multŭ de câtŭ vi este rônduitŭ.
14 Şi-lŭ întrebaŭ şi ostaşiĭ, dicendŭ: Şi noĭ
ce se facemŭ? Elŭ lĭ-a disŭ: Nu asupriţĭ pre
nimenea, [l] nicĭ nu acusaţĭ strîmbŭ *pre nime-
nea*; şi vĕ mulţumiţĭ cu lefele vóstre.
15 Ĕrŭ poporulŭ asceptândŭ, şi cugetândŭ
toţĭ în ânimele lorŭ de Ioanŭ, nu cumŭ-va
16 să fie elŭ Christosŭ, A respunsŭ Ioanŭ, şi
a disŭ tuturorŭ: [m] Eŭ vĕ botezŭ cu apă: dară
vine celŭ maĭ tare de câtŭ mine, căruĭa eŭ
nu sûnt vrednicŭ a-ĭ deslega curéua încăl-
ţămintelorŭ luĭ; acesta vĕ va boteza cu Spi-
17 ritulŭ Sântŭ şi cu focŭ; A căruĭ vêntuţă-
tóre *este* în mâna luĭ, şi va curăţi aria, [n] şi va
aduna grâulŭ în grânarulŭ seŭ; ĕrŭ plevele
18 le va arde cu focŭ nestinsŭ. Şi multe al-
tele predică poporuluĭ, îndemnându-*lŭ*.
19 [o] Ĕrŭ Erodŭ, tetrarchulŭ, mustratŭ fiindŭ
de elŭ pentru Erodiada, femea luĭ Filipŭ,
fratele seŭ, şi pentru tóte relele cari a fă-
20 cutŭ Erodŭ, A adausŭ şi acésta preste tóte,
de a închisŭ pre Ioanŭ în închisóre.
21 Dupa ce s'a botezatŭ totŭ poporulŭ, şi
[p] Iisusŭ botezându-se şi rugându-se, s'a des-
22 chisŭ ceriulŭ; Şi s'a pogoritŭ Spiritulŭ
Sântŭ în chipŭ trupescŭ, ca unŭ porumbŭ,
preste d'insulŭ; şi s'a auditŭ vóce din ceriŭ,
dicendŭ: Tu escĭ Fiiulŭ meŭ celŭ iubitŭ;
în tine amŭ bine-voitŭ.

Genealogia luĭ Iisusŭ Christosŭ.

23 Şi Iisusŭ începuse a fi [q] ca de treĭ-decĭ
de anĭ, fiindŭ (precumŭ se socotía) [r] fiiulŭ
luĭ Iosefŭ, alŭ luĭ Eli, Alŭ luĭ Mattatŭ, alŭ
luĭ Levi, alŭ luĭ Melchi, alŭ luĭ Ianna, alŭ luĭ
Iosefŭ, Alŭ luĭ Mattatia, alŭ luĭ Amosŭ, alŭ
luĭ Naumŭ, alŭ luĭ Esli, alŭ luĭ Nagge, Alŭ
luĭ Maatŭ, alŭ luĭ Mattatia, alŭ luĭ Semeĭ,
alŭ luĭ Iosefŭ, alŭ luĭ Iuda, Alŭ luĭ Ioanna,
alŭ luĭ Resa, alŭ luĭ Zorobabelŭ, alŭ luĭ
Saaltielŭ, alŭ luĭ Nerĭ, Alŭ luĭ Melchi, alŭ
luĭ Addi, alŭ luĭ Cosamŭ, alŭ luĭ Elmodamŭ,
alŭ luĭ Erŭ, Alŭ luĭ Iose, alŭ luĭ Eliezerŭ, alŭ
luĭ Iorimŭ, alŭ luĭ Mattatŭ, alŭ luĭ Levi,
Alŭ luĭ Simeonŭ, alŭ luĭ Iuda, alŭ luĭ Io-
sefŭ, alŭ luĭ Ioananŭ, alŭ luĭ Eliakimŭ, Alŭ
luĭ Melea, alŭ luĭ Menanŭ, alŭ luĭ Mattata,
alŭ luĭ [s] Natanŭ, [t] alŭ luĭ Davidŭ, [u] Alŭ luĭ
Işaĭ, alŭ luĭ Obedŭ, alŭ luĭ Boozŭ, alŭ luĭ
Salmonŭ, alŭ luĭ Naasonŭ, Alŭ luĭ Aminadabŭ,
alŭ luĭ Aramŭ, alŭ luĭ Esronŭ, alŭ luĭ Fa-
resŭ, alŭ luĭ Iuda, Alŭ luĭ Iacobŭ, alŭ luĭ
Isaacŭ, alŭ luĭ Abraamŭ, [v] alŭ luĭ Thara, alŭ
luĭ Nahorŭ, Alŭ luĭ Sarucŭ, alŭ luĭ Ragavŭ,
alŭ luĭ Falecŭ, alŭ luĭ Eberŭ, alŭ luĭ Sala,
[x] Alŭ luĭ Cainanŭ, alŭ luĭ Arfacsadŭ, [y] alŭ luĭ
Semŭ, alŭ luĭ Noe, alŭ luĭ Lamecŭ, Alŭ luĭ
Matusela, alŭ luĭ Enocŭ, alŭ luĭ Iaredŭ, alŭ
luĭ Maleleelŭ, alŭ luĭ Cainanŭ, Alŭ luĭ E-
nosŭ, alŭ luĭ Setŭ, alŭ luĭ Adamŭ, [z] alŭ luĭ
Dumnedeŭ.

Ispitirea luĭ Iisusŭ.

Ĕ[a]rŭ [a] Iisusŭ, plinŭ de Spiritŭ Sântŭ, s'a
intorsŭ de la Iordanŭ, şi [b] s'a dusŭ de
spiritŭ în pustiiŭ, Patru-decĭ de dile ispi-
tindu-se de diabolulŭ. Şi [c] nimicŭ nu a mân-
catu în acele dile; şi sfârşindu-se ele, mai
pe urmă a flămânditŭ. Şi ĭ a disŭ diabo-
lulŭ: De escĭ tŭ fiiŭ alŭ luĭ Dumnedeŭ, di
petreĭ acesteĭa să se facă pâne. Şi ĭ-a re-
spunsŭ Iisusŭ, dicendŭ: [d] Scrisŭ este: Nu nu-
maĭ cu pâne va trăi omulŭ, ci cu totŭ cu-
vêntulŭ luĭ Dumnedeŭ.
Şi suindu-lŭ diabolulŭ într'unŭ munte în
altŭ, ĭ-a arĕtatŭ tóte regatele lumeĭ într
unŭ momentŭ. Şi ĭ-a disŭ diabolulŭ: Ţi
voiŭ da puterea acésta tótă, şi mărirea lorŭ
că [e] dată 'mĭ este, şi orĭ-căruĭa voĭescŭ
daŭ. Decĭ tu, de te veĭ închina mie, vor
fi tóte ale tale. Şi respundendŭ Iisusŭ, I-
disŭ: Lipsesce, Satano! că [f] scrisŭ este
Domnuluĭ, Dumnedeuluĭ teŭ, să te închin
şi numaĭ pre elŭ să servescĭ.
[g] Şi l'a dusŭ la Ierusalimŭ, şi l'a pusŭ
aripa templuluĭ, şi ĭ-a disŭ: De escĭ tu Fi

[a] Ps. 98. 2. Isa. 52. 10. Cap 2 10. [b] Mat. 3 7 [c] Mat. 7 19 [d] Fapt 2. 37. [e] Cap 11. 41. | 2 Cor 8 14. Iac. 2 15, 16 1 Ioan 3 17. & 4 20 [j] Mat. 21. 32. Cap 7. 29. [k] Cap 19 8. | [l] Esod. 23. 1. Lev. 19. 11. [m] Mat. 3. 11 [n] Mic. 4. 12. Mat 13. 30 [o] Mat. 14. 3. Marc 6 17. | [p] Mat. 3. 13. Ioan 1. 32. [q] Veţi Num 4. 3 35, 39, 43, 47 [r] Mat 13 55. Ioan 6. 42. | [s] Zech. 12. 12. [t] 2 Sam. 5. 14. 1 Cron. 3. 5 [u] Rut 4 18, etc. 1 Cron. 2. 10, etc [v] Fac. 11. 24, 26 [x] Veţi Fac. 11. 12 [y] Fac. 5 6, etc. & 11. 10, etc. [z] Fac 5. 1, 2. — Capulŭ 4. [a] Mat 4. 1. Marc 1. 12. [b] Cap 2 27. Vors. 14. [c] Esod. 34. 28. 1 Reg. 19. 8. | [d] Deut. [e] Ioan [f] Deut. 10. M [g] Mat.

alŭ luĭ Dumnedeŭ, aruncă-te josŭ de aicea;
10 Că [h] scrisŭ este: Dice-va îngerilorŭ seĭ de-
11 spre tine, să te păzescă, Şi pe mâuĭ te vorŭ
purta, ca să nu lovescĭ de pétră picĭorulŭ
12 teŭ. Şi respundendŭ Iisusŭ, ĭ-a disŭ: [i] S'a
disŭ: Să nu ispitescĭ pre Domnulŭ, Dum-
nedeulŭ teŭ.
13 Şi sfârşindŭ diabolulŭ tótă ispita, s'a
depărtatŭ de la d'insulŭ [j] pe unŭ timpŭ.

Iisusŭ invĕţă în Galilea; cercetĕză Nazaretulŭ, şi este lepĕdatŭ acolo.

14 [k] Şi s'a întorsŭ Iisusŭ [l] în puterea Spiritu-
luĭ la [m] Galilea, şi a eşitŭ scirea despre d'în-
15 sulŭ în tóte împrejurimile. Şi elŭ învĕţa în
sinagogele lorŭ, fiindŭ lăudatŭ de toţĭ.
16 Şi a venitŭ la [n] Nazaretŭ, unde era cres-
cutŭ, [o] şi a intratŭ dupre datina sa în diŭa
sâmbătĕĭ în sinagogă, şi s'a sculatŭ să ce-
17 téscă. Şi i s'a datŭ cartea profetuluĭ I-
saia. Şi deschidendŭ cartea, a aflatŭ locul
18 unde era scrisŭ: [p] Spiritulŭ Domnuluĭ *este*
preste mine, pentru că m'a unsŭ a pre-
dica evangelia saracilorŭ; m'a trămesŭ a
vindeca pre ceĭ frânţĭ cu ânima, a anunţa
scăpare celorŭ prinşĭ, şi vedere orbilorŭ, şi
19 a pune în libertate pre ceĭ apĕsaţĭ; A a-
20 nunţa anulŭ favorabilŭ alŭ Domnuluĭ. Şi
închidendŭ cartea, a dat'o servuluĭ, şi a
şedutŭ. Şi ochiĭ tuturorŭ celorŭ din sina-
gogă craŭ aţintiţĭ spre elŭ.
21 Şi a începutŭ a dice către d'înşiĭ: As-
tă-dĭ s'a implinitŭ acéstă scriptură în urc-
22 chiele vóstre. Şi toţĭ 'lŭ mărturisiaŭ, şi [q] se
miraŭ de cuvintele charuluĭ, cari eşiaŭ din
gura luĭ. Şi diceaŭ: [r] Aŭ nu este acesta fi-
lulŭ luĭ Iosefŭ? Şi elŭ a disŭ catră eĭ:
Cu adevĕratŭ 'mĭ veţĭ dice acestŭ proverbŭ:
Medice, vindecă-te însu-ţĭ; câte amŭ auditŭ
că s'aŭ făcutŭ în [s] Capernaumŭ, fă şi aicea
23 în [t] patria ta. Şi a disŭ: adevĕratŭ dicŭ
voŭi: Nicĭ unŭ [u] profetŭ nu este primitŭ în
patria sa. Şi adevĕrŭ dicŭ voŭi, *că* [v] multe
vĕduve eraŭ în Israelŭ în dilele luĭ Ilie,
candŭ s'a închuiatŭ ceriulŭ treĭ anĭ şi şese
luni, făcendu-se fómete mare preste tótă pe-
ra; Dară către nicĭ una dintr'acelea nu a
fostŭ trămesŭ Ilie, de câtŭ numaĭ la o fe-
meĭ vĕduvă din Sarepta Sidonuluĭ. [x] Şi multĭ
leproşĭ eraŭ în Israelŭ în dilele profetu-
luĭ Eliseiŭ; dară nicĭ unulŭ dintr'înşiĭ nu
s'a curăţitŭ, ci numaĭ Naamanŭ, Siriénulŭ.
28 Şi toţĭ ceĭ din sinagogă auzindŭ aces-
tea, s'aŭ implutŭ de mâniă; Şi sculându-se,
l'aŭ scosŭ afară din cetate, şi l'aŭ dusŭ până
în vêrfulŭ munteluĭ, pe care era zidită ce-
tatea lorŭ, ca să-lŭ arunce josŭ. Ĕrŭ elŭ, 30
[y] trecendŭ prin medíloculŭ lorŭ, s'a dusŭ.

Iisusŭ vindecă şi învĕţă în Capernaumŭ şi prin Galilea.

31 Şi [z] s'a pogoritŭ la Capernaumŭ, cetate a
Galileeĭ, şi-ĭ învĕţa sâmbătele. Şi se uimĭaŭ 32
de învĕţătura luĭ; [a] că cuvêntulŭ luĭ era cu
putere. [b] Şi în sinagogă era unŭ omŭ, care 33
avea spiritŭ de demonŭ nezuratŭ, şi a strig-
atŭ cu vóce tare, Dicendŭ: Lasă; ce este 34
noŭî cu tine, Iisuse, Nazarinene? venit'aĭ să
ne perdĭ? [c] te sciŭ cine escĭ — [d] Sântulŭ luĭ
Dumnedeŭ. Şi l'a certatŭ Iisusŭ, dicendŭ: 35
Tacĭ, şi eşĭ dintr'insulŭ. Şi aruncându-lŭ de-
monulŭ în medíloculŭ, a eşitŭ dintr'insulŭ, ne-
vătămându-lŭ de locŭ. Şi s'a făcutŭ spaimă 36
preste toţĭ, şi vorbĭaŭ între sine, dicendŭ:
Ce feliŭ de cuvêntŭ *este* acesta! că cu au-
toritate şi putere dice spiritelorŭ celorŭ ne-
curate, şi esŭ. Şi se respândía scirea de- 37
spre d'insulŭ în totŭ loculŭ d'imprejurŭ.
38 [e] Şi sculându-se din sinagogă, a intratŭ
în casa luĭ Simonŭ. Ĕrŭ socra luĭ Simonŭ
era tare cuprinsă de frigurĭ, şi l'aŭ rugatŭ
pentru d'insa. Şi stândŭ lûngă ea, a cer- 39
tatŭ frigurile, şi aŭ lăsat'o; şi îndată scu-
lându-se, li servía.
40 [f] Şi apuindŭ sórele, toţĭ câţĭ aveaŭ pre
bolnavĭ de diferite bóle, ĭ aŭ adusŭ la d'in-
sulŭ; ĕrŭ elŭ puindu-şĭ mânele pe fie-care
din eĭ, ĭ-a vindecatŭ. 41 [g] Şi eşiaŭ şi demonĭ din
multĭ, strigândŭ şi dicendŭ: Tu escĭ Christo-
sŭ, fiiulŭ luĭ Dumnedeŭ. Ĕrŭ [h] elŭ cer-
tându-ĭ, nu-ĭ lăsa să vorbéscă; că-lŭ sciaŭ
că este Christosŭ.
42 [i] Ĕrŭ făcendu-se diŭă, eşindŭ s'a dusŭ în
pustiiŭ; şi poporulŭ 'lŭ căuta, şi a venitŭ
până la d'insulŭ, şi-lŭ ţinea, ca să nu se
ducă de la d'inşiĭ. Ĕrŭ elŭ lĭ-a disŭ: Eŭ 43
trebue să predicŭ împĕrăţia luĭ Dumnedeŭ
şi în alte cetăţĭ; că spre acésta sûnt tră-
mesŭ. 44 [j] Şi predica în sinagogele Galileeĭ.

Pescuire minunată, şi chiĕmarea luĭ Petru, a luĭ Andreiŭ, a luĭ Iacobŭ şi a luĭ Ioanŭ.

5 Şi [a] candŭ 'lŭ împresura poporulŭ, să au-
dă cuvêntulŭ luĭ Dumnedeŭ, şi elŭ sta
lûngă laculŭ Ghenesaretuluĭ: A vĕdutŭ dŭoĕ 2
corăbiĭ standŭ lûngă lacŭ; ĕrŭ pescariĭ e-
şindŭ dintr'insele, spălaŭ mrejele. Şi în- 3
trândŭ într'una din corăbiĭ, care era a luĭ

[h] 91. 11. [i] Mat. 4. 6. 16. [k] Cap 14. 30. [l] Mat. 4. 15. [m] Mat. 4. 12. [n] Cap. 4. 43. [o] Mat. 1. [p] Mat 10 37. | [n] Mat. 2. 23. & 13. 54. Marc. 6. 1. [o] Fapt 13. 14. & 17. 2. [p] Isa. 61. 1. [q] Ps 45. 2. | Mat. 13. 54. Marc. 6. 2. Cap. 2. 47. [r] Ioan 6 42. [s] Mat 4. 13 & 11. 23. [t] Mat 13 54. | Marc. 6. 1. [u] Mat. 13. 57. Marc. 6. 4. Ioan 4. 44. [v] 1 Reg. 17. 9. & 18. 1. Iac. 5. 17. | [x] 2 Reg. 5. 14. [y] Ioan 8. 59. & 10. 39. [z] Mat. 4. 13. Marc. 1. 21. [a] Mat. 7. 28, 29. Tit. 2 15. | [b] Marc. 1. 23. [c] Vors. 41. [d] Ps. 16. 10. Dan 9. 24. Cap. 1. 35. [e] Mat. 8. 14. Marc. 1. 29. | [f] Mat 8. 16 Marc. 1. 32. [g] Marc. 1 34. & 3. 11. [h] Marc. 1. 25, 34. Vors. 34. 35. | [i] Marc. 1. 35. [j] Marc. 1. 39. — Capulŭ 5. [a] Mat. 4. 18. Marc. 1. 16.

Simonŭ, l'a rugatŭ să o depărteze puçinŭ
dă la pămêntŭ. Şi şeḑêndŭ, învĕţa popo-
rulŭ din çorabiă.
4 Êrŭ cândŭ a încetatŭ a vorbi, a ḑisŭ
cătră Simonŭ: [b] Depărtéză-o la adûncŭ, şi a-
5 runcaţĭ mrejele vóstre spre pescuire. Şi
respunḑêndŭ Simonŭ, ĭ-a ḑisŭ: Învĕţătorule,
ne-amŭ ostenitŭ tótă nóptea, şi nimicŭ nu
amŭ prinsŭ: dară după cuvêntulŭ teŭ voiŭ
6 arunca mreja. Şi făcêndŭ acésta, aŭ prinsŭ
mulţime mare de pescĭ, de se rupea mreja
7 lorŭ. Şi aŭ făcutŭ semnŭ soçilorŭ din cea-
l-altă corabiă, ca să vină să lĭ ajute. Şi
aŭ venitŭ, şi aŭ împlutŭ amîndŭoĕ corăbiele,
8 de se afundaŭ. *Êrŭ* Simonŭ Petru, vĕḑêndŭ
acésta, a căḑutŭ la genunchiele luĭ Iisusŭ,
ḑicêndŭ: [c] Eşĭ de la mine, că omŭ pĕcătosŭ
9 sûnt, Dómne! Că-lŭ cuprinsese spaĭmă, şi
pre toţĭ ceĭ ce eraŭ cu d'însulŭ, pentru pes-
10 cuirea ce făcuse. Asemenea şi pre Iacobŭ,
şi pre Ioanŭ, fiiĭ luĭ Zebedeiŭ, carĭ eraŭ so-
çiĭ luĭ Simonŭ. Şi a ḑisŭ Iisusŭ cătră Si-
monŭ; Nu te teme; [d] de acumŭ veĭ prinde
11 ómenĭ. Şi scoţêndŭ corăbiele lorŭ la pă-
mêntŭ, *şi* [e] lăsândŭ tóte, ĭ-aŭ urmatŭ.

Vindecarea unuĭ leprosŭ, şi a unuĭ paraliticŭ.

12 [f] Şi cândŭ era elŭ în una din cetăţĭ, éccĕ,
unŭ omŭ plinŭ de lepră, vĕḑêndŭ pre Ii-
susŭ, a căḑutŭ cu faça la pămêntŭ, şi l'a
rugatŭ, ḑicêndŭ: Dómne, de voiescĭ, poţĭ să
13 mĕ curăţescĭ. Şi tinḑêndŭ mâna, s'a atinsŭ
de d'însulŭ, ḑicêndŭ: Voiescŭ, fiĭ curăţitŭ.
14 Şi îndată l'a părăsitŭ lepra. [g] Şi elŭ ĭ-a ḑisŭ
să nu spună nimênuĭ, ci mergĭ, şi te arétă
preutuluĭ, şi du pentru curăţirea ta, [h] pre-
cumŭ a ordinatŭ Moisi, spre mărturiă lorŭ.
15 Êrŭ scirea despre d'însulŭ se respândia din
ce în ce maĭ multŭ; şi [i] se aduna mulţime
mare să audă, şi să se vindece de d'însulŭ
de bólele lorŭ.
16 [j] Êrŭ elŭ se ducea în pustiiŭ, şi se ruga.
17 Şi într'una din ḑile, pre-cândŭ învĕţa,
şedeaŭ Fariseiĭ şi învĕţătoriĭ de lege, carĭ
veniseră din tóte cetăţile Galileeĭ şi ale Iu-
deeĭ şi din Ierusalimŭ, şi puterea Domnu-
18 luĭ lucra spre vindecarea lorŭ. [k] Şi éccĕ,
nişce bărbaţĭ purtaŭ în patŭ pre unŭ omŭ
care era paraliticŭ; şi căutaŭ să-lŭ ducă
19 în întru, şi să-*lŭ* pună înaintea luĭ. Êrŭ
neaflândŭ pe unde să-lŭ ducă în întru, pen-
tru mulţime, suindu-se pe acoperimêntŭ, l'aŭ
coborîtŭ pr'intre cărămiḑĭ, cu patulŭ în meḑi-
20 locŭ, înaintea luĭ Iisusŭ. Şi vĕḑêndŭ cre-
dinţa lorŭ, ĭ-a ḑisŭ: Omule, iértă-ţĭ-se pĕ-

catele tale. [l] Şi aŭ începutŭ cărturariĭ şi 21
Fariseiĭ a vorbi *intre sine-şĭ*, ḑicêndŭ: Cine
este acesta ce vorbesce blăsteme? [m] Cine póte
să ierte pĕcatele, de câtŭ numaĭ Dumneḑeŭ,
Êrŭ Iisusŭ cunoscêndŭ gândurile lorŭ, re- 22
spunḑêndŭ, lĭ-a ḑisŭ: Ce gândiţĭ în ânimele
vóstre? Ce este maĭ lesne — a ḑice: Iértă- 23
ţi-se pĕcatele tale, séŭ a ḑice: Scólă şi âm-
blă? Dară ca să sciţĭ, că Fiiulŭ omuluĭ 24
are putere pe pamêntŭ a ierta pĕcatele,
(a ḑisŭ paraliticuluĭ), 'ţĭ ḑicŭ. Scólă, şi lu-
ândŭ patulŭ teŭ, mergĭ la casa ta! Şi în- 25
dată sculându-se înaintea lorŭ, a luatŭ *pa-
tulŭ* pe care jăcea, şi s'a dusŭ la casa sa,
mărindŭ pre Dumneḑeŭ. Şi spaĭmă a cu- 26
prinsŭ pre toţĭ, şi măriaŭ pre Dumneḑeŭ,
şi s'aŭ împlutŭ de frică, ḑicêndŭ. Lucrurĭ
minunate amŭ veḑutŭ astă-ḑĭ.

Chĭămarea luĭ Levi, şi ospĕţulŭ la casa sa, vorba despre postire.

[n] Şi după acestea a eşitŭ, şi a vĕḑutŭ unŭ
vameşŭ, anume Levi, şeḑêndŭ la vamă, şi
ĭ-a ḑisŭ: Urméză-mĭ. Şi lăsândŭ tóte. s'a
sculatŭ, şi ĭ-a urmatŭ.
[o] Şi ĭ-a făcutŭ Levi ospĕţŭ mare în casa
sa, şi [p] era mulţime mare de vameşĭ şi de
alţiĭ, carĭ şedeaŭ la mésă cu d'înşiĭ. Şi
murmuraŭ cărturariĭ lorŭ şi Fariseiĭ cătră
discipuliĭ luĭ, ḑicêndŭ: Pentru ce mâncaţĭ
şi beţĭ cu vameşĭ şi cu pĕcătoşĭ? Şi re-
spunḑêndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ: Nu aŭ trebu-
inţă de medicŭ ceĭ sănĕtoşĭ, ci ceĭ bolnavĭ;
[q] Nu amŭ venitŭ să chĭămŭ la pocăinţă pre
ceĭ drepţĭ, ci pre ceĭ pĕcătoşĭ.
Êrŭ eĭ ĭ-aŭ ḑisŭ: [r] Pentru ce discipuliĭ
luĭ Ioanŭ postescŭ adese orĭ, şi facŭ rugă-
ciunĭ, asemenea şi aĭ Fariseilorŭ; éră aĭ teĭ
mănâncă şi béŭ? Elŭ lĭ-a ḑisŭ; Aŭ dórŭ
puteţĭ face să postéscă nuntaşiĭ, pre-câtŭ
timpŭ mirele este cu d'înşiĭ? Dară vorŭ
veni ḑile, cândŭ se va lua mirele de la d'în-
şiĭ, şi atuncea vorŭ posti într'acele ḑile.
[s] Şi ḑicea şi parabolă cătră d'înşiĭ: Nime-
nea nu pune petecŭ de vestmêntŭ noŭ la vest-
mêntŭ vechiŭ; altmintrelea şi pre celŭ noŭ
rupe, şi peteculŭ celŭ noŭ nu se potrivesce
cu celŭ vechiŭ. Şi nimenea nu pune vinŭ
noŭ în foĭ vechĭ: altmintrelea va sparge vi-
nulŭ celŭ noŭ foiĭ, şi elŭ se va vĕrsa, şi
foiĭ se vorŭ perde. Ci vinulŭ noŭ trebue
pusŭ în foĭ noĭ, şi amîndŭoĕ se vorŭ pă-
stra. Şi nimenea, carele bea *vinŭ* vechiŭ,
voiesce îndată noŭ; că ḑice: Celŭ vechiŭ
este maĭ bunŭ.

[b] Ioan 21. 6. [c] 2 Sam. 6. 9. | [e] Mat. 4. 20. & 19. 27. | Marc. 1. 40. [g] Mat. 8. 4. Lev. 14. 4. 10. | Marc. 3. 7. Ioan 6. 2. Mat. 14. 23. | Marc. 2. 3. [l] Mat. 9. 3. Marc. 2. 6, 7. [m] Ps. 32. 5. | [n] Mat. 9. 9. Marc. 2. 13, 14. [o] Mat. 9. 10. Marc. 2. 15. | [p] Cap. 15. 1. [q] Mat. 9. 13. 1 Tim. 1. 15. [r] Mat. 9. 14. Marc. 2. 18. | [s] Mat. 9. 16. Marc. 2. 21. 22.

Iisusŭ justifică discipuliĭ seĭ pentru smulgerea de spice în ḑiŭa Sâmbăteĭ, şi pre sine pentru vindecarea unuĭ bolnavŭ.

6 ŞI [a] în sâmbăta, *ce se numesce* a dŭoă-ân-
tâiŭ, trecea elŭ prin ogóre; şi discipu-
liĭ seĭ smulgeaŭ spice, şi mâncaŭ, frecân-
2 du-*le* cu mânele. Êrŭ uniĭa din Fariseĭ li-
aŭ ḑisŭ: Pentru ce faceţĭ [b] ce nu se cade a
3 face sâmbăta? Respunḑêndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ:
Aŭ nu aţĭ cetitŭ [c] ce a făcutŭ Davidŭ, cândŭ a
flămânḑitŭ elŭ şi ceĭ ce eraŭ cu d'însulŭ:
4 Cumŭ a intratŭ în casa luĭ Dumneḑeŭ, şi
a luatŭ pânele punereĭ-inainte, şi a mân-
catŭ, şi a datŭ şi celorŭ ce eraŭ cu elŭ;
[d] carĭ nu se cădea să *le* mănânce, de câtŭ
5 numaĭ preuţiĭ? Şi lĭ ḑicea: Domnŭ este
Fiiulŭ omuluĭ şi alŭ sâmbăteĭ.
6 [e] Şi în altă sâmbătă a intratŭ în sinago-
gă, şi învĕţa; şi era acolo unŭ omŭ, a că-
7 ruĭ mâna cea dréptă era uscată. Şi-lŭ pân-
diaŭ cărturariĭ şi Fariseiĭ, de-lŭ va vindeca
8 sâmbăta, ca să afle pĕră asupra luĭ. Êrŭ
elŭ scia gândurile lorŭ, şi a ḑisŭ omuluĭ,
care avea mâna uscată: Scólă-te, şi stăĭ în
meḑilocŭ. Êrŭ elŭ sculându-se, a stătutŭ.
9 Atuncea Iisusŭ lĭ-a ḑisŭ: Voiŭ întreba şi pre
voĭ: Ce se cuvine sâmbăta, a face bine séŭ
a face reŭ? a scăpa viéţa séŭ a o perde?
10 Şi căutândŭ spre toţĭ, a ḑisŭ omuluĭ: În-
tinde-ţĭ mâna ta; şi elŭ a făcutŭ aşa; şi
s'a făcutŭ mâna luĭ sănĕtósă, ca şi cea-l-
11 altă. Êrŭ eĭ s'aŭ împlutŭ de furiă până la
nebuniă; şi vorbiaŭ unulŭ cătră altulŭ, ce
arŭ fi de făcutŭ luĭ Iisusŭ.

Rônduirea celorŭ dŭoĭ-spre-ḑece apostolĭ; o mulţime mare urméză luĭ Iisusŭ.

12 [f] Şi în acele ḑile elŭ a eşitŭ la munte,
să se róge, şi a petrecutŭ tótă nóptea în
13 rugăciune cătră Dumneḑeŭ. Şi făcêndu-se
ḑiuă, a chĭămatŭ la *sine* pre discipuliĭ seĭ;
[g] şi a alesŭ dintr'înşiĭ dŭoĭ-spre-ḑece, pre ca-
14 rĭ ĭ-a numitŭ şi apostolĭ: Pre Simonŭ, ([h] pre
care l'a numitŭ Petru), şi pre Andreiŭ, fra-
tele luĭ; pre Iacobŭ, şi pre Ioanŭ; pre Fi-
15 lipŭ şi pre Bartolomeiŭ; Pre Matteiŭ şi pre
Toma; pre Iacobŭ alŭ luĭ Alfeiŭ, şi pre
16 Simonŭ, ce se chĭamă Zelotŭ; Pre Iuda
[i] alŭ luĭ Iacobŭ şi pre Iuda, Iscariotulŭ, care
s'a făcutŭ şi vênḑetoriŭ.
17 Şi pogorîndu-se cu d'înşiĭ, a stătutŭ în
locŭ şesŭ, şi mulţimea discipulilorŭ seĭ, [j] şi
multŭ poporŭ din tótă Iudea şi din Ierusa-
limŭ şi de pe lûngă ţermulŭ Tiruluĭ şi alŭ

Sidonuluĭ, carĭ veniseră să-lŭ asculte, şi să
se vindece de bólele lorŭ, Şi ceĭ ce se 18
chinuiaŭ de spirite necurate; şi se vinde-
caŭ. Şi totŭ poporulŭ [k] căuta să se atingă 19
de elŭ; că [l] eşia dintr'însulŭ putere, şi vin-
deca pre toţĭ.

Predica de pe Munte.

Şi elŭ rĕdicându-şĭ ochiĭ seĭ spre dis- 20
cipuliĭ luĭ, ḑicea:
[m] Fericiţĭ *sûnteţĭ*, saracilorŭ; că a vóstră
este împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.
[n] Fericiţĭ *sûnteţĭ* carĭ flămânḑiţĭ acumŭ; 21
că vĕ veţĭ sătura.
[o] Fericiţĭ *sûnteţĭ* carĭ plângeţĭ acumŭ; că
veţĭ rîde.
[p] Fericiţĭ sûnteţĭ, cândŭ ómeniĭ vĕ vorŭ 22
urî, şi cândŭ [q] vĕ vorŭ alunga, şi *vĕ* vorŭ bat-
jocuri, şi vorŭ scóte numele vostru ca reŭ,
pentru Fiiulŭ omuluĭ. [r] Bucuraţĭ-vĕ într'acea 23
ḑi, şi săltaţĭ; că éccĕ, plata vóstra mare
este în ceriurĭ; că [s] într'acestŭ chipŭ făceaŭ
părinţiĭ lorŭ profeţilorŭ.
[t] Dară vaĭ voŭĭ, [u] bogaţilorŭ! că [v] v'aţĭ şi 24
luatŭ mângâiărea vóstră.
[x] Vaĭ voŭĭ celorŭ ce sûnteţĭ săturĭ! că veţĭ 25
flămânḑi.
[y] Vaĭ voŭĭ celorŭ ce rîdeţĭ acumŭ! că veţĭ
plânge, şi vĕ veţĭ tângui.
[z] Vaĭ voŭĭ, cândŭ vĭ vorŭ ḑice de bine toţĭ 26
ómeniĭ! că într'acestŭ chipŭ făceaŭ părin-
ţiĭ lorŭ profeţilorŭ celorŭ mincĭunoşĭ.
[a] Ci voŭĭ celorŭ ce auḑiţĭ vĭ ḑicŭ: Iubiţĭ 27
pre neamiciĭ vostri, faceţĭ bine celorŭ ce vĕ
urăscŭ, Bine-cuvêntaţĭ ~~pre ceĭ ce vĕ~~ bla- 28
stemă, şi [b] vĕ rugaţĭ pentru ceĭ ce vĕ asu-
prescŭ. [c] Celuĭ ce te bate preste *o* falcă, în- 29
tórce-ĭ şi cea-l-altă; [d] şi celuĭ ce-ţĭ iea man-
tia nu-lŭ oprĭ a-ţĭ *lua* şi vestmêntulŭ. [e] Fie- 30
căruia ce cere de la tine, dă-ĭ; şi de la celŭ
ce-ţĭ iea ale tale nu cere înapoĭ. [f] Şi pre- 31
cumŭ voiţĭ ca să vĭ facă ómeniĭ, asemenea
lĭ faceţĭ şi voĭ. [g] Dară de iubiţĭ pre ceĭ ce 32
vĕ iubescŭ, ce charŭ aveţĭ? că şi pĕcătoşiĭ
iubescŭ pre ceĭ carĭ-ĭ iubescŭ. Şi de faceţĭ 33
bine celorŭ ce vĭ facŭ bine, ce charŭ aveţĭ?
că şi pĕcătoşiĭ facŭ aceeaşĭ. [h] Şi de daţĭ 34
împrumutŭ *celorŭ*, de la carĭ speraţĭ a lua,
ce charŭ aveţĭ? că şi pĕcătoşiĭ daŭ împru-
mutŭ pĕcătoşilorŭ, ca să iee întocma. Ci [i] Iu- 35
biţĭ prĕ neamiciĭ vostri, şi faceţĭ bine, şi [j] daţĭ
împrumutŭ, nimicŭ sperândŭ; şi va fi plata
vóstră mare; şi [k] veţĭ fi fiiĭ celuĭ Pré-înaltŭ;

[a] Vedĭ Cap. 6. 1. Mat. 12. 1. Marc. 2. 23. [b] Esod. 20. 10. [c] 1 Sam. 21. 6. [d] Lev. 24. 9. [e] Mat. 12. 9. Marc. 3. 1. | Vedĭ Cap. 13. 14. & 14. 3. Ioan 9. 16. [f] Mat. 14. 23. [g] Mat. 10. 1. [h] Ioan 1. 42. [i] Iuda 1. [j] Mat. 4. 25. Marc. 3. 7. | [k] Mat. 14. 36. [l] Marc. 5. 30. Cap. 8. 46. [m] Mat. 5. 3. & 11. 5. Iac. 2. 5. [n] Isa. 55. 1. & 65. 13. Mat. 5. 6. | [o] Isa. 61. 3. Mat. 5. 4. [p] Mat. 5. 11. 1. Pet. 2. 19. & 3. 14. & 4. 14. [q] Ioan 16. 2. [r] Mat. 5. 12. Fapt. 5. 41. | Col. 1. 24. Iac. 1. 2. [s] Fapt. 7. 51. [t] Amos 6. 1. Iac. 5. 1. [u] Cap. 12. 21. [v] Mat. 6. 2, 5, 16. Cap. 16. 25. | [x] Isa. 65 13. [y] Prov. 14. 13. [z] Ioan 15 19. 1 Ioan 4. 5. [a] Esod. 23. 4. Prov. 25. 21. Mat. 5. 44. Vers. 35. | Rom. 12. 20. [b] Cap. 23. 34. Fapt. 7. 60. [c] Mat. 5. 39. [d] 1 Cor. 6. 7. [e] Deut. 15. 7, 8, 10. Prov. 21. 26. | Mat. 5. 42. [f] Mat. 7 12. [g] Mat. 5. 46. [h] Mat 5. 42. [i] Vers. 27. [j] Ps. 37. 26. Vers 30. [k] Mat. 5. 45.

că elŭ este bunŭ cătră ceĭ nemulţumitorĭ şi
36 reĭ. [l] Deci fiţĭ milostivĭ, precumŭ şi Părin-
tele vostru este milostivŭ.
37 [m] Nu judecaţĭ, şi nu veţĭ fi judecaţĭ; nu
condemnaţĭ, şi nu veţĭ fi condemnaţĭ; ier-
38 taţĭ; şi vi se va ierta; [n] Daţĭ, şi vi se va da:
mĕsură bună, îndesată, şi scuturată, şi vĕr-
sându-se, vorŭ da în [o] sînulŭ vostru. Că [p] cu
aceeaşi mĕsură cu care mĕsuraţĭ, se va mĕ-
sura şi voŭĭ.
39 Şi lĭ-a ḑisŭ parabolă; [q] Aŭ dóră póte să
conducă orbŭ pre orbŭ? aŭ nu vorŭ cădé
40 amindŭoĭ în gröpă? [r] Nu este discipulŭ mai
pe susŭ de învĕţătorulŭ seŭ; érŭ tótŭ celŭ
desevârşitŭ va fi ca învĕţătorulŭ seŭ.
41 [s] Şi pentru ce vedĭ paiulŭ ce este în o-
chĭulŭ fratelui teŭ, érŭ bîrna care este în
42 ochĭulŭ teŭ nu o bagĭ în sémă? Séŭ cumŭ
poţĭ ḑice fratelui teŭ: Frate, lasă să scotŭ
paiulŭ, care este în ochĭulŭ teŭ, însu-ţĭ ne-
vĕḑêndŭ bîrna, care este în ochĭulŭ teŭ?
Făţarnice! [t] scóte ântêiŭ bîrna din ochĭulŭ
teŭ, şi atuncea veĭ vedé să scoţĭ paiulŭ, care
este în ochĭulŭ fratelui teŭ.
43 [u] Că nu *este* pomŭ bunŭ, care să facă fruptŭ
reŭ, nicĭ pomŭ putredŭ, care să facă fruptŭ
44 bunŭ. Că [v] totŭ pomulŭ se cunósce din frup-
tulŭ seŭ. Nu se adunŭ smochine din spinĭ,
45 nicĭ nu se culegŭ strugurĭ din rugŭ. [x] Omulŭ
celŭ bunŭ scóte cele bune din tesaurulŭ
celŭ bunŭ alŭ ânimeĭ sale; şi omulŭ celŭ
reŭ din tesaurulŭ celŭ reŭ alŭ ânimeĭ sale
scóte cele rele; că [y] din prisosinţa ânimeĭ
vorbesce gura luĭ.
46 [z] Şi pentru ce mĕ chĭamaţĭ Dómne, Dóm-
47 ne; şi nu faceţĭ cele ce ḑicŭ? [a] Totŭ celŭ
ce vine cătră mine, şi aude cuvintele mele,
şi le face, vĭ voiŭ arĕta cuĭ este asemenea:
48 Asemenea este unuĭ omŭ ce-şĭ zidesce casă,
care a sĕpatŭ adâncŭ, şi a pusŭ temelia pe
pétră; şi făcêndu-se inundare de apă, a lo-
vitŭ rîulŭ în acea casă, dară nu o a pututŭ
49 clăti; că era întemeiată pe pétră. Érŭ celŭ
ce a auḑitŭ, şi nu a făcutŭ, este asemenea
unuĭ omŭ, care şi-a ziditŭ casa sa pe pă-
mêntŭ fără temelie, în care a lovitŭ rîulŭ,
şi îndată a căḑutŭ; şi mare a fostŭ ruina
caseĭ aceleia.

Iisusŭ vindecă pre servulŭ unuĭ sutaşŭ; înviéză pre fiiulŭ uneĭ vĕduve.

7 ŞI sfârşindŭ tóte cuvintele sale în auḑulŭ
2 poporuluĭ, [a] a intratŭ în Capernaumŭ. Érŭ
servulŭ unuĭ sutaşŭ, care 'ĭ era preţiosŭ,
3 era bolnavŭ de mórte. Şi auḑindŭ de Ii-
susŭ, a trămesŭ la d'însulŭ bĕtrânĭĭ Iude-
ilorŭ, rugându-lŭ, ca să vină să vindece
pre servulŭ luĭ. Érŭ eĭ venindŭ cătră Ii- 4
susŭ, 'lŭ rugaŭ cu dinadinsulŭ, ḑicêndŭ, că
vrednicŭ este acela, căruia se va face acé-
sta; Că iubesce poporulŭ nostru, şi nĭ-a 5
ziditŭ sinagogă. Şi Iisusŭ mergea cu d'înşiĭ. 6
Şi nefiindŭ elŭ încă departe de casă, a
trămesŭ sutaşulŭ amicĭ la d'însulŭ, ḑicên-
du-ĭ: Dómne, nu te osteni; că nu sûnt vred-
nicŭ, ca să intrĭ suptŭ acoperimêntulŭ meŭ.
Dreptŭ aceea nicĭ pre mine nu m'amŭ so- 7
cotitŭ *a fi* vrednicŭ a veni la tine; ci ḑi unŭ
cuvêntŭ, şi se va vindeca servulŭ meŭ. Că 8
şi eŭ sûnt omŭ suptŭ putere, avêndŭ suptŭ
mine ostaşĭ; şi ḑicŭ acestuia: Mergĭ, şi mer-
ge; şi altuia: Vino, şi vine; şi servuluĭ meŭ:
Fă acésta, şi face. Érŭ Iisusŭ, auḑindŭ a- 9
césta, s'a minunatŭ de elŭ; şi întorcêndu-se,
a ḑisŭ poporuluĭ ce-ĭ urma: Ḑicŭ voŭĭ, nicĭ în
Israelŭ nu amŭ aflatŭ atâta credinţă. Şi 10
întorcêndu-se trămeşiĭ a casă, aŭ aflatŭ pre
servulŭ celŭ bolnavŭ sănĕtosŭ.
Şi a dŭoa ḑi mergea într'o cetate ce se 11
chĭamă Nainŭ; şi cu d'însulŭ mergeaŭ mulţĭ
din discipuliĭ seĭ şi multŭ poporŭ. Érŭ a- 12
propiându-se cătră pórta cetăţeĭ, éccĕ, sco-
teaŭ pre unŭ mortŭ, fiiulŭ unulŭ-nĕscutŭ alŭ
mumeĭ sale, şi aceea *era* vĕduvă; şi multŭ
poporŭ din cetate era cu d'însa. Şi vĕḑên- 13
d'o Domnulŭ, i s'a făcutŭ milă de ea, şi
i-a ḑisŭ: Nu plânge. Şi apropiându-se, s'a 14
atinsŭ de patŭ: érŭ ceĭ ce-*lŭ* duceaŭ, aŭ
stătutŭ. Şi elŭ a ḑisŭ: Tênĕrule, 'ţĭ ḑicŭ:
[b] Scólă-te! Şi mortulŭ a şeḑutŭ dreptŭ, şi a 15
începutŭ a vorbi. Şi l'a datŭ mumeĭ sale.
[c] Şi a cuprinsŭ frică pre toţĭ: şi mărĭaŭ 16
pre Dumneḑeŭ, ḑicêndŭ: [d] S'a sculatŭ profetŭ
mare între noĭ, şi [e] Dumneḑeŭ a cercetatŭ pre
poporulŭ seŭ. Şi s'a respânditŭ acestŭ cu- 17
vêntŭ despre elŭ prin tótă Iudea, şi prin tótă
laturea d'imprejurŭ.

Intrebarea făcută de Ioanŭ Botezătorulŭ prin solĭ; respunsulŭ luĭ Iisusŭ, şi vorbirea sa cătră poporŭ.

[f] Şi aŭ datŭ scire luĭ Ioanŭ discipuliĭ seĭ
de tóte acestea. Şi chĭămândŭ Ioanŭ pre
dŭoĭ din discipuliĭ seĭ, 'ĭ-a trămesŭ cătră
Iisusŭ, ḑicêndŭ: Tu escĭ celŭ ce are să vină,
séŭ să asceptămŭ pre altulŭ? Şi venindŭ
cătră elŭ bărbaţiĭ aceia, aŭ ḑisŭ: Ioanŭ Bo-
tezătorulŭ ne-a trămesŭ cătră tine, să în-
trebămŭ: Tu escĭ celŭ ce vine, séŭ să a-
sceptămŭ pre altulŭ? Şi într'aceea óră
vindecatŭ pre mulţĭ de bóle, şi de chinurĭ,

[l] Mat. 5. 48. [m] Mat. 7. 1. [n] Prov. 19. 17. [o] Ps. 79. 12. [p] Mat. 7. 2. Marc. 4. 24. Iac. 2. 13. [q] Mat. 15. 14. [r] Mat. 10. 24. Ioan 13. 16. & 15. 20. [s] Mat. 7. 3. [t] Vedĭ Prov. 18. 17. [u] Mat. 7. 16, 17. [v] Mat. 12. 33. [x] Mat. 12. 35. [y] Mat. 12. 34. [z] Mal. 1. 6. Mat 7. 21. & 25. 11. Cap. 13. 25. [a] Mat. 7. 24. — Capulŭ 7. [a] Mat. 8. 5. [b] Cap. 8. 54. Ioan 11. 43. Fapt 9. 40. Rom. 4. 17. [c] Cap. 1. 65. [d] Cap. 24. 19. Ioan 4. ... 6. 14. & [e] Cap. 1. ... [f] Mat. 11. ...

şi de spiritele rele, şi a datŭ vedere mul-
22 torŭ orbĭ. [g] Şi respunḑêndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ:
Mergeţĭ de spuneţĭ luĭ Ioanŭ cele ce aţĭ vĕ-
ḑutŭ şi aţĭ auḑitŭ; [h] cumŭ că orbiĭ vĕdŭ, schĭ-
opiĭ âmblă, leproşiĭ se curăţescŭ, surḑiĭ audŭ,
morţiĭ înviéză, şi [i] saracilorŭ se predică e-
23 vangelia. Şi fericitŭ este celŭ ce nu se va
scandalisa de mine.
24 [j] Érŭ ducêndu-se trămeşiĭ luĭ Ioanŭ, a în-
ceputŭ *Iisusŭ* a vorbi cătră poporŭ despre
Ioanŭ: Ce aţĭ eşitŭ în pustiiŭ să priviţĭ?
25 Aŭ trestia clătită de vêntŭ? Dară ce aţĭ e-
şitŭ să priviţĭ? Aŭ unŭ omŭ îmbrăcatŭ în
vestminte moĭ? Éccĕ, ceĭ ce sûnt frumosŭ
îmbrăcaţĭ şi petrecŭ în desfĕtare, sûnt în ca-
26 sele regilorŭ. Dară ce aţĭ eşitŭ să priviţĭ?
Aŭ profetŭ? adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ, şi maĭ multŭ
27 de câtŭ profetŭ. [k] Acesta este de care s'a
scrisŭ: Éccĕ, eŭ trămetŭ âugerulŭ meŭ îna-
intea feţeĭ tale, care va găti calea ta îna-
28 intea ta. Că ḑicŭ voŭĭ: intre ceĭ născuţĭ
din femeĭ nu este maĭ mare profetŭ de câtŭ
Ioanŭ Botezătorulŭ; érŭ celŭ maĭ micŭ în
împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ este maĭ mare de
câtŭ elŭ.
29 Şi totŭ poporulŭ şi vameşiĭ, auḑindu-*lŭ*,
aŭ îndreptăţitŭ pre Dumneḑeŭ, [l] botezându-se
30 cu botezulŭ luĭ Ioanŭ. Érŭ Fariseiĭ şi în-
vĕţaţiĭ în legĭ aŭ lepĕdatŭ de la sine [m] sfa-
tulŭ luĭ Dumneḑeŭ, nebotezându-se de la
d'însulŭ.
31 Érŭ Domnulŭ a ḑisŭ: [n] Cu cine dară voiŭ
asemenea pre ómeniĭ acestuĭ némŭ? şi cu
32 cine sûnt asemenea? Asemenea sûnt cu co-
piiĭ ce şedŭ în têrgŭ şi strigă uniĭa cătră
alţiĭ, ḑicêndŭ: V'amŭ flueratŭ, şi nu aţĭ
danţatŭ; v'amŭ cântatŭ de jale, şi nu aţĭ
33 plânsŭ. Că [o] Ioanŭ Botezătorulŭ a venitŭ
nicĭ pâne mâncândŭ, nicĭ vinŭ bêndŭ; şi
34 ḑiceţĭ: Are demonŭ. Fiĭulŭ omuluĭ a ve-
nitŭ mâncândŭ şi bêndŭ; şi ḑiceţĭ: Éccĕ
omŭ mâncătorŭ şi bĕutorŭ de vinŭ, amicŭ
alŭ vameşilorŭ şi alŭ pĕcătoşilorŭ!
35 [p] Dară înţelepcĭunea s'a îndreptatŭ de că-
tră toţĭ fiiĭ seĭ.

Ungerea picĭórilorŭ luĭ Iisusŭ de o femeă, ce a fostŭ pĕcătósă, şi s'a căitŭ.

36 [q] Şi-lŭ ruga unulŭ din Fariseĭ, ca să mă-
nânce cu elŭ. Şi intrândŭ în casa Farise-
uluĭ, a şeḑutŭ la mésă.
37 Şi éccĕ, o femeă din cetate, care era
pĕcătósă, înţelegêndŭ că şede la mésa în
casa Fariseuluĭ, aducêndŭ unŭ vasŭ de ala-
38 bastru cu mirŭ, Şi stândŭ la picĭórele luĭ
d'inapoĭ plângêndŭ, a începutŭ a uda picĭó-
rele luĭ cu lăcrimĭ, şi a *le* sterge cu periĭ
capuluĭ seŭ; şi săruta picĭórele luĭ, şi *le*
ungea cu mirŭ. Érŭ vĕḑêndŭ Fariseulŭ, ca- 39
re-lŭ chĭamase, a vorbitŭ în sine, ḑicêndŭ:
[r] Acesta, de arŭ fi profetŭ, arŭ sci cine şi
ce feliŭ de femeă *este ceea* ce se atinge de
elŭ; că este pĕcătósă.
Atuncea luândŭ cuvêntulŭ Iisusŭ, ĭ-a ḑisŭ: 40
Simóne, amŭ orĭ-ce să-ţĭ ḑicŭ. Ḑis'a elŭ:
Învĕţătorule, ḑi. Unŭ creditorŭ avea dŭoĭ 41
dĕtornicĭ; unulŭ era dĕtorŭ cu cincĭ sute
de denarĭ, érŭ celŭ-l-altŭ cu cincĭ ḑecĭ. Şi 42
neavêndŭ eĭ cu ce plăti, pre amindŭoĭ a
ĭertatŭ. Decĭ spune-mĭ, care dintr'înşiĭ 'lŭ
va ĭubi maĭ multŭ. Simonŭ respunḑêndŭ, 43
a ḑisŭ: Socotescŭ că *acela* care a fostŭ
maĭ multŭ ĭertatŭ. Érŭ elŭ ĭ-a ḑisŭ: Dreptŭ
aĭ judecatŭ.
Şi întorcêndu-se cătră femeă, a ḑisŭ luĭ 44
Simonŭ: Veḑĭ acéstă femeă? Amŭ intratŭ
în casa ta: apă pe picĭórele mele nu aĭ
datŭ; érŭ acésta cu lăcrimĭ mĭ-a udatŭ pi-
cĭórele mele, şi *le*-a stersŭ cu pĕrulŭ ca-
puluĭ. Sărutare nu mĭ-aĭ datŭ; érŭ acésta, 45
de cândŭ amŭ intratŭ, nu a încetatŭ de
a-mĭ săruta picĭórele mele; [s] Cu oleiŭ nu aĭ 46
unsŭ capulŭ meŭ: érŭ acésta cu mirŭ mĭ-a
unsŭ picĭórele mele. [t] Dreptŭ aceea 'ţĭ ḑicŭ: 47
Ĭértă-se pĕcatele eĭ cele multe, că a ĭubitŭ
multŭ; érŭ cuĭ se ĭértă puçinŭ, ĭubesce pu-
çinŭ. Şi a ḑisŭ eĭ: [u] Ĭértă-ţi-se pĕcatele tale. 48
Şi aŭ inceputŭ ceĭ ce şedeaŭ la mésă cu 49
elŭ a ḑice intre sine-şĭ: [v] Cine este acesta,
care ĭértă pĕcatele? Şi a ḑisŭ cătră femeă: 50
[x] Credinţa ta te-a mêntuitŭ? mergĭ în pace.

Călătoria a dŭoa a luĭ Iisusŭ prin cetăţile Galileĭ, învĕţândŭ şi vindecândŭ.

ŞI după aceste âmbla elŭ prin cetăţĭ şi 8
prin sate, predicândŭ şi dândŭ în scire
evangelia împĕrăţieĭ luĭ Dumneḑeŭ; şi ceĭ
dŭoĭ-spre-ḑece *eraŭ* cu d'însulŭ. Şi [a] nisce 2
femeĭ, carĭ eraŭ vindecate de spirite rele
şi de bóle: Maria ce se chĭăma Magdalina,
[b] din care eşiseră şepte demonĭ; Şi Ioanna, 3
femea luĭ Husa, îngrijitorulŭ luĭ Erodŭ; şi
Susanna, şi altele multe, carĭ-lŭ servĭaŭ din
averea lorŭ.

Parabola semĕnătoruluĭ.

[c] Şi adunându-se multŭ poporŭ, venindŭ 4
la d'însulŭ din tóte cetăţile, a ḑisŭ în pa-
rabolă: A eşitŭ semĕnătorulŭ să semene 5
seminţa sa; şi semânândŭ, unele aŭ căḑutŭ

[g] Mat. 11. 4. Isa. 35. 5. [h] Cap. 4. 18. [i] Mat 11. 7. Mal. 3. 1. [l] Mat. 3. 5. Cap. 3. 12. [m] Fapt. 20. 27. [n] Mat. 11. 16. [o] Mat. 34. Marc 1. 6. Cap 1. 15. [p] Mat 11. 19. [q] Mat. 26. 6. Marc. 14. 3. Ioan 11. 2. [r] Cap 15. 2. [s] Ps. 23. 5. [t] 1 Tim. 1. 14. [u] Mat. 9. 2. Marc. 2. 5. [v] Mat. 9. 3. [x] Marc. 2. 7. [z] Mat. 9. 22. Marc 5. 34. & 10 52 Cap. 8. 48 & 18. 42. — Capulŭ 8. [a] Mat 27. 55, 56. [b] Marc 16. 9. [c] Mat 13. 2. Marc. 4. 1.

lûnga cale, şi s'aŭ călcatŭ, şi păserile ce-
6 rĭurilorŭ le-aŭ mâncatŭ. Şi altele aŭ că-
ḑutŭ pe pétră; şi cândŭ aŭ resăritŭ, s'aŭ
7 uscatŭ, că nu aveaŭ umeḑélă. Şi altele aŭ
căḑutŭ intre spinĭ; şi crescêndŭ spinii, le-aŭ
8 înecatŭ. Érŭ altele aŭ căḑutŭ pe pământŭ
bunŭ, şi resărindŭ, aŭ făcutŭ fruptŭ însu-
titŭ. Aceste ḑicêndŭ, a strigatŭ: Celŭ ce
are urechĭ de auḑitŭ, să auḑă.

9 [d]Şi l'aŭ întrebatŭ discipulii seĭ, ḑicêndŭ:
10 Ce însemnéză acéstă parabolă? Dis'a elŭ:
Voŭĭ este datŭ a sci misterĭele împĕrăţieĭ
luĭ Dumneḑeŭ; dară celorŭ-l-alţĭ în para-
bole; [e]ca vĕḑêndŭ să nu véḑă, şi auḑindŭ
11 să nu înţelégă. [f]Parabola este acésta: Se-
12 minţa este cuvêntulŭ luĭ Dumneḑeŭ. Cele
de lûngă cale sûnt ceĭ ce audŭ; apoĭ vine
diabolulŭ, şi ĭea cuvêntulŭ din ânimele lorŭ,
ca nu cumŭ-va creḑêndŭ, să se mêntulă.
13 Cele de pe pétră *sûnt ceĭ* carĭ, cândŭ audŭ,
primescŭ cuvêntulŭ cu bucuriă; dară a-
cestia nu aŭ răḑécină, ci credŭ pănă la unŭ
14 timpŭ, şi în timpŭ de ispită se lépĕdă. Érŭ
cele ce aŭ căḑutŭ în spinĭ, sûnt acestia,
carĭ, după ce aŭ auḑitŭ, âmblândŭ după
grijĭ, după averĭ, şi desfĕtările vieţeĭ, se
15 înécă, şi nu facŭ fruptŭ. Érŭ cele de pe
pământŭ bunŭ sûnt aceĭa, carĭ cu ânimă
bună şi curată, auḑindŭ cuvêntulŭ, *'lŭ* ţinŭ,
şi facŭ fruptŭ întru rĕbdare.

16 [g]Nimenea aprinḑêndŭ lumină, nu o aco-
pere cu vasŭ, séŭ nu *o* pune suptŭ patŭ;
ci *o* pune în sfecĭnicŭ, ca ceĭ ce intră să
17 véḑă lumină. [h]Că nimicŭ nu este ascunsŭ,
care să nu se arete; nicĭ acoperitŭ, care să
nu se facă cunoscutŭ, şi să nu viă la arĕtare.
18 Decĭ vedeţĭ cumŭ auḑiţĭ; [i]că celŭ ce are, i
se va da; şi celŭ ce nu are, şi ceea ce i se
pare că are, i se va lua.

Muma şi fraţiĭ luĭ Iisusŭ cautŭ a-lŭ vedé.

19 [j]Atuncĭ aŭ venitŭ la d'însulŭ muma şi
fraţiĭ luĭ, şi nu puteaŭ să se întêlnéscă cu
20 d'însulŭ pentru multime. Şi I-a spusŭ cine-
va, ḑicêndŭ: Muma ta şi fraţiĭ teĭ staŭ afară,
21 vrêndŭ să te véḑă. Érŭ elŭ respunḑêndŭ, lĭ-a
ḑisŭ: Muma mea şi fraţiĭ meĭ sûnt acestia,
carĭ audŭ cuvêntulŭ luĭ Dumneḑeŭ, şi-lŭ facŭ.

*Iisusŭ trecêndŭ laculŭ, potolesce o furtună, şi vin-
decă pre unŭ demonisatŭ de cea-l-altă parte.*

22 [k]Şi într'una din ḑile a întratŭ în corabiă
cu discipulii seĭ; şi lĭ-a ḑisŭ: Să trecemŭ
23 dincolo de lacŭ. Şi aŭ plecatŭ. Érŭ plu-
tindŭ eĭ, a adormitŭ; şi s'a rĕdicatŭ furtu-
nă de vêntŭ pe lacŭ; şi *corabia* se âmplea
24 *de apă*; şi eraŭ în pericolŭ. Şi apropiân-
du-se l'a desceptatŭ, ḑicêndŭ: Învĕţătorule,
Învĕţătorule, ne perdemŭ! Atuncea sculân-
du-se, a certatŭ vêntulŭ şi furtuna apeĭ: şi
aŭ încetatŭ, şi s'a făcutŭ linisce. Şi a ḑisŭ
25 lorŭ: Unde este credinţa vóstră? Érŭ eĭ,
spăimêntaţĭ, s'aŭ minunatŭ, ḑicêndŭ unulŭ
cătră altulŭ. Cine este acesta? că ḑice şi
vênturilorŭ şi apeĭ; şi-lŭ ascultă.

26 [l]Şi aŭ venitŭ în laturea Gadarenilorŭ,
care este dincolo de Galilea. Şi eşindŭ elŭ
27 la uscatŭ, l'a întimpinatŭ unŭ omŭ din ce-
tate, care avea de multĭ anĭ demonĭ, şi nu
se îmbrăca în vestmêntŭ, nicĭ nu mânea în
vre-o casă, ci prin morminte. Érŭ vĕḑêndŭ
28 pre Iisusŭ, şi strigândŭ, a căḑutŭ înaintea
luĭ, şi a ḑisŭ cu vóce tare: Ce este mie cu
tine, Iisuse, fiĭulŭ luĭ Dumneḑeŭ celuĭ Pré-
înaltŭ; rogu-te, nu mĕ chinui. (Că ḑisese spi-
rituluĭ celuĭ necuratŭ să ésă din acelŭ omŭ.
Că de multe orĭ 'lŭ apucase; şi de şi se
păzia, şi se lega cu lanţurĭ şi cu cătuşĭ, elŭ
sfărâma legăturele, şi se goniia de demonĭ
în pustiiŭ.) Şi l'a întrebatŭ Iisusŭ, ḑicêndŭ:
29 Cumŭ te chiămĭ? Dis'a elŭ: Leglónă; că
întraseră demonĭ mulţĭ într'însulŭ. Şi-lŭ
rugaŭ ca să nu lĭ ḑică să mérgă [m]în a-
dûncŭ.

Şi era acolo o turmă de porcĭ multĭ,
ce se păsceaŭ în munte, şi-lŭ rugaŭ, ca să
li dee voiă să intre într'înşiĭ. Şi lĭ-a datŭ
voiă. Atuncĭ aŭ eşitŭ demoniĭ din omŭ, şi
aŭ întratŭ în porcĭ; şi s'a aruncatŭ turma
din înălţime în lacŭ, şi s'a înecatŭ.

Érŭ păstoriĭ, vĕḑêndŭ ce se făcuse, aŭ
fugitŭ, şi aŭ spusŭ în cetate şi în ţérâne.
Atuncĭ aŭ eşitŭ să véḑă ce s'a făcutŭ; şi aŭ
venitŭ la Iisusŭ, şi aŭ aflatŭ pre omulŭ,
din care eşiserà demonii, şeḑêndŭ la pi-
ciórele luĭ Iisusŭ, îmbrăcatŭ şi întregŭ la
minte; şi s'aŭ temutŭ. Şi ceĭ ce vĕḑuserà
lĭ-aŭ spusŭ, cumŭ s'a vindecatŭ celŭ demo-
nisatŭ.

[n]Atuncea totŭ poporulŭ latureĭ Gadareni-
lorŭ [o]l'a rugatŭ, să se ducă de la d'înşiĭ;
că eraŭ cuprinşĭ de frică mare; érŭ elŭ în-
trândŭ în corabiă, s'a întorsŭ.

Şi [p]bărbatulŭ, din care eşiră demonii,
'lŭ rugă, ca să fie cu d'însulŭ; dară Iisus
nu l'a lăsatŭ, ḑicêndŭ: Întórce-te în casa
ta, şi spune câte ţĭ-a făcutŭ Dumneḑeŭ.
Şi s'a dusŭ, dândŭ în scire prin totă cetă-
tea câte I-a făcutŭ Iisusŭ.

*Scularea din mórte a ficeĭ luĭ Iairŭ; şi vinde-
rea uneĭ femeĭ cu curgerea de sânge.*

Şi dacă s'a întorsŭ Iisusŭ, l'a primitŭ
poporulŭ; că toţĭ 'lŭ asceptaŭ.

[d] Mat. 13. 10. Marc. 4. 10. [e] Isa. 6. 9. | Marc. 4. 12. [f] Mat. 13. 18. Marc. 4. 14. | [g] Mat. 5. 15. Marc 4. 21. Cap. 11. 33. | [h] Mat. 10. 26. Cap. 12. 2. [i] Mat. 13. 12. | [k] 25. 29. Cap. 19. 26. [j] Mat. 12. 46. | Marc. 3. 31. [k] Mat. 8. 23. Marc. 4. 35. | [l] Mat. 8 28 Marc 5. 1. [m] Apoc. 20, 3. | [n] Mat. [o] Fapt. [p] Marc.

41 [q]Şi éccĕ, a venitŭ unŭ omŭ, alŭ căruĭ
nume *era* Iairŭ, şi acesta era maĭ marele
sinagogeĭ; şi căḑêndŭ la piciórele luĭ Ii-
42 susŭ, 'lŭ rugă ca să între în casa luĭ. Că
avea o fiĭcă una-născută, ca de dŭoĭ-spre-
ḑece anĭ, şi aceea era să móră.

Érŭ mergêndŭ elŭ, 'lŭ împresura multĭ-
43 mea. [r]Şi o femeă avêndŭ curgerea sângeluĭ
de dŭoĭ-spre-ḑece anĭ, care chĭeltuise tótă
averea sa la medicĭ, şi nicĭ de la unulŭ nu
44 a putută să se vindece; Apropiându-se pe
d'înapoĭ, s'a atinsŭ de póla vestmêntuluĭ luĭ;
şi îndată a stătutŭ curgerea sângeluĭ eĭ.
45 Şi a ḑisŭ Iisusŭ: Cine s'a atinsŭ de mine?
Érŭ toţĭ tăgăduindŭ, a ḑisŭ Petru şi ceĭ
ce eraŭ cu elŭ: Învĕţătorule, mulţimea te
îmbulzesce, şi *te* împresóră, şi ḑicĭ: Cine
46 s'a atinsŭ de mine. Érŭ Iisusŭ a ḑisŭ: S'a
atinsŭ de mine care-va; că amŭ simţitŭ
47 [s]puterea care a eşitŭ din mine. Érŭ femea,
vĕḑêndŭ că nu a rĕmasŭ ascunsă, a venitŭ
tremurândŭ; şi căḑêndŭ înaintea luĭ, I-a
spusŭ înaintea a totŭ poporulŭ, pentru ce
s'a atinsŭ de elŭ, şi cumŭ s'a vindecatŭ în-
48 dată. Érŭ elŭ I-a ḑisŭ: Îndrăznesce, fiĭcă,
credinţa ta te-a vindecatŭ; mergĭ în pace.

49 [t]Încă vorbindŭ elŭ, veni unulŭ de la maĭ
marele sinagogeĭ, ḑicêndu-I: Fiĭca ta este
acumŭ mórtă, nu supĕra pre Învĕţătorulŭ.
50 Érŭ Iisusŭ auḑindŭ, I-a respunsŭ, ḑicêndŭ:
Nu te teme; crede numaĭ, şi se va mêntui.

51 Érŭ elŭ întrândŭ în casă, pre nimenea
nu a lăsatŭ să intre de câtŭ pre Petru şi
pre Iacobŭ şi pre Ioanŭ, şi pre părintele şi
52 muma copileĭ. Şi plângeaŭ toţĭ, şi se tân-
guiaŭ de d'însa; érŭ elŭ a ḑisŭ: Nu plân-
53 geţĭ; nu a muritŭ, [u]ci dórme. Şi-şĭ rîdeaŭ de
54 d'însulŭ, sciindŭ că a muritŭ. Érŭ elŭ sco-
ţêndŭ pre toţĭ afară, şi apucândŭ de mână,
55 a strigatŭ, ḑicêndŭ: Copilă, [v]scólă-te. Şi
s'a întorsŭ sufletulŭ eĭ, şi a înviatŭ îndată;
56 şi elŭ a ḑisŭ să-I dee să mânânce. Şi s'aŭ
uimitŭ părinţiĭ eĭ; [x]érŭ elŭ lĭ-a ḑisŭ să nu
spună nimĕnuĭ ceea ce se făcuse.

Missiunea celorŭ dŭoĭ-spre-ḑece.

9 ATUNCEA [a]chiămândŭ pre ceĭ dŭoĭ-spre-
ḑece discipulĭ, lĭ-a datŭ putere şi au-
toritate preste toţĭ demoniĭ, şi a vindeca
2 bólele. Şi [b]I-a trămesŭ să predice împĕră-
ţia luĭ Dumneḑeŭ, şi să vindece pre ceĭ
3 bolnavĭ. [c]Şi lĭ-a ḑisŭ: Nimicŭ să nu luaţĭ
pe cale; nicĭ toégŭ, nicĭ traĭstă, nicĭ pâne,
4 nicĭ argintŭ; nicĭ să aveţĭ câte dŭoĕ vest-
minte. [d]Şi în orĭ-ce casă veţĭ întra, acolo
5 să petreceţĭ, şi de acolo să eşiţĭ. [e]Şi orĭ-
câţĭ nu vĕ vorŭ primi, eşindŭ din acea ce-
tate, [f]scuturaţĭ şi pulberea de pe piciórele
vóstre, spre mărturiă asupra lorŭ.

6 [g]Şi eşindŭ, âmblaŭ prin sate, predicândŭ
evangelia, şi vindecândŭ pretutindenea.

*Erodŭ este în nedumerire, auḑindŭ de minunile
luĭ Iisusŭ.*

7 [h]Érŭ tetrarchulŭ Erodŭ a auḑitŭ tóte
cele ce se făceaŭ de elŭ, şi nu se pricepea,
pentru că uniia ḑiceaŭ, că Ioanŭ s'a scu-
8 latŭ din morţĭ. Érŭ alţiĭ, că Ilie s'a arĕ-
tatŭ; érŭ alţiĭ, că unŭ profetŭ din ceĭ de
9 demultŭ a înviatŭ. Şi a ḑisŭ Erodŭ: Luĭ
Ioanŭ eŭ amŭ tăiatŭ capulŭ; dară acesta
cine este, de care audŭ unele ca acestea?
[i]Şi căuta să-lŭ véḑă.

*Iisusŭ se retrage într'unŭ locŭ deşertŭ cu disci-
pulĭĭ seĭ, unde dă de mâncare uneĭ multimĭ.*

10 [j]Şi întorcêndu-se apostoliĭ, I-aŭ istorisitŭ
tóte câte aŭ făcutŭ. [k]Şi luându-I, s'a dusŭ
11 deosebĭ, în locŭ pustiiŭ, lûngă cetatea ce
se chĭamă Betsaida. Érŭ poporulŭ aflândŭ
acésta, I-a urmatŭ; şi primindu-I, li vorbia
de împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ, şi vindeca pre
ceĭ ce aveaŭ trebuinţă de vindecare.

12 [l]Érŭ ḑiua începêndŭ a se pleca, venindŭ
ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece, I-aŭ ḑisŭ: Trămete mul-
timea, ca mergêndŭ în satele şi în cetăţile
d'imprejurŭ, să găzduéscă, şi să-şĭ afle bu-
13 cate; că aicea sûntemŭ in locŭ pustiiŭ. Érŭ
elŭ lĭ-a ḑisŭ: Daţi-le voĭ să mânânce. Érŭ
eĭ aŭ ḑisŭ: Nu avemŭ maĭ multŭ de câtŭ
cincĭ pânĭ şi dŭoĭ pescĭ; fără numaĭ de nu
ne vomŭ duce să cumpĕrămŭ bucate pen-
14 tru totŭ poporulŭ acesta. Că eraŭ ca la
cincĭ miĭ de bărbaţĭ. Şi a ḑisŭ discipuli-
15 lorŭ seĭ: Puneţi-I cete, câte cincĭ-ḑecĭ. Şi
16 aŭ făcutŭ aşa, şi aŭ aşeḑatŭ pre toţĭ. A-
tuncĭ luândŭ cele cincĭ pânĭ şi ceĭ dŭoĭ
pescĭ, şi căutândŭ la ceriŭ, le-a bine-cu-
vêntatŭ, şi *le*-a frântŭ, şi *le*-a datŭ disci-
17 pulilorŭ să *le* pună înaintea poporuluĭ. Şi
aŭ mâncatŭ şi s'aŭ săturatŭ toţĭ, şi aŭ rĕdicatŭ
ceea ce prisosise lorŭ dŭoĕ-spre-ḑece pa-
nĭere de fărimăturĭ.

*Mărturisirea luĭ Petru: Iisusŭ predice suferinţele
sale, mórtea şi inviarea sa; şi îndémnă pre disci-
pulĭĭ seĭ la stăruinţă.*

18 [m]Şi fiindŭ elŭ singurŭ, rugându-se, şi *nu-
maĭ* discipuliĭ seĭ cu d'însulŭ, I-a întrebatŭ,
19 ḑicêndŭ: Cine-mĭ ḑicŭ ómeniĭ că sûnt? Eĭ

Mat. 9. 18. Marc. 5. 22. Mat. 9. 20. Marc. 5. 30. Cap. 6, 19. | [t] Marc. 5. 35. [u] Ioan 11. 11,13. [v] Cap. 7. 14 Ioan 11. 43. [x] Mat. 8. 4. & | 9. 30. - Marc. 5. 43. — Capulŭ 9. [a] Mat. 10. 1. | Marc. 3. 13. & 6. 7. [b] Mat. 10. 7, 8. Marc. 6. 12. Cap. 10. 1, 9. | [c] Mat. 10. 9. Marc. 6 8. Cap 10. 4. & 22. 35. [d] Mat. 10. 11. | Marc. 6. 10. [e] Mat. 10. 14. [f] Fapt. 13. 51. [g] Marc. 6. 12. [h] Mat. 14. 1. | Marc. 6. 14. [i] Cap. 23 8. [j] Marc. 6. 30. [k] Mat. 14. 13. [l] Mat. 14. 15. | Marc 6. 35. Ioan 6 1, 5. [m] Mat 16. 13. Marc. 8. 27.

respunḑêndŭ, aŭ ḑisŭ: ⁿ Ioanŭ Botezătorulŭ;
érŭ alţiĭ, Ilie; érŭ alţiĭ, că unŭ profetŭ din
20 ceĭ de demultŭ a înviatŭ. Disu-li-a: Dară
voĭ, cine-mĭ ḑiceţĭ că sûnt? ᵒ Petru respun-
ḑêndŭ, a ḑisŭ: Christosulŭ luĭ Dumneḑeŭ.
21 ᵖ Érŭ elŭ oprindu-ĭ, lĭ-a ordinatŭ să nu spună
22 acésta nimĕnuĭ; Ḑicêndŭ: ᑫ Fiĭulŭ omuluĭ tre-
bue a suferi multe, şi a fi lepĕdatŭ de bĕ-
trânĭ, şi de archiereĭ şi de cărturarĭ, şi a
fi omorîtŭ, şi a învia a treĭa ḑi.
23 ʳ Şi vorbĭa către toţĭ: Orĭ-cine voĭesce
să vină după mine, să se lepede de sine,
şi să-şĭ Ĭee crucea sa în tóte ḑilele, şi să-mĭ
24 urmeze. Că celŭ ce voĭesce să scape viéţa
sa, o va perde; érŭ celŭ ce-şĭ va perde
viéţa sa pentru mine, acesta o va scăpa.
25 ˢ Că ce folosesce omuluĭ, de va dobêndi tótă
lumea, érŭ însu-şĭ se va perde, séŭ se va
26 păgubi? ᵗ Că celŭ ce se va ruşina de mine
şi de cuvintele mele, de acesta se va ru-
şina Fiĭulŭ omuluĭ, când va veni în mări-
rea sa, şi a Părinteluĭ, şi a sânţilorŭ îngerĭ.
27 ᵘ Şi adevĕrŭ, ḑicŭ voŭĭ, sûnt uniĭa din ceĭ ce
staŭ aicea, carĭ nu vorŭ gusta mórte, până
când vorŭ vedé împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.

Schimbarea la faţă.

28 ᵛ Şi ca la optŭ ḑile după aceste cuvinte,
a luatŭ pre Petru şi pre Ioanŭ şi pre Ia-
29 cobŭ, şi s'a suitŭ în munte, să se róge. Şi
rugându-se, s'a schimbatŭ chipulŭ feţeĭ luĭ,
şi îmbrăcămintea luĭ *s'a făcutŭ* albă *şi* stră-
30 lucindŭ. Şi éccĕ, vorbĭaŭ cu d'însulŭ dŭoĭ
31 bărbaţĭ, carĭ eraŭ Moisi şi Ilie; Carĭ arĕ-
tându-se în mărire, vorbĭaŭ de eşirea luĭ,
32 care era să o împlinéscă în Ierusalimŭ. Érŭ
Petru şi ceĭ cu d'însulŭ ˣ eraŭ îngreuĭaţĭ de
somnŭ; şi desceptându-se, aŭ vĕḑutŭ mări-
rea luĭ, şi pre ceĭ dŭoĭ bărbaţĭ stândŭ îm-
preună cu d'însulŭ.
33 Şi depărtându-se eĭ de la d'însulŭ, a
ḑisŭ Petru către Iisusŭ: Învĕţătorule, bine
ni este a fi aicea, şi să facemŭ treĭ colibĭ:
ţie una, luĭ Moisi una, şi luĭ Ilie una;
34 nesciindŭ ce vorbĭa. Érŭ acestea vorbindŭ
elŭ, s'a făcutŭ nŭorŭ, şi ĭ-a umbritŭ; şi s'aŭ
spăimêntatŭ, când aŭ întratŭ în nŭorŭ.
35 Şi s'a auḑitŭ vóce din nŭorŭ, ḑicêndŭ: ʸ A-
cesta este Fiĭulŭ meŭ celŭ ĭubitŭ, ᶻ ascul-
36 taţi-lŭ. Şi după ce s'a auḑitŭ vócea, s'a
aflatŭ Iisusŭ singurŭ. ᵃ Şi eĭ aŭ tăcutŭ, şi ni-
mĕnuĭ nu aŭ spusŭ în acele ḑile nimicŭ
din cele ce vĕḑuseră.

Vindecarea unuĭ demonisatŭ.

37 ᵇ Érŭ a dŭoa ḑi, pogorîndu-se eĭ din

munte, l'a întîmpinatŭ poporŭ multŭ. Şi 38
éccĕ, unŭ bărbatŭ din mulţime a strigatŭ,
ḑicêndŭ: Învĕţătorule, rogu-te, cautŭ spre
fiĭulŭ meŭ; că este unicŭlŭ meŭ. Şi éccĕ, 39
spiritu 'lŭ apucă, şi de odată strigă, şi-lŭ
struncină cu spumă, şi sfărămându-lŭ, abiĕ
se duce de la d'însulŭ. Şi m'amŭ rugatŭ 40
de discipuliĭ teĭ, să-lŭ scótă; dară n'aŭ
putut. Érŭ Iisusŭ respunḑêndŭ, a ḑisŭ: 41
O némŭ necredinciosŭ şi înrĕutăţitŭ, până
când voiŭ fi cu voĭ, şi vĕ voiŭ suferi?
Adă pre fiĭulŭ teŭ aicea. Şi încă apro- 42
piându-se elŭ, l'a trântitŭ demonulŭ, şi l'a
struncinatŭ. Érŭ Iisusŭ a certatŭ pre spi-
ritulŭ celŭ necuratŭ, a vindecatŭ copilulŭ,
şi l'a datŭ părinteluĭ seŭ. Şi se uĭmĭaŭ toţĭ 43
de mărirea luĭ Dumneḑeŭ.

Iisusŭ preḑice de a dŭoa óră mórtea sa.

Şi mirându-se toţĭ de tóte carĭ a făcutŭ
Iisusŭ, a ḑisŭ discipulilorŭ seĭ: ᶜ Puneţĭ a- 44
ceste cuvinte în urechĭele vóstre; că Fiĭulŭ
omuluĭ se va trăda în mânele ómenilorŭ.
ᵈ Érŭ eĭ nu înţelegeaŭ acestŭ cuvêntŭ, şi era 45
ascunsŭ de d'înşiĭ, ca să nu-lŭ pricépă; şi
se temeaŭ să-lŭ întrebe de acestŭ cuvêntŭ.

Iisusŭ mustră pre discipuliĭ seĭ pentru ambiţiă şi jalusiă.

ᵉ Şi s'a născutŭ disputŭ între eĭ, care
dintr'înşiĭ arŭ fi maĭ mare. Érŭ Iisusŭ, sci-
indŭ gândulŭ ânimeĭ lorŭ, a luatŭ unŭ
pruncŭ, şi l'a pusŭ lângă sine; Şi lĭ-a ḑisŭ:
ᶠ Celŭ ce va primi acestŭ pruncŭ în numele
meŭ, pre mine mĕ primesce, şi celŭ ce mĕ
va primi pre mine, primesce pre celŭ ce
m'a trămesŭ; ᵍ că celŭ ce este maĭ micŭ
între voĭ toţĭ, acesta va fi mare.
ʰ Érŭ Ioanŭ luândŭ cuvêntulŭ, a ḑisŭ:
Învĕţătorule, noĭ amŭ vĕḑutŭ pre unŭ óre-
care scoţêndŭ demonĭ în numele teŭ; şi
l'amŭ opritŭ, pentru că nu urméză cu noĭ.
Ḑis'a Iisusŭ luĭ: Nu-*lŭ* opriţĭ; că ⁱ celŭ ce
nu este în contra nóstră, este pentru noĭ.

Iisusŭ lasă Galilea pentru cea de pe urmă dată, şi trecêndŭ Samaria, se sue la Ierusalimŭ.

Şi când s'aŭ împlinitŭ ḑilele ʲ înălţăreĭ
luĭ, elŭ s'a otărîtŭ să mérgă la Ierusalimŭ.
Şi a trămesŭ vestitorĭ înaintea sa; şi mer-
gêndŭ aŭ întratŭ într'o cetate de a Sama-
ritenilorŭ, să-ĭ gătéscă. ᵏ Dară nu l'aŭ pri-
mitŭ, pentru că faça luĭ era îndreptată că-
tră Ierusalimŭ. Şi vĕḑêndŭ discipuliĭ seĭ,
Iacobŭ şi Ioanŭ, aŭ ḑisŭ: Dómne, voĭescĭ

n Mat. 14. 2. Vers. 7, 8. o Mat. 16. 16. Ioan 6. 69. p Mat. 16. 20. q Mat. 16. 21. & 17. 22. r Mat. 10. 38. & 16. 24. Marc. 8. 34. Cap. 14. 27. s Mat. 16. 26. Marc. 8. 36. t Mat. 10. 33. Marc. 8. 38. 2 Tim. 2. 12. u Mat. 16. 28. Marc. 9. 1. v Mat. 17. 1. Marc. 9. 2. x Dan. 8. 18. & 10. 9. y Mat. 3. 17. z Fapt. 3. 22. a Mat. 17. 9. b Mat. 17. 14. Marc. 9. 14, 17. c Mat. 17. 22. d Marc. 9. 32. Cap. 2. 50. & 18. 34. e Mat. 18. 1. Marc. 9. 34. f Mat. 10. 40. & 18. 5. Marc. 9. 37. Ioan 12. 44. & 13. 20. g Mat. 23. 11, 12. h Marc. 9. 38. Vedĭ Num. 11. 28. i Vedĭ M[illegible] 30. Cap. 11. [illegible] j Marc. [illegible] Fapt. 1[illegible] k Ioan 4[illegible]

ca să ḑicemŭ să se pogóre focŭ din ceriŭ.
şi să-ĭ mistuéscă, precumŭ şi ˡ Ilĭe a făcutŭ?
55 Érŭ Iisusŭ, întorcêndu-se, ĭ-a certatŭ, şi a
ḑisŭ: Nu sciţĭ alŭ căruĭ spiritŭ sûnteţĭ voĭ.
56 Că ᵐ Fiĭulŭ omuluĭ nu a venitŭ să pérḑă su-
fletele ómenilorŭ, ci să *le* scape. Şi aŭ mersŭ
în altŭ satŭ.

Ce se cere de unŭ discipulŭ alŭ luĭ Iisusŭ.

57 ⁿ Şi mergêndŭ eĭ pe cale, a ḑisŭ óre-cine
luĭ: Dómne, 'ţĭ voiŭ urma orĭ-unde veĭ
58 merge. Ḑis'a Iisusŭ luĭ: Vulpile aŭ vizu-
niĭ, şi păserile ceriuluĭ cuĭburĭ; érŭ Fiĭulŭ
omuluĭ nu are unde să-*şĭ* plece capulŭ.
59 ᵒ Şi a ḑisŭ către altulŭ: Urméză-mĭ. Érŭ
elŭ a ḑisŭ: Dómne, dă-mĭ voiă ântêiŭ să
60 mergŭ să îngropŭ pre părintele meŭ. Érŭ
Iisusŭ ĭ-a ḑisŭ: Lasă morţiĭ să-şĭ îngrópe
pre morţiĭ lorŭ; érŭ tu mergĭ de vestesce
împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.
61 Şi a ḑisŭ altulŭ: Dómne, ᵖ 'ţĭ voiŭ urma;
dară ântêiŭ dă-mĭ voiă să mĕ regulezŭ cu
62 ceĭ din casa mea. Érŭ Iisusŭ ĭ-a ḑisŭ:
Nimenea puindu-şĭ mâna pe plugŭ, şi că-
utândŭ înapoĭ, nu este potrivitŭ pentru îm-
pĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.

Iisusŭ trămete şepte-ḑecĭ de discipulĭ, să predice evangelia. Întórcerea şi bucuria lorŭ.

10 DUPĂ acestea a rônduitŭ Domnulŭ şi pre
alţĭ şepte-ḑecĭ, şi ĭ-a ᵃ trămesŭ câte
dŭoĭ înaintea sa, în cetatea şi loculŭ, unde
vrea elŭ să vină.
2 Şi ḑicea către d'înşiĭ: ᵇ Secerişulŭ *este*
mare, érŭ lucrătoriĭ *sûnt* puçinĭ; ᶜ decĭ ru-
gaţĭ pre Domnulŭ secerişuluĭ, ca să scóţă
3 lucrătorĭ la secerişulŭ seŭ. Mergeţĭ; ᵈ éccĕ.
eŭ vĕ trimetŭ ca mneĭ în meḑiloculŭ lupi-
4 lorŭ. ᵉ Să nu purtaţĭ pungă, nicĭ traĭstă,
nicĭ încălţăminte; şi ᶠ nimĕnuĭ nu vĕ închi-
5 naţĭ pe cale. ᵍ Şi în orĭ-ce casă veţĭ întra,
6 ântêiŭ ḑiceţĭ: Pace caseĭ acesteĭa. Şi de
va fi acolo fiĭulŭ păceĭ, se va repausa preste
d'însulŭ pacea vóstră; érŭ de nu, se va în-
7 tórce la voĭ. ʰ Şi într'aceeaşĭ casă rĕmâneţĭ,
ⁱ mâncândŭ şi bêndŭ cele ce aŭ; că ʲ lucră-
torulŭ este vrednicŭ de plata sa. Să nu vĕ
mutaţĭ din casă în casă.
Şi în orĭ-ce cetate veţĭ întra, şi vĕ vorŭ
primi, mâncaţĭ cele ce vorŭ pune înaintea
vóstră. ᵏ Şi vindecaţĭ bolnaviĭ carĭ sûnt în-
tr'însa, şi ḑiceţi-li: ˡ S'a apropĭatŭ spre voĭ
împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ. Şi în orĭ-ce cetate
veţĭ întra, şi nu vĕ vorŭ primi, eşindŭ la
uliţele sale, ḑiceţĭ: ᵐ Şi pulberea ce s'a li- 11
pitŭ de noĭ din cetatea vóstră, o scuturămŭ
spre voĭ; dară acésta să sciţĭ, că s'a a-
propĭatŭ spre voĭ împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.
Érŭ ḑicŭ voŭĭ, că ⁿ maĭ uşorŭ va fi Sodomeĭ 12
în acea ḑi, de câtŭ aceleĭ cetaţĭ.
ᵒ Vaĭ ţie, Chorazine! vaĭ ţie, Betsaido! ᵖ că 13
de s'arŭ fi făcutŭ în Tirŭ şi în Sidonŭ lu-
crurile minunate, carĭ s'aŭ făcutŭ între voĭ,
de multŭ s'arŭ fi pocăitŭ, şeḑêndŭ în sacŭ
şi în cenuşă. Înse maĭ uşorŭ va fi Tiruluĭ 14
şi Sidonuluĭ la judecată, de câtŭ voŭĭ. ᑫ Şi 15
tu, Capernaume! care ʳ te-aĭ înălţatŭ până
la ceriŭ, ˢ până la Ĭadŭ te veĭ pogorî.
ᵗ Celŭ ce vĕ ascultă, pre mine mĕ ascultă; 16
ᵘ şi celŭ ce vĕ nesocotesce, pre mine mĕ
nesocotesce; ᵛ érŭ celŭ ce mĕ nesocotesce,
nesocotesce pre celŭ ce m'a trămesŭ pre
mine.
Şi ˣ s'aŭ întorsŭ ceĭ şepte-ḑecĭ cu bucu- 17
riă, ḑicêndŭ: Dómne, şi demoniĭ ni se su-
punŭ în numele teŭ. Elŭ lĭ-a ḑisŭ: ʸ Amŭ 18
vĕḑutŭ pre Satana căḑêndŭ din ceriŭ, ca
unŭ fulgerŭ. Éccĕ, ᶻ eŭ vĭ daŭ putere, să 19
călcaţĭ preste şerpĭ şi *preste* scorpiĭ şi preste
tótă puterea neamiculuĭ; şi nimicŭ nu vĕ
va vătĕma. Înse nu vĕ bucuraţĭ pentru a- 20
césta, că spiritele vi se supunŭ; ci vĕ bu-
curaţĭ maĭ vîrtosŭ, că ᵃ numile vóstre s'aŭ
scrisŭ în ceriŭ.
ᵇ Într'acea óră s'a bucuratŭ Iisusŭ în spi- 21
ritŭ, şi a ḑisŭ: Mulţumescŭ ţie, Părinte,
Dómne alŭ ceriuluĭ şi alŭ pămêntuluĭ, că
aĭ ascunsŭ aceste de ceĭ înţelepţĭ şi pri-
ceputĭ, şi le-aĭ descoperitŭ pruncilorŭ; a-
devĕratŭ, Părinte; că aşa a fostŭ bună-vo-
inţa înaintea ta. ᶜ Tóte 'mĭ sûnt date de la 22
Părintele meŭ; ᵈ şi nimenea nu scie cine
este Fiĭulŭ, de câtŭ numaĭ Părintele; şi
cine este Părintele, de câtŭ numaĭ Fiĭulŭ,
şi căruĭa voĭesce Fiĭulŭ să-*lŭ* descoperă.
Şi întorcêndu-se către discipulĭ deosebĭ, 23
a ḑisŭ: ᵉ Fericiţĭ *sûnt* ochiĭ carĭ vĕdŭ cele
ce vedeţĭ voĭ; Că ḑicŭ voŭĭ, ᶠ că mulţĭ pro- 24
feţĭ şi regĭ aŭ voitŭ să véḑă cele ce vedeţĭ
voĭ, şi nu aŭ vĕḑutŭ; şi să auḑă cele ce
auḑiţĭ, şi nu aŭ auḑitŭ.

Respunsŭ datŭ la întrebarea unuĭ învĕţatŭ în legĭ; parabola Samaritĕnuluĭ celuĭ bunŭ.

Şi éccĕ, unŭ învĕţatŭ în legĭ s'a sculatŭ, 25
ispitindu-lŭ, şi ḑicêndŭ: ᵍ Învĕţătorule, ce să

[illegible] Reg. 1. 10, 12. [illegible] Ioan. 3. 17. & 12. 47. [illegible] Mat. 8. 19. [illegible] Mat. 8. 21. [illegible] Vedĭ 1 Reg. 19. 20. — Capulŭ 10. a Mat. 10. 1. Marc. 6. 7. b Mat. 9. 37, 38. Ioan 4. 35. c 2 Tes. 3. 1. d Mat. 10. 16. e Mat. 10. 9, 10. Marc. 6. 8. Cap. 9. 3. f 2 Reg. 4. 29. g Mat. 10. 12. h Mat. 10. 11. i 1 Cor. 10, 27. j Mat. 10. 10. 1 Cor. 9. 4, etc. 1 Tim. 5. 18. k Cap. 9. 2. l Mat. 3. 2. & 4. 17. & 10. 7. Vers. 11. m Mat. 10. 14. Cap. 9. 5. Fapt. 13. 51. & 18. 6. n Mat. 10. 15. Marc. 6. 11. o Mat. 11. 21. p Ezec. 3. 6. q Mat. 11. 23. r Vedĭ Fac. 11. 4. Deut. 1. 28. Isa. 14. 13. Ier. 51. 53. s Vedĭ Ezec. 26. 20. & 32. 18. t M[illegible] 10. 40. Marc. 9. 37. Ioan 13. 20. u 1 Tes. 4. 8. v Ioan 5. 23. x Vers. 1. y Ioan 12. 31. & 16. 11. Apoc. 9. 1. & 12. 8, 9. z Marc. 16. Fapt. 28. 5. a Esod. 32. 32. Ps. 69. 28. Isa. 4. 3. Dan. 12. 1. Filip. 4. 3. Ebr. 12. 23. Apoc. 13. 8. & 20. 12. & 21. 27. b Mat. 11. 25. c Mat. 28. 18. Ioan 3. 35. & 5. 27. & 17. 2. d Ioan 1. 18. & 6. 44, 46. e Mat. 13. 16. f 1 Pet. 1. 10. g Mat. 19. 16. & 22. 35.

26 facŭ să moscenescŭ viéța eternă? Elŭ ĭ-a
disŭ: Ce este scrisŭ în lege? cumŭ cetescĭ?
27 Elŭ respundêndŭ, a disŭ: [h] Să ĭubescĭ pre
Domnulŭ, Dumnedeulŭ teŭ, din tótă ânima
ta, și din totŭ sufletulŭ teŭ, și din tótă pu-
terea ta, și din totŭ cugetulŭ teŭ; [i] și pre
28 aprópele teŭ ca însu-țĭ pre tine. Și ĭ-a
disŭ: Dreptŭ aĭ respunsŭ: acésta fă, și [j] veĭ
trăi.
29 Érŭ elŭ, voindŭ [k] să se îndrepte, a disŭ
30 luĭ Iisusŭ: Și care este aprópele meŭ? Érŭ
Iisusŭ respundêndŭ, a disŭ: Unŭ omŭ se
ducea din Ierusalimŭ la Ierichonŭ, și a că-
dutŭ între tâlharĭ, carĭ desbrăcându-lŭ și
rănindu-lŭ, s'aŭ dusŭ, lăsându-lŭ abiĕ viŭ.
31 Și din întêmplare se ducea unŭ preutŭ
pe acea cale; și vĕdêndu-lŭ, [l] a trecutŭ pe
32 alăturea. Asemenea și unŭ Levitŭ venindŭ
la acelŭ locŭ, și vĕdêndu-lŭ, a trecutŭ pe
33 alăturea. Érŭ unŭ [m] Samaritênŭ, mergêndŭ
pe cale, a venitŭ la elŭ, și vĕdêndu-lŭ, i
34 s'a făcutŭ milă. Și apropiându-se, a legatŭ
ranele luĭ, turnândŭ oleiŭ și vinŭ; și pu-
indu-lŭ pe animalulŭ seŭ, l'a dusŭ la o
casă de óspețĭ, și a purtatŭ grijă de elŭ.
35 Și a dŭoa di plecândŭ, scoțêndŭ dŭoĭ de-
narĭ, a datŭ gazdeĭ, și ĭ-a disŭ: Pórtă grijă
de d'însulŭ; și orĭ-ce veĭ maĭ cheltui, eŭ,
cândŭ mĕ voiŭ întórce, voiŭ da ție înapoĭ.
36 Decĭ care dintr'aceĭ treĭ țĭ se pare a fi a-
37 própele celuĭ ce căduse între tâlharĭ? Elŭ
a disŭ: Celŭ ce a făcutŭ milă cu d'însulŭ.
Atuncĭ ĭ-a disŭ Iisusŭ: Mergĭ de fă și tu
asemenea.

Iisusŭ în casa Marteĭ și a Marieĭ.

38 Și ducêndu-se eĭ, elŭ a întratŭ într'unŭ
satŭ; érŭ o femeă, a nume [n] Marta, l'a pri-
39 mitŭ în casa sa. Și aceea avea o soră, ce
se chiăma Maria, [o] care și [p] ședêndŭ la pi-
40 cióreIe luĭ Iisusŭ, asculta cuvintele luĭ. Érŭ
Marta era distrasă de multŭ serviciŭ, și
venindŭ la d'însulŭ, a disŭ: Dómne, aŭ nu-țĭ
pésă, că sora mea singură m'a lăsatŭ să
41 servescŭ? decĭ dĭ eĭ, ca să-mĭ ajute. Și
respundêndŭ Iisusŭ, ĭ-a disŭ: Marto, Marto,
42 te îngrijescĭ, și de multe te silescĭ. Cĭ [q] unŭ
lucru trebuesce; și Maria șĭ-a alesŭ partea
cea bună, care nu se va lua de la d'însa.

Iisusŭ învĕță pre discipuliĭ seĭ cumŭ trebue să se róge.

11 ȘI cândŭ elŭ era într'unŭ locŭ rugându-
se, după ce a încetatŭ, a disŭ unulŭ
din discipuliĭ seĭ către d'însulŭ: Dómne,
învĕță-ne să ne rugămŭ, precumŭ și Ioanŭ
a învĕțatŭ pre discipuliĭ seĭ.
Și lĭ-a disŭ: Cândŭ vĕ rugațĭ, dicețĭ:
[a] Părintele nostru, carele escĭ în ceriurĭ, sân-
țéscă-se numele teŭ; Vie împĕrăția ta; Fa-
că-se voia ta, precumŭ în ceriŭ, și pe pă-
mêntŭ; Pânea nóstră cea de tóte dilele dă-
ni-o astă-dĭ; Și ni iértă pĕcatele nóstre,
precumŭ și noĭ iertămŭ tuturorŭ celorŭ ce
ni sûnt dĕtorĭ; Și nu ne duce în ispită, ci
ne scapă de celŭ rĕŭ.
Și lĭ-a disŭ: Dacă cine-va d'intre voĭ arŭ
avé unŭ amicŭ, și arŭ veni la d'însulŭ la
miedulŭ nopțeĭ, și ĭ-arŭ dice: Amice, dă-mĭ
împrumutŭ treĭ pânĭ; Că a venitŭ din cale
unŭ amicŭ la mine, și nu amŭ ce pune îna-
intea luĭ; Și acela din întru respundêndŭ,
arŭ dice: Nu mĕ supĕra; acumŭ s'a încu-
ĭatŭ ușa, și copiiĭ meĭ sûnt în așternutŭ cu
mine; nu potŭ să mĕ scolŭ să-țĭ daŭ. Dicŭ
voŭĭ: [b] Măcarŭ de nu se va scula să-ĭ dee,
pentru că este amiculŭ seŭ, dară pentru
stăruința luĭ se va scula să-ĭ dee câte ĭ
trebue. [c] Și dicŭ voŭĭ: Cerețĭ, și vi se va da;
căutațĭ, și vețĭ afla; batețĭ, și vi se va des-
chide. Că totŭ celŭ ce cere, ĭea; și celŭ ce
caută, află; și celuĭ ce bate, i se va deschide.
[d] De va cere fiiulŭ pâne de la unulŭ d'in-
tre voĭ, care este părinte, aŭ dóră ĭ va da
pétră? séŭ de va cere pesce, aŭ dóră ĭ va
da șerpe în locŭ de pesce? Séŭ de va
cere oŭ, aŭ ĭ va da scorpiă? Decĭ dacă
voĭ, fiindŭ reĭ, scițĭ să dațĭ darurĭ bune co-
piilorŭ vostrĭ, cu câtŭ maĭ multŭ Părintele
vostru celŭ din ceriŭ va da Spiritŭ Sântŭ
celorŭ ce cerŭ de la d'însulŭ.

Iisusŭ scóte pre unŭ demonŭ; este pĕritŭ de a fi în legătură cu Satana; elŭ respunde la acésta, adauge desceptărĭ la poporŭ.

[e] Și scotea unŭ demonŭ, și acela era mutŭ.
Și după ce a eșitŭ demonulŭ, a vorbitŭ mu-
tulŭ; și s'a miratŭ mulțimea. Érŭ unĭ
dintr'înșiĭ diceaŭ: [f] Elŭ scóte demoniĭ prin
Beelzebulŭ, domnulŭ demonilorŭ. Alțiĭ, is-
pitindu-lŭ, [g] cereaŭ de la d'însulŭ semnŭ din
ceriŭ. [h] Érŭ [i] elŭ sciindŭ gândurile lorŭ, le
disŭ: Tótă împĕrăția ce se desbină intre sine
se pustiesce; și casă, care se desbină asu-
pră-și, cade. Dacă chĭarŭ Satana s'a des-
binatŭ de sine, cumŭ va sta împĕrăția luĭ?
pentru că dicețĭ, că eŭ scotŭ demoniĭ prin
Beelzebulŭ. Érŭ dacă eŭ scotŭ demoniĭ
prin Beelzebulŭ, prin cine-ĭ scotŭ fiiĭ voștri?
Pentru acésta eĭ vĭ vorŭ fi judecătorĭ. Érŭ
dacă eŭ scotŭ demoniĭ [j] prin degetulŭ luĭ
Dumnedeŭ, éccĕ, a ajunsŭ la voĭ împĕrăția
luĭ Dumnedeŭ.
21 [k] Cândŭ celŭ tare înarmatŭ păzesce curtea
22 sa, este în pace averea luĭ. Érŭ [l] cândŭ
vine unulŭ maĭ tare de câtŭ elŭ, și-lŭ bi-
ruesce, ĭea tóte armele luĭ, în carĭ se în-
23 credea, și împarte prădele luĭ. [m] Celŭ ce nu
este cu mine este în contra mea, și celŭ ce
nu adună cu mine, résipesce.
24 [n] Cândŭ spiritulŭ celŭ necuratŭ ese din
omŭ, âmblă *acesta* prin locurĭ secĭ, căutân-
du-șĭ repausŭ; dară neaflândŭ, dice: Mĕ
voiŭ întórce în casa mea, de unde amŭ e-
25 șitŭ. Și venindŭ, *o* aflá măturată și în-
26 frumsețată. Atuncea merge și maĭ ĭea alte
șepte spirite maĭ rele de câtŭ sine; și eĭ
intrândŭ locuescŭ acolo; și se facŭ [o] cele de
pe urmă ale omuluĭ aceluĭa maĭ rele de câtŭ
cele d'ântêĭŭ.
27 Vorbindŭ elŭ acestea, o femeă rĕdicân-
du-șĭ vóce din poporŭ, ĭ-a disŭ: [p] Fericită
este mitra care te-a purtatŭ, și țîțele carĭ tu aĭ
28 suptŭ. Érŭ elŭ a disŭ: [q] Da, fericițĭ *sûnt* ceĭ ce
ascultă cuvêntulŭ luĭ Dumnedeŭ și-lŭ păzescŭ.
[r] Érŭ adunându-se glótele, a începutŭ a
dice: Acéstă generațiune este rea; cere
semnŭ; și semnŭ nu ĭ se va da, de câtŭ nu-
maĭ semnulŭ profetuluĭ Ióna. Că precumŭ
[s] Ióna a fostŭ semnŭ pentru Ninivițĭ, așa va
fi și Fiiulŭ omuluĭ pentru generațiunea a-
césta. [t] Regina de la médă-dĭ se va scula la
judecată cu bărbațiĭ acesteĭ generațiunĭ, și-ĭ
va condemna; că a venitŭ de la marginile pă-
mêntuluĭ să audă înțelepcĭunea luĭ Solomonŭ;
și éccĕ maĭ multŭ de câtŭ Solomonŭ aicea.
Bărbațiĭ de la Ninive se vorŭ scula la jude-
cată cu acéstă generațiune, și o vorŭ condem-
na; că [u] eĭ s'aŭ pocăitŭ la predicarea luĭ Ióna;
și éccĕ maĭ multŭ de câtŭ Ióna aicea.
[v] Nimenea aprindêndŭ lumină, *o* pune în
locŭ ascunsŭ, nicĭ suptŭ obrocŭ, ci în sfecĭ-
nicŭ, ca ceĭ ce intră să védă lumina. [w] Lu-
minătorulŭ corpuluĭ este ochĭulŭ: decĭ de
este ochĭulŭ teŭ curatŭ, totŭ corpulŭ teŭ
este luminatŭ; érŭ de este rĕŭ, și totŭ cor-
pulŭ teŭ *va fi* întunecatŭ. Dreptŭ aceea
caută, ca lumina care este în tine să nu
fie întunerecŭ. Decĭ, dacă corpulŭ teŭ *este*
totŭ luminatŭ, neavêndŭ vre-o parte întu-
necósă, totulŭ va fi luminatŭ, ca și cândŭ
luminătorulŭ te-arŭ lumina cu strălucirea *luĭ*.

Pĕcatele Fariseilorŭ espuse și mustrate.

Érŭ vorbindŭ elŭ, 'lŭ ruga unŭ Fariseŭ
să prândéscă la elŭ; și intrândŭ, a ședutŭ
la mésă. Érŭ [y] Fariseulŭ vĕdêndŭ, că nu 38
s'a spălatŭ ântêiŭ, maĭ 'nainte de prândŭ,
s'a miratŭ. [z] Dară Domnulŭ ĭ-a disŭ: A- 39
cumŭ voĭ Fariseĭ curățițĭ partea cea din a-
fară a paharuluĭ și a bliduluĭ: dară [a] cea din
intrulŭ vostru este plină de răpire și de
rĕutate. Nebunilorŭ! aŭ nu celŭ ce a fă- 40
cutŭ cea din afară, a făcutŭ și cea din în-
tru? [b] Înse dațĭ milosteniă din cele ce avețĭ; 41
și éccĕ tóte vĭ sûnt curate. [c] Dară vaĭ voŭĭ, 42
Fariseilorŭ! că deciuițĭ izma și ruta și tóte
legumele; și dațĭ uĭtăreĭ dreptatea și ĭubirea
luĭ Dumnedeŭ; aceste se cădea să le facețĭ,
și acelea să nu *le* lăsațĭ. [d] Vaĭ voŭĭ, Fari- 43
seilorŭ! că ĭubițĭ scaunele cele maĭ de susŭ
în sinagogĭ, și închinăcĭunile în têrgurĭ. [e] Vaĭ 44
voŭĭ, cărturarilorŭ și Fariseilorŭ făçarnicĭ!
[f] că sûntețĭ ca mormintele ce nu se vĕdŭ, și
ómeniĭ, ce âmblă d'asupra *lorŭ*, nu *le* sciŭ.
Atuncea respundêndŭ unulŭ din învĕțațiĭ 45
în legĭ, ĭ-a disŭ: Învĕțătorule, acestea di-
cêndŭ, și pre noĭ batjocurescĭ. Dis'a elŭ: 46
Vaĭ și voŭĭ învĕțaților în legĭ! [g] că însărcinațĭ
pre ómenĭ cu sarcinĭ cu anevoiă de purtatŭ,
érŭ voĭ nicĭ cu unŭ degetŭ alŭ vostru nu
vĕ atingețĭ de sarcinĭ. [h] Vaĭ voŭĭ! că zidițĭ 47
mormintele profețilorŭ, pre carĭ părințiĭ vo-
ștri ĭ-aŭ ucisŭ. Decĭ mărturisițĭ, că păr- 48
tașĭ sûntețĭ la faptele părințilorŭ voștri; că
aceĭa ĭ-aŭ ucisŭ, érŭ voĭ zidițĭ mormintele
lorŭ. Pentru acésta și înțelepcĭunea luĭ 49
Dumnedeŭ a disŭ: [i] Trămete-voiŭ către eĭ
profețĭ și apostolĭ; și *pre uniĭa* dintr'înșiĭ
vorŭ ucide, și-ĭ vorŭ persecuta; Ca să se 50
céră de la acestŭ némŭ sângele tuturorŭ
profețilorŭ, ce s'a vĕrsatŭ de la întemeĭarea
lumeĭ: [j] De la sângele luĭ Abelŭ până la 51
[k] sângele luĭ Zacharia, care s'a omorîtŭ intre
altarŭ și intre templu; adevĕrŭ dicŭ voŭĭ:
Se va cere de la acestŭ némŭ. [l] Vaĭ voŭĭ, 52
învĕțațilorŭ în legĭ! pentru că ațĭ luatŭ
cheea cunoscințeĭ; voĭ nu ațĭ intratŭ, și pre
ceĭ ce voĭaŭ să intre ĭ-ațĭ opritŭ.
Și dicêndu-li elŭ acestea, aŭ începutŭ 53
cărturariĭ și Fariseiĭ a se mânia tare, și
a-lŭ ademeni să li vorbéscă despre maĭ
multe; Pândindu-lŭ, și [m] căutândŭ să scóță 54
ce-va din gura luĭ, ca să-lŭ pótă pêrî.

Iisusŭ învĕță pre discipuliĭ seĭ a se păzi de fă-çăriă; îndemnŭ la mărturisire a luĭ Christosŭ.

ȘI [a] fiindŭ adunate maĭ multe miĭ de po- 12
porŭ, de se călcaŭ uniĭa pre alțiĭ, a în-
ceputŭ a dice discipulilorŭ seĭ: Maĭ ântêiŭ

h Deut. 6. 5. | i Lev. 19. 18. | j Lev. 18. 5. | 13, 21. | Rom. 10. 5. | k Cap. 16. 15. | l Ps. 38. 11. | m Ioan 11. 1. & 12. 2, 3. | o 1 Cor. 7. 32, etc. | Fapt. 22. 3. | q Ps. 27. 4. | Capulŭ 11. | a Mat. 6. 9. | b Cap. 18. 1, etc. | c Mat. 7. 7. & 21. 22. | Marc. 11. 24. | Ioan 15. 7. | Iac. 1. 6. | 1 Ioan 3. 22. | d Mat. 7. 9. | e Mat. 9. 34. & 12. 22. | f Mat. 9. 34. & 12. 24. | g Mat. 12. 38.

n Mat. 12. 43. | o Ioan 5. 14. | Ebr. 6. 4. & 10. 26. | 2 Pet. 2. 20. | p Cap. 1. 28, 48. | q Mat. 7. 21. | Cap. 8. 21. | Iac. 1. 25. | r Mat. 12. 38, 39. | s Ióna 1. 17. & 2. 10. | t 1 Reg. 10. 1. | u Ióna 3. 5. | v Mat. 5. 15. | Marc. 4. 21. | Cap. 8. 16. | w Mat. 6. 22. | y Marc. 7. 3. | z Mat. 23. 25. | a Tit. 1. 15. | b Isa. 58. 7. | Dan. 4. 27. | Cap. 12. 33. | c Mat. 23. 23. | d Mat. 23. 6. | Marc. 12. 38, 39. | e Mat. 23. 27 | f Ps. 5. 9. | g Mat. 23. 4. | h Mat. 23. 29. | i Mat. 23. 34. | j Fac. 4. 8. | k 2 Cron 24. 20, 21. | l Mat. 23. 13. | m Marc. 12. 13. | Capulŭ 12. | a Mat. 16. 6. | Marc. 8. 15.

[a] păziți-vĕ de aluatulŭ Fariseilorŭ, care este
2 făcăria. [b] Că nimicŭ nu este acoperitŭ, care
nu se va descoperi; nicĭ ascunsŭ, care nu
3 se va cunósce. Decĭ orĭ-ce veți dice la în-
tunerecŭ, se va auḑi la lumină; și ceea ce
veți vorbi la urechĭ în cămărĭ, se va da în
scire de d'asupra caselorŭ.
4 [c] Și dicŭ voŭĭ, [d] amiciĭ meĭ: Nu vĕ temeți
de ceĭ ce ucidŭ corpulŭ, și după aceea nu
5 maĭ aŭ nimicŭ de făcutŭ. Ci vi voiŭ a-
rĕta de cine să vĕ temeți: Temeți-vĕ de celŭ
ce are putere, după ce a ucisŭ, să arunce
în gheenna; adevĕrŭ dicŭ voŭĭ: Temeți-vĕ
6 de acela. Aŭ nu se vêndŭ cincĭ vrăbiĭ
dreptŭ dŭoĭ banĭ? și nicĭ una dintr'insele
7 nu este uitată înaintea luĭ Dumnedeŭ. Înse
și periĭ capuluĭ vostru toți sûnt numerațĭ.
Decĭ nu vĕ temeți: *că* voĭ sûnteți de maĭ
multŭ pretŭ de câtŭ multe vrăbiĭ.
8 [f] Și dicŭ voŭĭ: Totŭ celŭ ce mĕ va măr-
turisi înaintea ómenilorŭ, și Fiĭulŭ omuluĭ
va mărturisi pentru d'însulŭ înaintea ân-
9 gerilorŭ luĭ Dumnedeŭ. Ĕrŭ celŭ ce se va
lepĕda de mine înaintea ómenilorŭ, va fi
lepĕdatŭ înaintea ângerilorŭ luĭ Dumnedeŭ.
10 [g] Și totŭ celŭ ce va dice cuvêntŭ improtiva
Fiĭuluĭ omuluĭ, i se va ĭerta; ĕrŭ celuĭ ce va blăs-
tema împotriva Sântuluĭ Spiritŭ, nu i se va ĭerta.
11 [h] Ĕrŭ cândŭ vĕ vorŭ aduce la sinagogĭ și
la tribunale și diregĕtorĭ, nu vĕ îngrijiți
cumŭ și ce veți respunde, séŭ ce veți dice;
12 Că Spiritulŭ Sântŭ vĕ va învĕța într'acea
óră, ce vi se cuvine a dice.

*Sfătuirĭ asupra lăcomieĭ; și îndemnărĭ la încre-
dere în Dumnedeŭ și la priveghiăre.*

13 Și ĭ-a disŭ unulŭ din multime: Învĕță-
torule, di fratelui meŭ ca să împarță cu
14 mine moscenirea. Ĕrŭ elŭ ĭ-a disŭ: [i] Omule,
cine m'a pusŭ judecătorŭ séŭ împărțitorŭ
15 preste voĭ? Și lĭ-a disŭ: [j] Vedeți să vĕ fe-
riți de lăcomiă; că viĕța cuĭ-va nu stă în
prisosința avereĭ sale.
16 Și a spusŭ lorŭ parabolă, dicêndŭ: U-
17 nuĭ omŭ bogatŭ ĭ-a roditŭ țĕrâna. Și a-
cesta cugeta în sine, dicêndŭ: Ce voiŭ face?
18 că nu amŭ unde aduna fruptele mele. Și
a disŭ: Acésta voiŭ face: Voiŭ strica grâ-
narele mele, și *le* voiŭ zidi maĭ marĭ; și a-
colo voiŭ strînge tóte fruptele mele și bu-
19 nurile mele; Și voiŭ dice sufletuluĭ meŭ:
[k] Suflete, aĭ multe bunurĭ strînse spre multĭ
anĭ; repauséză-te, mănâncă, bea, *și* vesele-
sce-te. Ĕrŭ Dumnedeŭ ĭ-a disŭ: Nebunule, 20
într'acéstă nópte [l] va fi cerutŭ de la tine su-
fletulŭ teŭ: [m] atuncea cele ce aĭ gătitŭ, ale cuĭ
vorŭ fi? Așa *este* celŭ ce strînge lui-și te- 21
saure, [n] dară nu este bogatŭ în Dumnedeŭ.
Și a disŭ discipulilorŭ seĭ: Pentru acésta 22
vĭ dicŭ: [o] Nu vĕ îngrijiți de viĕța vóstră, ce
veți mânca; nicĭ de corpŭ, cu ce vĕ veți
îmbrăca. Viĕța maĭ multŭ este de câtŭ 23
hrana, și corpulŭ de câtŭ vestmêntulŭ. Cău- 24
tați la corbĭ; că nu séménă, nicĭ seceră; nu
aŭ cămărĭ, nicĭ grânarie; și [p] Dumnedeŭ 'l
nutresce; cu câtŭ maĭ bunĭ sûnteți voĭ de
câtŭ păserile? Și cine d'intre voĭ prin grija 25
sa póte să adaugă statureĭ salo unŭ cotŭ?
Decĭ, dacă nu puteți face nicĭ ce este maĭ 26
micŭ, de ce maĭ îngrijiți de cele-l-alte?
Priviți crinii, cumŭ crescŭ; nu se ostenescŭ, 27
nicĭ torcŭ; ĕrŭ dicŭ voŭĭ, ca nicĭ Solomonŭ
în tótă mărirea sa nu s'a îmbrăcatŭ ca u-
nulŭ dintr'acestia. Decĭ, dacă Dumnedeŭ 28
așa îmbracă érba, care este astă-dĭ în câmpŭ,
și mâne se aruncă în cuptorŭ, cu câtŭ maĭ
multŭ pre voĭ, puținŭ-credincĭoșilorŭ?
Decĭ să nu întrebați ce veți mânca, séŭ 29
ce veți bé, nicĭ nu vĕ luptați cu gândulŭ.
Că tóte acestea le caŭtŭ popórele lumeĭ a- 30
cesteĭa; și Părintele vostru scie, că vĭ tre-
buescŭ acestea. [q] Dară căutați împĕrăția luĭ 31
Dumnedeŭ, și acestea tóte vi se vorŭ adăugi.
Nu te teme, turmă mică; că [r] a bine-voitŭ 32
Părintele vostru să vĭ dee împĕrăția. [s] Vin-
dați averea vóstră, și dați milostenia; [t] fa-
ceți-vĭ pungĭ, care nu se învechĭescŭ, tesaurŭ
în ceriŭ, care nu se împuținézǎ, unde furulŭ nu
se apropiă, nicĭ molia nu strică. Că unde este 34
tesaurulŭ vostru, acolo va fi și ânima vóstră.
[u] Și fie cópsele vóstre încinse, și [v] făcliele
aprinse; Și voĭ înși-vĕ asemenea cu ómе- 36
nii, cari ascéptă pre domnulŭ lorŭ, cândŭ se
va întórce de la nuntă; ca venindŭ și bă-
têndŭ, îndată să-ĭ deschidă. [x] Fericiți sûnt 37
servii aceĭa, pre cari, venindŭ domnulŭ, 'i
va afla priveghiândŭ; adevĕrŭ dicŭ voŭĭ, că
se va încinge, și-ĭ va pune să ședă la mésă,
și venindŭ, li va servi. Și de va veni la a
dŭoa strajă, séŭ de va veni la a treĭa strajă,
și-ĭ va afla așa, fericiți sûnt servii aceĭa. 38
[y] Dară acésta să sciți, că de arŭ sci stĕpâ-
nulŭ caseĭ în care óră vine furulŭ, arŭ pri-
veghia, și nu arŭ lăsa să-ĭ sepe casa luĭ.
[z] Decĭ și voĭ fiți gata; că în óra în care nu
gândiți, Fiĭulŭ omuluĭ va veni.

[b] Mat. 16. 12. [c] Mat. 10. 26. Marc. 4. 22. Cap. 8. 17. [d] Isa. 51. 7, 8, 12, 13. Ier. 1. 8. Mat. 10. 28. [e] Ioan 15. 14, 15. [f] Mat. 10. 32. Marc. 8. 38. 2 Tim. 2. 12. 1 Ioan 2. 23. [g] Mat. 12. 31, 32. Marc. 3. 28. 1 Ioan 5. 16. [h] Mat. 10. 19. Marc. 13. 11. Cap. 21. 16. [i] Ioan 13. 36. [j] 1 Tim. 6. 7, etc. [k] Eccl. 11. 9. 1 Cor. 15. 32. Iac. 5. 5. [l] Iov 20. 22. & 27. 8. Ps. 52. 7. Iac. 4. 14. [m] Ps. 39. 6. Ier. 17. 11. [n] Mat. 6. 20. [o] Vers. 33. 1 Tim. 6. 18, 19. Iac. 2. 5. [p] Mat. 6. 25. [q] Iov 38. 41. Ps. 147. 9. Mat. 6. 33. [r] Mat. 11. 25, 26. [s] Mat 19. 21. Fapt. 2. 45. & 4. 34. [t] Mat. 6. 20. Cap. 18. 9. 1 Tim. 6. 19. [u] Efes. 6. 14. 1 Pet. 1. 13. [v] Mat. 25. 1. etc. [x] Mat. 24. 46. [y] Mat. 24. 43. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 3. 3. & 16. 15. [z] Mat. 24. 25. 13. Marc. 13. Cap. 21. 36. 1 Tes. 5. 2 Pet. 3.

41 Ĕrŭ Petru ĭ-a disŭ: Dómne, cătră noĭ
42 dicĭ acéstă parabolă, séŭ și cătră toți? Și
Domnulŭ a disŭ: [a] Cine este óre îngrijitorulŭ
celŭ credincĭosŭ și înțeleptŭ, pre care-lŭ va
pune Domnulŭ *seŭ* preste serviĭ seĭ, să *li*
43 dee la timpŭ partea *lorŭ*? Fericitŭ *este* a-
celŭ servŭ, pre care, venindŭ domnulŭ seŭ,
44 'lŭ va afla așa făcêndŭ. [b] Adevĕrŭ dicŭ voŭĭ,
45 că-lŭ va pune preste tóte averile sale. [c] Dară,
de va dice acelŭ servŭ în ânima sa: Dom-
nulŭ meŭ întârdiă a veni, și va începe a bate
pre servĭ și pre serve, și a mânca și a bé și
46 a se îmbĕta: Va veni domnulŭ servuluĭ a-
celuĭa în diua în care nu ascéptă, și în óra
în care nu scie, 'lŭ va despica, și-ĭ va pune
47 partea luĭ cu necredincĭoșiĭ. Și [d] servulŭ, celŭ
ce a sciutŭ voia domnuluĭ seŭ, și nu a gă-
titŭ, nicĭ a făcutŭ dupre voia luĭ, se va bate
48 multŭ: [e] Ĕrŭ celŭ ce nu a sciutŭ, și a făcutŭ
cele vrednice de bătăĭ, se va bate puținŭ.
Că orĭ-căruia s'a datŭ multŭ, multŭ se va
cere de la d'insulŭ; și căruia i s'a încredințatŭ
multŭ, maĭ mult vorŭ cere de la d'insulŭ.
49 [f] Focŭ amŭ venitŭ se aruncŭ pe pămêntŭ,
50 și ce voĭescŭ, dacă s'a și aprinsŭ! Ĕrŭ [g] cu
botezŭ amŭ să mĕ botezŭ; și cumŭ mĕ
51 strîmtorezŭ până ce se va îndeplini! [h] Aŭ vi
se pare, că amŭ venitŭ să daŭ pace pe pă-
52 mêntŭ? Nu, dicŭ voŭĭ; [i] ci desbinare. [j] Că de
acumŭ înainte, cincĭ într'o casă vorŭ fi des-
binați, treĭ asupra a dŭoĭ, și dŭoĭ asupra
53 a treĭ. Se va desbina părintele asupra fiiu-
luĭ, și fiiulŭ asupra părinteluĭ; muma asu-
pra fiiceĭ, și fiica asupra mumeĭ; sócra asu-
pra noră-sa, și nora asupra sócră-sa.
54 Și dicea și poporuluĭ: [k] Cândŭ vedeți nŭo-
rulŭ rĕdicându-se de la apusŭ, îndată diceți:
55 vine plóiă mare; și este așa. Și cândŭ *vedeți*
austrulŭ suflândŭ, diceți: Va să fie arșițŭ, și
56 se face. Făcarnicilorŭ! faça ceriuluĭ și a
pămêntuluĭ sciți a cerca, dară acestŭ timpŭ,
57 cumŭ nu-lŭ cercați? Da, pentru ce nu ju-
decați și de la sine ceea ce este dreptŭ?
58 [l] Cândŭ mergĭ cu pĕrîșulŭ teŭ la jude-
cătorŭ, silesce-te pe [m] calo a te desface de
elŭ; ca nu cumŭ-va să te tragă la judecă-
torŭ, și judecătorulŭ să te dee servitoruluĭ;
și servitorulŭ să te arunce în închisóre.
59 Dicŭ ție: nu veĭ eși de acolo, până ce nu
veĭ plăti și banulŭ celŭ maĭ de pe urmă.

*Iisusŭ cu ocasiunea Galileenilorŭ ucișĭ chiamă la
pocăință Parabola smochinuluĭ uscatŭ.*

IN acelŭ timpŭ eraŭ de față uniia, cari
ĭ-aŭ spusŭ despre Galileenii, alŭ cărorŭ
sânge l'a amestecatŭ Pilatŭ cu sacrificiele
lorŭ. Și respundêndŭ Iisusŭ, lĭ-a disŭ: Aŭ 2
vi se pare, că Galileeniĭ acestia aŭ fostŭ
maĭ pĕcătoși de câtŭ toți Galileeniĭ, pen-
tru că aŭ suferitŭ acestea? Nu, dicŭ voŭĭ; 3
ci de nu vĕ veți pocăi, toți vĕ veți perde
așa. Séŭ aceĭ optŭ-spre-dece, preste cari 4
a căḑutŭ turnulŭ în Siloamŭ, și ĭ-a omo-
ritŭ. aŭ vi se pare, că acestia aŭ fostŭ maĭ
pĕcătoși de câtŭ toți ómeniĭ, cari locuiaŭ
în Ierusalimŭ? Nu, dicŭ voŭĭ; ci de nu 5
vĕ veți pocăi, toți vĕ veți perde așa.
Și vorbia acéstă parabolă: [a] Óre-cine a- 6
vea unŭ smochinŭ plântatŭ în viia luĭ, și a
venitŭ căutândŭ fruptŭ într'insulŭ, și nu a
aflatŭ. Atuncĭ a disŭ cătră vierŭ: Ĕccĕ, 7
treĭ anĭ sûnt de cândŭ vinŭ căutândŭ fruptŭ
în acestŭ smochinŭ, și nu aflŭ; tală-lŭ; de
ce zădărnicesce pămêntulŭ? Elŭ respun- 8
dêndŭ, ĭ-a disŭ: Dómne, lasă-lŭ și într'a-
cestŭ anŭ, până ce-lŭ voiŭ sĕpa împrejurŭ,
și voiŭ pune gunoiŭ. Și de va face fruptŭ, 9
bine; ĕrŭ de nu, după aceea 'lŭ veĭ tăla.

*Iisusŭ vindecă o femeĭ bolnavă în diua sâmbĕtei.
Parabolele grăunteluĭ de muștarŭ și a aluatuluĭ.*

Și învĕța în una din sinagogĭ sâmbăta 10
Și ĕccĕ, era o femeĭ, care avea spiritulŭ 11
neputinței de optŭ-spre-dece anĭ, și era gir-
bovă, și nu putea să *se* rĕdice în susŭ nicĭ
de cumŭ; Ĕrŭ Iisusŭ vĕḑênd'o, a chiăma- 12
t'o, și ĭ-a disŭ: Femeĭ, escĭ scăpată de bóla
ta. [b] Și și-a pusŭ mânele pe d'insa, și 13
îndată s'a îndreptatŭ, și mărĭa pre Dum-
nedeŭ.
Ĕrŭ maĭ marele sinagogeĭ mâniându-se, 14
pentru că *o* vindecase Iisusŭ sâmbăta, a
respunsŭ, și a disŭ poporuluĭ: [c] Șese dile sûnt
în carĭ se cade a lucra; decĭ într'acestea
venindŭ vĕ vindecațĭ, dară [d] nu în diua sâm-
bĕteĭ. Atuncea domnulŭ ĭ-a respunsŭ, și a 15
disŭ: Făcarnice! [e] fie-care din voĭ sâmbăta
aŭ nu-și deslégă boulŭ séŭ asinulŭ de la
esle, și-*lŭ* duce de-*lŭ* adapă? Dară acésta, 16
[f] care este fiică a luĭ Abraamŭ, și pre care
a legat'o Satana de optŭ-spre-dece anĭ, aŭ
nu se cădea a se deslega de acéstă legă-
tură în diua sâmbĕteĭ?
Și acestea dicêndŭ elŭ, se rușinaŭ toți 17
improtivitoriĭ luĭ; și totŭ poporulŭ se bucura
de tóte cele minunate, ce se făceaŭ de d'in-
sulŭ.
[g] Atuncea dicea: Cuĭ este asemenea împĕ- 18
răția luĭ Dumnedeŭ? și cu ce o voiŭ ase-
mêna? Asemenea este grăunteluĭ de mu- 19

Mat. 24. 45. [a] 15. 31. 1 Cor. 4. 2. Mat. 24. 47. Mat. 24. 48. Luca 15. 30. Deut. 25. 2. Ioan 9. 41. & 15. 22. Fapt. 17. 30. Iac. 4. 17. [e] Lev. 5. 17. 1 Tim. 1. 13. [f] Vers. 51. [g] Mat. 20. 22. Marc. 10. 38. [h] Mat. 10. 34. Vers. 49. [i] Mic. 7. 6. Ioan 7. 43. & 9. 16. & 10. 19. [j] Mat. 10. 35. [k] Mat. 16. 2. [l] Prov. 25. 8. Mat. 5. 25. [m] Vegi Ps. 32. 6. Isa. 55. 6. *Capulŭ 13.* [a] Isa. 5. 2. Mat. 21. 19. [b] Marc. 16. 18. Fapt. 9. 17. [c] Exod. 20. 9. [d] Mat. 12. 10. Marc. 3. 2. Cap. 6. 7. & 14. 3. [e] Cap. 14. 5. [f] Cap. 19. 9. [g] Mat. 13. 31. Marc. 4. 30.

ştarŭ, pre care luându-lŭ unŭ omŭ, l'a a-
runcatŭ în grădina sa; şi a crescutŭ, şi s'a
făcutŭ arbore mare, şi păserile ceriuluĭ aŭ
locuitŭ în ramurele luĭ.
20 Eră-şĭ a ḑisŭ: Cu ce voiŭ asemĕna îm-
21 pĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ? Asemenea este a-
luatuluĭ, care luându-lŭ o femeă, l'a ascunsŭ
în treĭ mĕsurĭ de făină, până ce s'a dos-
pitŭ tótă.

*Călĕtoria către Ierusalimŭ; respunsulŭ la o în-
trebare despre numĕrulŭ mêntuiţilorŭ.*

22 ^h Şi âmbla prin cetăţĭ şi prin sate, învĕ-
ţândŭ şi călĕtorindŭ la Ierusalimŭ.
23 Érŭ unulŭ ĭ-a ḑisŭ: Dómne, aŭ puçinĭ
sûnt ceĭ ce se mêntue? Érŭ elŭ lĭ-a ḑisŭ:
24 ^i Stăruiţĭ a intra prin pórta cea strimtă; că
^j mulţĭ, ḑicŭ voŭĭ, vorŭ căuta să intre, şi nu
25 vorŭ puté. ^k Când se va fi sculatŭ stĕpâ-
nulŭ caseĭ, şi ^l va fi închisŭ uşa, şi voĭ veţĭ
începe a sta afară şi a bate în uşă, ḑi-
cêndŭ: ^m Dómne, Dómne, deschide-ni; şi re-
spunḑêndu-vĭ, elŭ va ḑice: ^n Nu vĕ cunoscŭ de
26 unde sûnteţĭ; Atuncea veţĭ începe a ḑice:
Amŭ mâncatŭ şi amŭ bĕutŭ înaintea ta, şi
27 tu aĭ învĕţatŭ în târgurile nóstre. ^o Dară
elŭ va ḑice: Ḑicŭ voŭĭ: Nu vĕ cunoscŭ de
unde sûnteţĭ; ^p depărtaţi-vĕ de la mine toţĭ
28 lucrătoriĭ nedreptăţeĭ. ^q Acolo va fi plân-
gere şi scrâşnirea dinţilorŭ, ^r când veţĭ vedé
pre Abraamŭ, şi pre Isaacŭ, şi pre Iacobŭ,
şi pre toţĭ profeţiĭ, în împĕrăţia luĭ Dum-
29 neḑeŭ, érŭ pre voĭ înşi-vĕ scoşĭ afară. Da,
vorŭ veni de la resăritŭ, şi *de la* apusŭ, şi
de la méḑă-nópte, şi *de la* méḑă-ḑi, şi vorŭ
şedé la mésă în împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.
30 ^s Şi éccĕ, sûnt ceĭ maĭ din urmă, carĭ vorŭ
fi ântêĭ; şi sûnt ântêĭ, carĭ vorŭ fi ceĭ maĭ
din urmă.

*Sfătuirea Fariseilorŭ în privinţa luĭ Erodŭ; re-
spunsulŭ domnuluĭ nostru.*

31 Într'acea ḑi s'aŭ apropiatŭ uniĭ Fariseĭ,
ḑicêndu-ĭ: Eşĭ şi te du de aicea; că Erodŭ
32 va să te omóre. Érŭ elŭ lĭ-a ḑisŭ: Mer-
geţĭ de spuneţĭ vulpeĭ aceleia: Éccĕ, eŭ
scotŭ demonĭ şi facŭ vindecărĭ astă-ḑi şi
33 mâne, şi a treia *ḑi* ^t voiŭ sfârşi. Dară mi
se cade a merge astă-ḑi şi mâne şi pol-
mâne; că nu este cu putinţă să se perḑă
34 profetŭ afară din Ierusalimŭ. ^u Ierusalime,
Ierusalime! celŭ ce omorĭ profeţiĭ, şi ucidĭ
cu petre pre ceĭ trămeşĭ la tine; de câte
orĭ amŭ vrutŭ să adunŭ pre fiiĭ teĭ, cumŭ
adună găina puiĭ seĭ suptŭ aripĭ, dară nu 35
aţĭ voitŭ. Éccĕ, ^v vi se lasă casa vóstră pus-
tiiă; că în adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Nu mĕ veţĭ
vedé, până va veni *timpulŭ* când veţĭ ḑice:
^x Bine-cuvêntatŭ *este* celŭ ce vine întru nu-
mele Domnuluĭ.

*Iisusŭ vindecă pre unŭ idropicŭ în ḑiua sâmbăteĭ
în casa unuĭ Fariseŭ; elŭ recomendă umilinţa şi
facerea de bine. Parabola despre cina cea mare.*

INTRÂNDŬ Iisusŭ în casa unuia din maĭ 14
mariĭ Fariseilorŭ, ca să mănânce pâne
sâmbăta, acestia 'lŭ pândiaŭ. Şi éccĕ, unŭ
omŭ bolnavŭ de idropică era înaintea luĭ.
Şi Iisusŭ luândŭ cuvêntulŭ, a vorbitŭ către
învĕţaţiĭ în legĭ şi către Fariseĭ, ḑicêndŭ:
^a Óre se cade sâmbăta a vindeca? Érŭ eĭ
aŭ tăcutŭ. Şi apucându-*lŭ*, l'a vindecatŭ, şi
ĭ-a datŭ drumulŭ. Şi respunḑêndu-li, a ḑisŭ:
^b Alŭ căruia d'intre voĭ asinŭ séŭ boŭ, de va
cădé în puţŭ, aŭ nu îndată 'lŭ va scóte în
ḑiua sâmbăteĭ? Şi nu aŭ pututŭ să-ĭ re-
spunḑă la acestea.
Şi spunea parabolă către ceĭ chĭămaţĭ,
vĕḑêndŭ elŭ cumŭ 'şĭ alegeaŭ şederile maĭ
susŭ, ḑicêndu-li: Când veĭ fi chĭămatŭ
de cine-va la nuntă, nu şedé la loculŭ celŭ
maĭ de susŭ; ca nu cumŭ-va să fie chĭă-
matŭ de d'însulŭ altulŭ maĭ onoratŭ de câtŭ
tine; Şi venindu celŭ ce te-a chĭămatŭ
pre tine şi pre acela, 'ţĭ va ḑice: Dă a-
cestuia loculŭ; şi atuncea veĭ începe cu ru-
şine a lua pre rôndŭ loculŭ celŭ maĭ de josŭ.
^c Ci când veĭ fi chĭămatŭ, mergĭ de şeḑĭ la
loculŭ celŭ maĭ de josŭ; pentru ca, de va
veni celŭ ce te-a chĭămatŭ, să-ţĭ ḑică: A-
mice, suĭ-te maĭ susŭ; atuncea veĭ avé onóre
înaintea celorŭ ce vorŭ şedé împreună cu
tine. ^d Că totŭ celŭ ce se înalţă pre sine,
se va umili; şi celŭ ce se umilesce, se va
înălţa.
Şi ḑicea şi celuĭ ce-lŭ chĭămase: Când
facĭ prânḑŭ séŭ cina, nu chĭăma pre amiciĭ
teĭ, nicĭ fraţiĭ teĭ, nicĭ rudele tale, nicĭ ve-
cinĭ bogaţĭ, ca nu cumŭ-va şi eĭ să te chĭă-
me pre tine, şi să ţi se facă resplătire. Ci
când facĭ ospĕţŭ, chĭamă ^e saracĭ, nevoiaşĭ,
schiopĭ, şi orbĭ. Şi fericitŭ veĭ fi: că eĭ
nu potŭ să-ţĭ intórcă; ci ţi se va intórce
la înviarea drepţilorŭ.
Şi auḑindŭ acestea unulŭ din ceĭ ce şe-
deaŭ la mésă cu elŭ, ĭ-a ḑisŭ: ^f Fericitŭ *este*
celŭ ce va prânḑi în împĕrăţia luĭ Dum-
neḑeŭ.

16 ^a Elŭ ĭ-a ḑisŭ: Unŭ omŭ a făcutŭ cină
17 mare, şi a chĭămatŭ pre mulţĭ. Şi ^h a tră-
mesŭ pre servulŭ seŭ în óra cineĭ, să ḑi-
că celorŭ chĭămaţĭ: Veniţĭ, că tóte sûnt
18 acumŭ gata. Şi aŭ începutŭ toţĭ de o dată
a se scusa. Celŭ d'ântêiŭ ĭ-a ḑisŭ: Amŭ
cumpĕratŭ ţérână, şi amŭ nevoiă să esŭ, şi
19 să o vĕdŭ; rogu-te să mĕ ierţĭ. Altulŭ a
ḑisŭ: Amŭ cumpĕratŭ cincĭ pârechĭ de boĭ,
şi mergŭ să-ĭ cercŭ; rogu-te să mĕ ierţĭ.
20 Şi altulŭ a ḑisŭ: Mĭ-amŭ luatŭ femea, şi
21 pentru acésta nu potŭ veni. Decĭ întorcên-
du-se acelŭ servŭ, a spusŭ domnuluĭ seŭ aces-
tea. Atuncea mâniându-se stĕpânulŭ caseĭ,
a ḑisŭ servuluĭ seŭ: Eşĭ curêndŭ în târgŭ-
rile şi uliţele cetăţeĭ, şi adă aicea saraciĭ,
22 şi nevoiaşiĭ, şi schĭopiĭ, şi orbiĭ. Şi a ḑisŭ
servulŭ: Dómne, s'a făcutŭ cumŭ aĭ ḑisŭ,
23 şi încă maĭ este locŭ. Şi a ḑisŭ domnulŭ
către servŭ: Eşĭ la drumurĭ şi la gardurĭ,
şi-ĭ silesce să intre, ca să se împlă casa
24 mea. Că ḑicŭ voŭĭ: ^i Nicĭ unulŭ din aceĭ
bărbaţĭ, ce eraŭ chĭămaţĭ, nu va gusta din
cina mea.

*Mulţimea urméză luĭ Iisusŭ; elŭ li spună condi-
ţiunile suptŭ carĭ potŭ a fi discipulĭ.*

25 Şi mergea cu d'însulŭ poporŭ multŭ; şi
26 elŭ întorcêndu-se, lĭ-a ḑisŭ: ^j Când cine-va
vine către mine, ^k şi nu urésce pre părintele
seŭ şi pre mumă, pre femeă şi pre copiĭ,
pre fraţĭ şi pre surorĭ, ^l şi chĭarŭ viéţa sa,
27 nu-mĭ póte fi discipulŭ. Şi ^m celŭ ce nu-şĭ
pórtă crucea sa, şi *nu* vine după mine,
nu-mĭ póte fi discipulŭ.
28 Că ^n cine d'intre voĭ vrêndŭ să zidéscă
unŭ turnŭ, aŭ nu ântêiŭ se pune să-şĭ so-
cotéscă chĭeltuéla, de are *cu ce* să sfârşéscă.
29 Ca nu cumŭ-va punêndŭ temelia, şi nepu-
têndŭ sfârşi, toţĭ ceĭ ce-*lŭ* vorŭ vedé să în-
30 cépă a-lŭ lua în rîsŭ, Ḑicêndŭ: Acestŭ omŭ
a începutŭ a zidi, dară nu a pututŭ sfârşi.
31 Séŭ care rege, mergêndŭ spre a purta
resboiŭ asupra altuĭ rege, aŭ nu se pune
maĭ ântêiŭ să se sfătuéscă, de va puté cu
ḑece miĭ să întimpine pre celŭ ce vine a-
32 supra luĭ cu dŭoĕ-ḑecĭ de miĭ? Érŭ de nu,
încă fiindŭ acesta departe, trămeţêndŭ soliă,
33 rógă de pace. Aşa dară fie-care d'intre
voĭ, care nu se lépĕdă de tóte averile sale,
nu-mĭ póte fi discipulŭ.
34 ^o Bună *este* sarea, érŭ dacă sarea se va
35 strica, cu ce se va drege? Nicĭ în pă-
mêntŭ nicĭ în gunoiŭ nu este trebnică; *ci*
se aruncă afară. Celŭ ce are urechĭ de
auḑitu, să auḑă.

*Parabole arĕtândŭ bucuria luĭ Dumneḑeŭ şi mên-
tuirea pĕcătoşilorŭ.*

ATUNCEA ^a s'aŭ apropiatŭ de d'însulŭ toţĭ 15
vameşiĭ şi pĕcătoşiĭ, ca să-lŭ asculte.
Şi murmuraŭ Fariseiĭ şi cărturariĭ, ḑicênḑŭ: 2
Acesta primesce pre pĕcătoşĭ, ^b şi mănâncă
cu d'înşiĭ.
Şi lĭ-a vorbitŭ acéstă parabolă, ḑicêndŭ: 3
^c Care omŭ d'intre voĭ avêndŭ o sută de oĭ, 4
şi perḑêndŭ una dintr'însele, aŭ nu lasă
pre cele noŭĕ-ḑecĭ şi noŭĕ în pustiiŭ, şi
merge după cea perdută, până cândŭ o află?
Şi aflând'o, *o* pune pe umeriĭ seĭ, bucurân- 5
du-se. Şi venindŭ a casă, chĭamă amiciĭ 6
şi veciniĭ, ḑicêndu-li: Bucuraţi-vĕ cu mine,
că amŭ găsitŭ óea ^d cea rătăcită. Ḑicŭ voŭĭ, 7
că aşa va fi bucuriă în ceriŭ de unŭ pĕcă-
tosŭ ce se pocăesce, ^e maĭ multŭ de câtŭ de
noŭĕ-ḑecĭ şi noŭĕ de drepţĭ, cărora nu li
trebue pocăinţă.
Séŭ care femeă, avêndŭ ḑece drahme, 8
de perde o drahmă, aŭ nu aprinde lumină,
şi mătură casa, şi caută din adinsulŭ, până
o află. Şi aflând'o, chĭamă amicele şi ve- 9
cinele, ḑicêndŭ: Bucuraţi-vĕ cu mine, că
amŭ găsitŭ drahma, care amŭ perdut'o.
Aşa, ḑicŭ voŭĭ, se face bucuriă înaintea ân- 10
gerilorŭ luĭ Dumneḑeŭ de unŭ pĕcătosŭ ce
se pocăesce.
Şi a ḑisŭ: Unŭ omŭ avea dŭoĭ fiĭ. Şi 11
a ḑisŭ celŭ maĭ tênĕrŭ din eĭ părinteluĭ
seŭ: Părinte, dă-mĭ partea de avere ce *mi*
se cade. Şi lĭ-a împărţitŭ ^f averea. Şi după 13
puçine ḑile, adunândŭ tóte fiiulŭ celŭ maĭ
tênĕrŭ, s'a dusŭ într'o ţéră departe, şi a-
colo a rĕsipitŭ averea sa, vieţuindŭ în des-
frênărĭ. Şi chĭeltuindŭ elŭ tóte, s'a făcutŭ 14
fómete mare într'acea ţéră; şi elŭ a începutŭ
a suferi de lipsă. Şi mergêndŭ s'a lipitŭ de 15
unulŭ din cetăţeniĭ aceleĭ ţerĭ; şi l'a tră-
mesŭ la ţérânele sale, să pască porciĭ. Şi 16
doria să-şĭ sature pântecele seŭ de roşco-
vele ce mâncaŭ porciĭ; înse niminea nu-ĭ da.
Şi venindu-şĭ în sine, a ḑisŭ: Câţĭ ar- 17
gaţĭ aĭ părinteluĭ meŭ aŭ prisosinţă de pâ-
ne, érŭ eŭ perŭ de fóme! Mĕ voiŭ scula, 18
şi mĕ voiŭ duce la părintele meŭ, şi-ĭ voiŭ
ḑice: Părinte, pĕcătuit'amŭ la ceriŭ şi îna-
intea ta: Şi nu maĭ sûnt vrednicŭ a mĕ 19
chĭăma fiiulŭ teŭ; fă-mĕ ca pre unulŭ din
argaţiĭ teĭ. Şi sculându-se a venitŭ la părin- 20
tele seŭ. Érŭ ^g încă fiindŭ departe, l'a vĕḑutŭ
părintele seŭ, şi i s'a făcutŭ milă; şi aler-
gândŭ a căḑutŭ pe grumazulŭ luĭ, şi l'a
sărutatŭ. Şi ĭ-a ḑisŭ fiiulŭ: Părinte, pĕcătui- 21
t'amŭ la ceriŭ ^h şi înaintea ta, şi nu maĭ sûnt

^h Mat. 9. 35. Marc. 6. 6. ^i Mat. 7. 13. ^j Vedĭ Ioan 7. 34. & 8. 21. & 13. 33. Rom. 9. 31. ^k Ps. 32. 6. Isa. 55. 6. ^l Mat. 25. 10. ^m Cap. 6. 46. ^n Mat. 7. 23. & 25. 12. ^o Mat. 7. 23. & 25. 41. Vers. 25. ^p Ps. 6. 8. Mat. 25. 41. ^q Mat. 8. 12. & 13. 42. & 24. 51. ^r Mat. 8. 11. ^s Mat. 19. 30. & 20. 16. Marc. 10. 31. ^t Ebr. 2. 10. ^u Mat. 23. 37. ^v Lev. 26. 31, 32. Ps. 69. 25. Isa. 1. 7. Dan. 9. 27. Mic. 3. 12. ^x Ps. 118. 26. Mat. 21. 9. Marc. 11. 10. Cap. 19. 38. Ioan 12. 13. — Capulŭ 14. ^a Mat. 12. 10. ^b Esod. 23. 5. Deut. 22. 4. Cap. 13. 15. ^c Prov. 25. 6, 7. ^d Iov 22. 29. Ps. 18. 27. Prov. 29. 23. Mat. 23. 12. Cap. 18. 14. Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5. ^e Neem. 8. 10. 12. ^f Apoc. 19. 9. ^g Mat. 22. 2. ^h Prov. 9. 2, 5. ^i Mat. 21. 43. & 22. 8. Fapt 13. 46. ^j Deut. 13. 6. & 33. 9. Mat. 10. 37. ^k Rom. 9. 13. ^l Apoc. 12. 11. ^m Mat. 16. 24. Marc. 8. 34. Cap. 9. 23. 2 Tim. 3. 12. ^n Prov. 24. 27. ^o Mat. 5. 13. Marc. 9. 50. — Capulŭ 15. ^a Mat. 9. 10. ^b Fapt. 11. 3. Gal. 2. 12. ^c Mat. 18. 12. ^d 1 Pet. 2. 10, 25. ^e Cap. 5. 32. ^f Marc. 12. 44. ^g Fapt. 2. 39. Efes. 2. 13, 17. ^h Ps. 51. 4.

22 vrednicŭ a mĕ chiăma fiiulŭ teŭ. Şi a ḑisŭ
părintele către serviĭ seĭ: Aduceţĭ îmbrăţă-
mintea cea maĭ bună, şi-lŭ îmbrăcaţĭ pre
elŭ, şi daţĭ ânelu în mâua, şi încălţămiute
23 în picĭórele *luĭ*. Şi aduceţĭ viţelulŭ celŭ maĭ
îngrăşatŭ, şi-*lŭ* junghĭaţĭ; şi să mâncămŭ şi
24 ne veselimŭ. [i]Că acestŭ fiiŭ alŭ meŭ mortŭ
era, şi a înviatŭ; perdutŭ era, şi s'a aflatŭ.
Şi aŭ începutŭ a se veseli.
25 Dară fiiulŭ luĭ celŭ maĭ mare era la ţé-
rănă; şi apropiându-se de casă, a auḑitŭ
26 musică şi jocurĭ; Şi chiămându pre unulŭ
din servĭ, l'a întrebatŭ ce sûnt acestea?
27 Elŭ ĭ-a ḑisŭ: Fratele teŭ a venitŭ, şi pă-
rintele teŭ a ajunghĭatŭ vitelulŭ celŭ în-
grăşatŭ, pentru că l'a primitŭ sânĕtosŭ.
28 Erŭ elŭ s'a mâniatŭ, şi nu vrea să între.
29 De aceea părintele luĭ eşindŭ, 'lŭ ruga. Erŭ
elŭ respunḑêndŭ, a ḑisŭ părinteluĭ *seŭ*: Ecce,
de atâţia anĭ 'ţĭ servescŭ, şi totŭ nicĭ o dată
nu amŭ călcatŭ ḑisa ta; şi nicĭ o dată nu
mĭ-aĭ datŭ măcarŭ unŭ ĭedŭ, ca să mĕ ve-
30 selescŭ cu amicĭĭ meĭ. Erŭ cândŭ veni a-
cestŭ fiiŭ alŭ teŭ, care a mâncatŭ averea
ta cu meretricile, 'ĭ jungĭaşĭ viţelulŭ celŭ
31 îngrăşatŭ. Şi elŭ ĭ-a ḑisŭ: Fiĭule, tu escĭ
cu mine în totŭ timpulŭ, şi tóte ale mele
32 sûnt ale tale; Se cădea a ne veseli şi a
ne bucura; [j]că acestŭ frate alŭ teŭ mortŭ
era, şi a înviatŭ; perdutŭ era, şi s'a aflatŭ.

Parabole şi ordinĭ arĕtându drépta întrebuinţare a lucrurilorŭ vieţeĭ acesteĭa.

16 Şi ḑicea şi discipulilorŭ seĭ: Era unŭ omŭ
bogatŭ, care avea unŭ îngrijitorŭ; şi
acesta a fostŭ pêritŭ la elŭ că rĕsipesce
2 averea luĭ. Decĭ chiămându-lŭ, ĭ-a ḑisŭ:
Ce audŭ despre tine? dă socotélă de în-
sărcinarea ta; că nu maĭ poţĭ fi îngrijitorŭ.
3 Erŭ îngrijitorulŭ a ḑisŭ în sine: Ce
voiŭ face? că domnulŭ meŭ ĭea de la mine
însărcinarea; a sĕpa nu potŭ, a cere 'mĭ
4 este ruşine. Sciŭ ce voiŭ face, de voiŭ
fi scosŭ din însărcinarea *mea*, să mĕ pri-
5 méscă în casele lorŭ. Şi chiămându pre
fie-care din dĕtornicĭĭ domnuluĭ seŭ, a ḑisŭ
celuĭ ântêiŭ: Cu câtŭ escĭ dĕtorŭ dom-
6 nuluĭ meŭ? Elŭ a ḑisŭ: Cu o sută de
mĕsurĭ de oleiŭ. Şi ĭ-a ḑisŭ: Ié-ţĭ înscri-
sulŭ, şi şeḑĭ curêndŭ, şi scrie cincĭ-ḑecĭ.
7 Atuncĭ a ḑisŭ altuĭa: Dară tu cu câtŭ
escĭ dĕtorŭ? Elŭ a ḑisŭ: Cu o sută de mĕ-
surĭ de grâŭ. Şi ĭ-a ḑisŭ: Ié-ţĭ înscrisulŭ,
8 şi scrie optŭ-ḑecĭ. Şi a lăudatŭ domnulŭ
pre îngrijitorulŭ nedreptŭ, pentru că a fă-
cutŭ înţelepţesce; că fiiĭ lumeĭ acesteĭa sûnt
maĭ înţelepţĭ de câtŭ [a]fiiĭ lumineĭ în gene-
raţiunea lorŭ.
9 Şi ḑicŭ voŭĭ: [b]Faceţĭ-vĭ amicĭ din ma-
monulŭ nedreptăţeĭ; ca, dacă veţĭ fi în lipsă,
să vĕ priméscă în corturile cele eterne.
10 [c]Celŭ ce este credincĭosŭ în puçine, este cre-
dincĭosŭ şi în multe; şi celŭ ce este ne-
drептŭ în puçine, este nedreptŭ şi în multe.
11 Decĭ dacă nu aţĭ fostŭ credincĭoşĭ în ma-
monulŭ celŭ nedreptŭ, cine vĭ va încredinţa
12 cele adevĕrate. Şi dacă nu aţĭ fostŭ cre-
dincĭoşĭ în celŭ străinŭ, cine vĭ va da ce
13 este alŭ vostru? [d]Nicĭ unŭ servŭ nu póte
servi la dŭoĭ domnĭ; că séŭ pre unulŭ va
urî şi pre altulŭ va ĭubi; séŭ de unulŭ se
va alipi şi pre altulŭ va despreţui. Nu pu-
teţĭ servi luĭ Dumneḑeŭ şi luĭ Mamonŭ.
14 Şi auḑiaŭ tóte acestea şi Fariseiĭ, [e]cari
eraŭ ĭubitorĭ de argintŭ, şi-şĭ rideaŭ de d'in-
15 sulŭ. Şi lĭ-a ḑisŭ: Voĭ sûnteţĭ ceĭ ce vĕ
[f]faceţĭ drepţĭ înaintea ómenilorŭ; dară [g]Dum-
neḑeŭ cunósce ânimele vóstre; şi [h]ceea ce
este intre ómenĭ preţiosŭ, urîciune este ina-
intea luĭ Dumneḑeŭ.
16 [i]Legea şi profeţiĭ *eraŭ* până la Ioanŭ; din
din acestŭ timpŭ se predică împĕrăţia luĭ
Dumneḑeŭ, şi fie-care se silesce spre aceea.
17 [j]Şi maĭ lesne este să trécă ceriulŭ şi pă-
mêntulŭ, de câtŭ să caḑă o cirtă din lege.
18 [k]Totŭ celŭ ce-şĭ lasă femea sa, şi ĭea alta,
sevârşesce adulteriŭ; şi totŭ celŭ ce ĭea
pre cea lăsată de bărbatŭ, sevârşesce a-
dulteriŭ.
19 Era unŭ omŭ bogatŭ, ce se îmbrăca în
purpură şi în mătasă, veselindu-se în stră-
lucire în tóte ḑilele; Şi era unŭ saracŭ,
20 anume Lazarŭ, care era aruncatŭ înaintea
uşeĭ luĭ, plinŭ de bube; Şi doria să se sa-
21 ture de fărămăturele, cari căḑeaŭ din mása
bogatuluĭ; şi cânĭĭ venindŭ lingeaŭ bubele
luĭ. Şi a muritŭ saracŭlŭ, şi s'a dusŭ de
22 îngerĭ în sinulŭ luĭ Abraamŭ; şi a muritŭ
şi bogatulŭ, şi s'a îngropatŭ. Şi în Iadŭ
rĕdicându-şĭ ochiĭ seĭ, fiindŭ in chinurĭ, veḑe
23 pre Abraamŭ de departe, şi pre Lazarŭ în
sinulŭ seŭ. Şi elŭ strigându, a ḑisŭ: Pă-
rinte Abraame, miluesce-mĕ, şi trămete pre
Lazarŭ, să-şĭ atingă vêrfulŭ degetuluĭ seŭ
24 în apă, ca să-mĭ [l]recoréscă limba; că [m]mĕ
chinescŭ în acéstă văpae. Erŭ Abraamŭ a
ḑisŭ: Fiiule! [n]adu-ţĭ aminte, că tu aĭ primitŭ
25 cele bune ale tale în viéţa ta, şi Lazarŭ ase-
menea cele rele; dară acumŭ elŭ se mân-
gaiă, şi tu te chinescĭ. Şi pe lûngă tóte

[i] Vers. 32. Efes. 2. 1. & 5. 14. Apoc. 3. 1. [j] Vers. 24.
Capulŭ 16. [a] Ioan 12. 36. Efes 5. 8 1 Tes. 5. 5. [b] Dan. 4. 27.
Mat. 6. 19. & 19. 21. Cap. 11. 41. 1 Tim. 6. 17, 18, 19 [c] Mat. 25. 21.
Cap 19. 17. [d] Mat. 6. 24. [e] Mat. 23. 14. [f] Cap. 10. 29. [g] Ps. 7. 9. [h] 1 Sam. 16. 7.
[i] Mat. 4. 17. & 11. 12, 13. Cap. 7. 29. [j] Ps. 102. 26, 27.
Isa. 40. 8. & 51. 6. Mat. 5. 18. 1 Pet. 1. 25. [k] Mat 5 32. &
19. 9. Marc. 10. 11. 1 Cor. 7. 10, 11. [l] Zoch. 14. 12.
[m] Isa. 66. Marc. 1 etc. [n] Iov 21. Cap. 4.

acestea, între noĭ şi *între* voĭ este unŭ mare
adûncŭ; aşa că ceĭ ce vorŭ să trécă de aicea
către voĭ nu potŭ; nicĭ ceĭ de acolo nu potŭ
27 să trécă la noĭ. Atuncĭ a ḑisŭ: Rogu-te
dară, părinte, ca să-lŭ trămeţĭ în casa pă-
28 rinteluĭ meŭ; Că amŭ cincĭ fraţĭ; cărora
să li mărturiséscă *despre acésta*, ca nu cumŭ-
va să vină şi eĭ la acestŭ locŭ de chinŭ.
29 I-a ḑisŭ Abraamŭ: [a]Aŭ pre Moisi şi pre pro-
30 feţĭ; să-ĭ asculte. Erŭ elŭ a ḑisŭ: Nu, pă-
rinte Abraame; ci de va merge la d'înşiĭ
31 cine-va din morţĭ, se vorŭ pocăi. Şi ĭ-a
ḑisŭ: Dacă nu ascultă de Moisi şi de profeţĭ,
[b]măcarŭ de arŭ şi învia cine-va din morţĭ,
nu vorŭ crede.

Indelunga-rĕbdare, credinţa şi umilinţa învĕţate.

17 Atuncĭ a ḑisŭ discipulilorŭ seĭ: [a]Este cu
neputinţă să nu vină scandale; dară
2 vaĭ *de omulŭ acela*, prin carele vinŭ. Maĭ
de folosŭ i-arŭ fi, ca să i se spêndure o
pétră de móră de grumazulŭ luĭ, şi să se
arunce în mare, de câtŭ să scandaliseze pre
3 unulŭ dintr'acestĭ micĭ. Păziţi-vĕ. [b]De-ţĭ va
greşi fratele teŭ, [c]cértă-lŭ; şi de se va po-
4 căi, iértă-I. Şi măcarŭ de şepte orĭ în ḑi
de-ţi va greşi, şi de şepte orĭ în ḑi se va
întórce la tine, ḑicêndŭ: Mĕ căescŭ; să-ĭ
5 ierţĭ. Şi aŭ ḑisŭ apostolilĭ către domnulŭ: A-
6 dauge-ni credinţă. [d]Erŭ domnulŭ a ḑisŭ
De aţĭ avé credinţă ca unŭ grăunte de mu-
ştarŭ, aţĭ ḑice duduluĭ acestuĭa: Desrădĕ-
cinéză-te, şi te plântéză în mare; şi v'arŭ
7 asculta. Erŭ cine d'intre voĭ, dacă arŭ avé servŭ
arândŭ, séŭ păscêndŭ vite, i-arŭ ḑice în-
8 dată, după ce a venitŭ de la câmpŭ: Du-te
şi te pune la mésă? Aŭ nu maĭ vîrtosŭ
'ĭ va ḑice: Gătesce-mĭ cina, şi încingêndu-te
'servesce-mĭ, până voiŭ mânca şi voiŭ bé
9 eŭ, şi după aceea veĭ mânca şi veĭ bé şi
10 tu? Aŭ dóră va mulţumi servuluĭ aceluĭa,
pentru că a fácutŭ cele ce i s'aŭ ordinatŭ?
Nu, mi se pare. Aşa şi voĭ, cândŭ veţĭ fi
fácutŭ tóte cele ce vĭ s'aŭ ordinatŭ, ḑiceţĭ:
Sûntemŭ [f]servĭ netrebnicĭ; făcurămŭ ce amŭ
fostŭ dĕtorĭ a face.

Vindecarea a ḑece leproşĭ.

11 Erŭ [g]mergêndŭ elŭ la Ierusalimŭ, a tre-
12 cutŭ prin Samaria şi Galilea. Şi întrândŭ
într'unŭ satŭ, l'aŭ întîmpinatŭ ḑece bărbaţĭ
leproşĭ, [h]cari aŭ stătutŭ de departe: Şi a-
13 ceĭa aŭ rĕdicatŭ vóce, ḑicêndŭ: Iisuse, în-
vĕţătorule, miluesce-ne. Şi vĕḑêndu-ĭ, lĭ-a
14 ḑisŭ: [i]Mergeţĭ, şi vĕ arĕtaţĭ preuţilorŭ. Şi
s'a întêmplatŭ, pre-cândŭ mergeaŭ, s'aŭ cu-
15 răţitŭ. Erŭ unulŭ dintr'înşiĭ, vĕḑêndŭ că
s'a vindecatŭ, s'a întorsŭ, mărindŭ pre Dum-
16 neḑeŭ cu vóce tare; Şi a căḑutŭ cu faça
la picĭórele luĭ, mulţumindu-ĭ; şi acela era
17 Samariténŭ. Iisusŭ luândŭ cuvêntulŭ, a
ḑisŭ: Aŭ nu ḑece s'aŭ curăţitŭ, dară ceĭ
18 noŭĕ unde *sûnt*? Nu s'aŭ aflatŭ să se în-
19 tórcă, să dee mărire luĭ Dumneḑeŭ, de câtŭ
numaĭ acestŭ străinŭ. [j]Şi ĭ-a ḑisŭ: Scólă-te
şi mergĭ, credinţa ta te-a mêntuitŭ.

Respunsŭ către Fariseĭ despre venirea împĕrăţieĭ luĭ Dumneḑeŭ; rugăciunea cea cu stăruinţă învĕţată.

20 Şi fiindŭ întrebatŭ de Fariseĭ, cândŭ va
veni împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ, lĭ-a respunsŭ,
şi a ḑisŭ: Împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ nu vine
21 vĕḑêndŭ cu ochiĭ. [k]Nicĭ vorŭ ḑice: Ecce
aicea! séŭ éccĕ acolo! că éccĕ, [l]împĕrăţia luĭ
Dumneḑeŭ este *deja* intre voĭ.
22 Şi a ḑisŭ discipulilorŭ. [m]Vorŭ veni ḑile,
cândŭ veţĭ dori să vedeţĭ una din ḑilele
23 Fiiuluĭ omuluĭ, şi nu veţĭ vedé. [n]Şi vĭ vorŭ
ḑice: Éccĕ aicea! séŭ éccĕ acolo! nu mer-
24 geţĭ, nicĭ nu urmaţĭ. [o]Că precumŭ fulgerulŭ,
fulgerândŭ din o *parte* a ceriuluĭ, luminéză
25 până la alta; aşa va fi şi Fiiulŭ omuluĭ în
ḑiŭa sa. [p]Dară maĭ ântêiŭ trebue a suferi
26 multe, şi a fi lepĕdatŭ de acéstă genera-
27 ţiune. [q]Şi precumŭ a fostŭ în ḑilele luĭ Noe,
aşa va fi şi în ḑilele Fiiuluĭ omuluĭ. Mân-
caŭ, beaŭ, se însuraŭ, se măritaŭ, până la
28 ḑiŭa în care a intratŭ Noe în arcă, şi a
venitŭ deluviulŭ, şi a perdutŭ pre toţĭ. [r]A-
29 semenea şi precumŭ a fostŭ în ḑilele luĭ
Lotŭ: mâncaŭ, beaŭ, cumpĕraŭ, vindeaŭ, să-
dĭaŭ, zidĭaŭ; Dară [s]în ḑiŭa în care a eşitŭ
30 Lotŭ din Sodoma, a ploŭatŭ focŭ şi pu-
31 cĭósă din ceriŭ, şi a perdutŭ pre toţĭ: Aşa
va fi în ḑiŭa, în care Fiiulŭ omuluĭ [t]se va
arĕta. Într'acea ḑi celŭ [u]ce va fi d'asupra
casei şi vasele luĭ în casă, să nu se pogóre
32 să le ieĕ; şi celŭ din câmpŭ, asemenea să
33 nu se întórcă înapoĭ. [v]Aduceţi-vĕ aminte de
femea luĭ Lotŭ. [w]Celŭ ce va căuta să scape
34 viéţa sa, o va perde; şi celŭ ce va perde vieţa
sa, o va păstra. [x]Ḑicŭ voŭĭ: Într'acea nópte

[k] Isa. 8. 20 & 34. 16. Ioan 5. 39, 45. Fapt. 15. 21. [l] 17. 11. Ioan 12. 10, 11. —
Capulŭ 17. [a] Mat 18. 6, 7.
Marc. 9. 42. 1 Cor. 11. 19. [b] Mat. 18. 15, 21. [c] Lev. 19. 17. Prov. 17. 10. Isac. 5. 19. [d] Mat. 17. 20. & 21. 21. Marc. 9. 23.
& 11. 23. [e] Cap. 12. 37. [f] Iov 22. 3. & 35. 7. Ps. 16. 2. Mat. 25. 30. Rom. 3. 12. & 11. 35. 1 Cor. 9. 16.
17. Film. 11. [g] Luc. 9. 51, 52. Ioan 4. 4. [h] Lev. 13. 46. [i] Lev. 13. 2. & 14. 2. Mat. 8. 4. Cap. 5. 14.
[j] Mat. 9. 22. Marc. 5. 34. & 10. 52. Cap. 7. 50 & 8. 48. & 18. 42. [k] Vers. 23. [l] Rom. 14. 17. [m] Vedĭ Mat. 9
15. Ioan 17. 12. [n] Mat. 24. 23. Marc. 13. 21. Cap. 21. 8. [o] Mat 24. 27. [p] Marc. 8. 31. & 9. 31. & 10. 33.
Cap. 9. 22. [q] Fac. 7 Mat. 24. 37. [r] Fac. 19. [s] Fac. 19. 16, 24. [t] 2 Tes. 1. 7. [u] Mat. 24. 17. Marc. 13. 15.
[v] Fac. 19. 26. [w] Mat. 10. 39 & 16. 25. Marc. 8. 35. Cap. 9. 24. Ioan 12. 25. [y] Mat. 24. 40, 41 1 Tes. 4. 17.

voră fi dŭoĭ într'unŭ patŭ: unulŭ se va lua,
35 şi altulŭ se va lăsa. Dŭoĕ voră măcina
împreună: una se va lua, şi alta se va lăsa.
36 Dŭoĭ voră fi în câmpŭ: unulŭ se va lua, şi al-
37 tulŭ se va lăsa. Şi respundêndŭ, ĭ-aŭ ḑisŭ:
[s] Unde, dómne? Elŭ lĭ-a ḑisŭ: Unde este tru-
pulŭ, acolo se voră aduna vulturiĭ.

Parabole arĕtândŭ natura rugăciuneĭ ce isbutesce.

18 ŞI lĭ ḑicea parabolă cu acéstŭ scopŭ: că
se cade [a] a se ruga totŭ-dé-una şi a nu
2 se descuragia; Dicêndŭ: Intr'o cetate era
unŭ judecătorŭ, care nu se temea de Dum-
3 neḑeŭ, nicĭ nu-ĭ pĕsa de omŭ. Şi era o
vĕduvă într'acea cetate, şi venia la d'în-
sulŭ, ḑicêndŭ: Scapă-mĕ de neamiculŭ meŭ.
4 Şi nu vroia multŭ timpŭ; érŭ după aceea
a ḑisŭ în sine: De şi nu mĕ temŭ de Dum-
5 neḑeŭ, nicĭ nu-mĭ pésă de omŭ, [b] Dară fi-
indŭ-că acéstă vĕduvă mĕ supĕră, o voiŭ
scăpa, ca să nu mĕ chinuéscă, venindŭ ne-
6 contenitŭ. Şi a ḑisŭ domnulŭ: Audiţĭ ce
7 ḑice judecătorulŭ celŭ nedreptŭ. Şi [c] Dum-
neḑeŭ aŭ nu va face scăpare aleşilorŭ seĭ,
carĭ strigă cătră d'insulŭ ḑiŭa şi nóptea,
de şi îndelungŭ rĕbdă pre *neamiciĭ* lorŭ?
8 Dicŭ voŭĭ, [d] că-ĭ va scăpa curêndŭ. Dară,
cândŭ va veni Fiĭulŭ omuluĭ, óre va afla
credinţă pe pămêntŭ?
9 Érŭ cătră uniĭa [e] ce se încredeaŭ în sine,
că sûnt drepţĭ, şi despreţuĭaŭ pre ceĭ-l-alţĭ,
10 ḑicea acéstă parobolă: Dŭoĭ ómenĭ s'aŭ
suitŭ în templu, ca să se róge, unulŭ Fa-
11 riseŭ, şi altulŭ vameşŭ. Fariseulŭ [f] stândŭ
se rugă în sine aşa: [g] Dumneḑeule, 'ţĭ mul-
ţumescŭ, că nu sûnt ca ceĭ-l-alţĭ ómenĭ:
răpitorĭ, nedrepţĭ, adulterĭ, séŭ şi ca acestŭ
12 vameşŭ: Postescŭ de dŭoĕ orĭ în septĕ-
mână; daŭ ḑeciuélă din tóte câte cêştigŭ.
13 Érŭ vameşulŭ, stândŭ de departe, nu vroĭa
nicĭ ochiĭ să rĕdice spre ceriŭ, ci-şĭ bătea
peptulŭ seŭ, ḑicêndŭ: Dumneḑeule, fiĭ mi-
14 losŭ mie pĕcătosuluĭ. Dicŭ voŭĭ, acesta s'a
dusŭ la casa sa *maĭ* îndreptatŭ de câtŭ a-
cela; [h] că totŭ celŭ ce se înalţă însu-şĭ, se va
umili; érŭ celŭ ce se umilesce, se va înălţa.

Iisusŭ primesce şi bine-cuvêntéză pre pruncĭ.

15 [i] Şi aduceaŭ la elŭ şi pruncĭ, ca să se a-
tingă de eĭ; dară discipuliĭ vĕḑêndŭ, ĭ-aŭ
16 certatŭ. Érŭ Iisusŭ chĭămândŭ-ĭ *la sine*,
a ḑisŭ: Lăsaţĭ pre pruncĭ să vină la mine,
şi nu-ĭ opriţĭ; că [j] a unora ca acestia este
împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ. [k] Adevĕrŭ ḑicŭ 17
voŭĭ: Celŭ ce nu va primi împĕrăţia luĭ
Dumneḑeŭ ca unŭ copilŭ, nu va intra în-
tr'însa.

Intrebare a unuĭ diregĕtorŭ bogatŭ; respunsulŭ domnuluĭ nostru, şi vorbă despre ea.

[l] Şi l'a întrebatŭ unŭ diregĕtorŭ, ḑi- 18
cêndŭ: Învĕţătorule bune, ce să facŭ să mos-
cenescŭ viéţa eternă? Iisusŭ ĭ-a ḑisŭ: Pen- 19
tru ce mĕ numescĭ bunŭ? nimenea nu
este bunŭ, fără numaĭ unulŭ, Dumneḑeŭ.
Ordinele sciĭ: [m] Să nu sevârşescĭ adulteriŭ; 20
să nu ucidĭ; să nu furĭ; [n] să nu mărturi-
sescĭ mărturiă minciunósă; [o] onóră pe părin-
tele teŭ şi pre muma ta. Acela a ḑisŭ: Tóte 21
acestea le-amŭ păzitŭ din têneretele mele.
Iisusŭ auḑindŭ acestea, ĭ-a ḑisŭ: Încă 22
una 'ţĭ lipsesce: [o] vinde totŭ ce aĭ, şi imparte
saracilorŭ; şi veĭ avé tesaurŭ în ceriŭ: şi
vino, urmézá-mĭ. Dară elŭ auḑindŭ ace- 23
stea, s'a intristatŭ; că era avutŭ fórte.
Şi vĕḑêndu-lŭ Iisusŭ, că s'a întristatŭ, 24
a ḑisŭ: [p] Câtŭ de anevoiă voră intra în îm-
pĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ ceĭ ce aŭ avuţiĭ. Că 25
maĭ lesne este să trécă funia prin urechia a-
culuĭ, de câtŭ bogatulŭ să între în împĕ-
răţia luĭ Dumneḑeŭ. Érŭ eĭ auḑindŭ *a-* 26
cestea, aŭ ḑisŭ: Cine dară póte să se mên-
tuĭă? Dis'a elŭ: [q] Cele ce sûnt cu neputinţă 27
la ómenĭ, la Dumneḑeŭ sûnt cu putinţă.
[r] Atuncĭ a ḑisŭ Petru: Èccĕ noĭ amŭ lă- 28
satŭ tóte, şi ţĭ-amŭ urmatŭ. Elŭ lĭ-a ḑisŭ: 29
Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ; [s] Nimenea nu este, care
şĭ-a lăsatŭ casă, séŭ părinţĭ, séŭ fraţĭ, séŭ
femeă, séŭ copiĭ pentru împĕrăţia luĭ Dum-
neḑeŭ, [t] Care să nu ĭee înmulţite în acestŭ 30
timpŭ, şi în lumea cea viitóre viéţă eternă.

Iisusŭ preḑice a treĭa óră suferinţele, mórtea şi învierea luĭ.

[u] Atuncea luândŭ *cu sine* pre ceĭ dŭoĭ-spre- 31
ḑece, lĭ-a ḑisŭ: Èccĕ, ne suimŭ la Ierusalimŭ,
şi se voră împlini tóte [v] cele scrise prin pro-
feţĭ despre Fiĭulŭ omuluĭ. Că [x] se va da 32
păgânilorŭ, şi va fi batjocoritŭ, şi va fi în-
sultatŭ, şi va fi scuĭpatŭ. Şi biciuindu-*lŭ*, 33
'lŭ voră omorî; şi a treĭa ḑi va învia. [y] Érŭ 34
eĭ nimicŭ nu aŭ înţelesŭ din acestea; şi
era ascunsŭ cuvêntulŭ acesta pentru d'înşiĭ,
fiindŭ-că nu înţelegeaŭ cele ḑise.

Vindecarea unuĭ orbŭ la Ierichonŭ.

[z] Şi apropiându-se elŭ de Ierichonŭ, şe- 35

[s] Iov 39. 30. Mat. 24. 28. — Capulŭ 18. [a] Cap. 11. 5. & 21. 36. Rom. 12. 12. Col. 4. 2. 1 Tes. 5. 17. [b] Cap. 11. 8. [c] Apoc. 6. 10. [d] Ebr. 10. 37. 2 Pet. 3. 8, 9. [e] Cap. 10. 29. & 16. 15. [f] Ps. 135. 2. [g] Isa. 1. 15. & 58. 2. Apoc. 3. 17. [h] Iov 22. 29. Mat. 23. 12. Cap. 14. 11. Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5, 6. [i] Mat. 19. 13. Marc. 10. 13. [j] 1 Cor. 14. 20. 1 Pet. 2. 2. [k] Marc. 10. 15. [l] Mat. 19. 16. Marc. 10. 17. [m] Esod. 20. 12, 16. Deut. 5. 16. 20. Rom. 13. 9. [n] Efes. 6. 2. —Col. 3. 20. [o] Mat. 6. 19, 20. & 19. 21. 1 Tim. 6. 19. [p] Prov. 11. 28. Mat. 19. 23. Marc. 10. 23. [q] Ier. 32. 17. [r] Mat. 19. 27. Zech. 8. 6. Mat. 19. 26. Cap. 1. 37. [s] Deut. 33. 9. [t] Iov 42. 10 [u] Mat. 16. 21. & 17. 22. & 20. 17. Marc. 10. 32. [v] Ps. 22. Isa. 53. [x] Mat. 27. 2. Cap. 23. 1. Ioan 18. 28. [y] Fapt. [illegible] Marc. [illegible] Cap. [illegible] 9. 45. Ioan [illegible] 12. 16. [z] Mat. [illegible] Marc. [illegible]

36 dea unŭ orbŭ lângă cale, cerşindŭ; Şi a-
uḑindŭ mulţimea trecêndŭ, a întrebatŭ ce
37 este acésta. Şi ĭ-aŭ ḑisŭ, că trece Iisusŭ,
38 Nazarinénulŭ. Atuncĭ a strigatŭ, ḑicêndŭ:
39 Iisuse, Fiĭule alŭ luĭ Davidŭ, miluesce-mĕ. Érŭ
ceĭ ce mergeaŭ înainte 'lŭ certaŭ, ḑicêndu-ĭ
să tacă; dară elŭ cu multŭ maĭ vîrtosŭ
striga; Fiĭule alŭ luĭ Davidŭ, miluesce-mĕ.
40 Şi stândŭ Iisusŭ, a ḑisŭ să-lŭ aducă la
sine; şi apropiându-se elŭ *la d'însulŭ*, l'a
41 întrebatŭ, Dicêndŭ: Ce voiescĭ să-ţĭ facŭ?
42 Dis'a elŭ: Dómne, să vĕdŭ éră-şĭ. Şi Iisusŭ
ĭ-a ḑisŭ: Vedĭ; [a] credinţa ta te-a mêntuitŭ.
43 Şi îndată a vĕḑutŭ, şi-ĭ [b] urma, mărindŭ pre
Dumneḑeŭ; şi totŭ poporulŭ vĕḑêndŭ, a lă-
udatŭ pre Dumneḑeŭ.

Visita domnuluĭ nostru la Zaccheŭ.

19 ŞI intrândŭ, trecea *Iisusŭ* prin Ierichonŭ.
2 Şi éccĕ unŭ omŭ, anume Zaccheŭ, care
3 era maĭ marele vameşilorŭ, şi bogatŭ, Cău-
ta să vĕḑă pre Iisusŭ cine este; dară nu
putea pentru mulţime, pentru că era micŭ
4 de statură. Şi alergândŭ înainte, s'a suitŭ
într'unŭ dudŭ să-lŭ vĕḑă, că era să trécă
5 pe acolo. Şi venindŭ Iisusŭ la acelŭ locŭ,
căuta, şi l'a vĕḑutŭ, şi a ḑisŭ cătră d'în-
sulŭ: Zacche, grăbesce de te pogóră; că
6 astă-ḑĭ trebue să petrecŭ în casa ta. Şi
grăbindu-se s'a pogorîtŭ, şi l'a primitŭ bu-
curosŭ.
7 Şi toţĭ carĭ vedeaŭ *acésta*, murmuraŭ, ḑi-
cêndŭ: [c] A intratŭ la unŭ omŭ pĕcătosŭ să
8 găsduéscă. Érŭ Zaccheŭ stândŭ, a ḑisŭ
cătră domnulŭ: Èccĕ, dómne, jumĕtate din
averea mea o daŭ saracilorŭ, şi de amŭ
[d] încelatŭ pre cine-va cu ce-va, [e] întorcŭ îm-
9 pătritŭ. Disu-ĭ-a Iisusŭ: Astă-ḑĭ s'a fă-
cutŭ mêntuire caseĭ acesteĭa; că [f] şi acesta
10 este [g] fiĭŭ alŭ luĭ Abraamŭ. [h] Că Fiĭulŭ omu-
luĭ a venitŭ, să caute şi să mêntuĭă acea ce
este perdutŭ.

Parabola celorŭ ḑece servĭ, cărora s'aŭ încredinţatŭ ḑece mnale.

11 Şi ascultândŭ eĭ acestea, elŭ a adaosŭ
şi a vorbitŭ o parabolă, pentru că era a-
própe de Ierusalimŭ, şi pentru că [i] lĭ se
părea, că îndată va să se arete împĕrăţia
12 luĭ Dumneḑeŭ. [j] Decĭ a ḑisŭ:
Unŭ omŭ de bunŭ némŭ s'a dusŭ într'o
ţéră departe, să-şĭ ĭee regatŭ, şi să se
13 întórcă. Şi chiămândŭ ḑece servĭ aĭ seĭ, lĭ-a
datŭ ḑece mnale *de argintŭ*, şi lĭ-a ḑisŭ: Ne-
14 guţătoriţĭ până voiŭ veni. [k] Dară cetăţeniĭ luĭ
'lŭ urĭaŭ, şi aŭ trămesŭ solĭă după elŭ, ḑi-
cêndŭ: Nu vroimŭ pre acesta să domnéscă
preste noĭ. Dară, luândŭ regatulŭ, s'a în- 15
torsŭ, şi a ḑisŭ să se chiame la d'însulŭ
pre serviĭ aceĭa, cărora lĭ dăduse argintulŭ,
ca să afle ce fie-care cêştigase. Atuncĭ a 16
venitŭ celŭ d'ântêiŭ, ḑicêndŭ: Dómne, mnaŭa
ta a adusŭ ḑece mnale. Disu-ĭ-a: Bine, 17
servule bunŭ; pentru că aĭ fostŭ [l] credin-
ciosŭ preste puçinŭ, să aibĭ putere preste
ḑece cetăţĭ. Şi a venitŭ celŭ alŭ dŭoilea, 18
ḑicêndŭ: Dómne, mnaŭa ta a adusŭ cincĭ
mnale. Şi a ḑisŭ acestuĭa: Şi tu fiĭ preste cincĭ 19
cetăţĭ. Şi altulŭ a venitŭ, ḑicêndŭ: Dómne, 20
èccĕ mnaŭa ta, care o amŭ ţinutŭ legată în
maframa; [k] Că m'amŭ temutŭ de tine, pen- 21
tru că escĭ omŭ aspru; ĭeĭ ce nu aĭ pusŭ,
şi secerĭ ce nu aĭ semĕnatŭ. Şi ĭ-a ḑisŭ: 22
[l] Din gura ta te voiŭ judeca, servule reŭ.
[m] Aĭ sciutu că eŭ sûnt omŭ aspru, luândŭ ce
nu amŭ pusŭ, şi secerândŭ ce nu amŭ se-
mĕnatŭ. Decĭ, pentru ce nu aĭ datŭ ar- 23
gintulŭ meŭ schimbătorilorŭ, şi eŭ venindŭ,
aşŭ fi luatŭ alŭ meŭ cu dobêndă. Şi ce- 24
lorŭ ce sta înainte a ḑisŭ: Luaţĭ mnaŭa, şi
o daţĭ celuĭ ce are ḑece mnale; (Eĭ ĭ-aŭ 25
ḑisŭ: Dómne, acela *maĭ* are ḑece mnale;)
Că ḑicŭ voŭĭ, [n] că totŭ celuĭ ce are, i se va 26
da; érŭ de la celŭ ce nu are, şi ceea ce
are i se va lua. Dară pre neamiciĭ meĭ a- 27
ceĭa, carĭ nu aŭ voitŭ, să domnescŭ preste d'în-
şiĭ, aduceţĭ-ĭ aicea, şi-ĭ sfăşciaţĭ înaintea mea.

Intrarea publică în Ierusalimŭ, şi plângere asupra cetăţeĭ; curăţirea templuluĭ.

Şi acestea ḑicêndŭ, [o] mergea înainte, su- 28
indu-se la Ierusalimŭ.
[p] Érŭ apropiându-se de Betfage şi Be- 29
tania, cătră muntele ce se chiamă alŭ Oli-
vilorŭ, a trămesŭ pre dŭoĭ din discipuliĭ
seĭ, Dicêndŭ: Mergeţĭ în satulŭ care *este* 30
înaintea *vóstră*, în care intrândŭ veţĭ afla
unŭ mânzŭ legatŭ, pe care nicĭ unŭ omŭ
nicĭ o dată nu a şeḑutŭ; deslegaţĭ-lŭ, şi-*lŭ*
aduceţĭ. Şi de vé va întreba cine-va; Pen- 31
tru ce-*lŭ* deslegaţĭ? 'ĭ veţĭ ḑice aşa: Pen-
tru că domnuluĭ trebuesce.
Şi mergêndŭ ceĭ trămeşĭ, aŭ aflatŭ pre- 32
cumŭ elŭ lĭ ḑisese. Şi deslegândŭ eĭ mân- 33
zulŭ, lĭ-aŭ ḑisŭ stĕpâniĭ luĭ: Pentru ce des-
legaţĭ mânzulŭ? Eĭ aŭ ḑisŭ: Domnuluĭ tre- 34
buesce. Şi l'aŭ adusŭ la Iisusŭ; [q] şi arun- 35
când-şĭ vestmintele lorŭ pe mânzŭ, aŭ pusŭ
pre Iisusŭ d'asupra. [r] Şi mergêndŭ elŭ, aş- 36
terneaŭ vestmintele lorŭ pe cale.

[a] Cap. 17. 19. Cap 5. 26. [b] Fapt. 4. 21. & 11. 18. — Capulŭ 19. [c] Mat. 9. 11. Cap. 5. 30. [d] Cap. 3. 14. [e] Esod. 22. 1 1 Sam. 12. 3. 2 Sam. 12. 6. [f] Rom. 4. 11, 12, 16. Gal. 3. 7. [g] Cap. 13. 16. [h] Mat. 18. 11. Vedĭ Mat. 10. 6. & 15. 24. [i] Fapt. 1. 6. [j] Mat. 25. 14. Marc. 13. 31. [k] Ioan 1. 11. [l] Mat. 25. 21. Cap. 16. 10. [k] Mat. 25. 24. [l] 2 Sam. 1. 16. Iov 15. 6. Mat. 12. 37. [m] Mat. 25. 26. [n] Mat. 13. 12. & 25. 29. Marc. 4. 25. Cap. 8. 18. [o] Marc 10. 32. [p] Mat. 21. 1. Marc. 11. 1. [q] 2 Reg. 9. 13. Mat. 21. 7. Marc. 11. 7. Ioan 12. 14. [r] Mat. 21. 8.

37 Şi apropiându-se elŭ la pólele munteluĭ
Olivilorŭ, a începutŭ tótă mulţimea disci-
pulilorŭ, bucurându-se, a lăuda pre Dum-
nedĕŭ cu vóce tare, pentru tóte cele minu-
38 nate cari vĕduseră; Ḑicĕndŭ: [a] Bine-cuvĕn-
tatŭ *fie* regele, celŭ ce vine în numele
Domnuluĭ; [b] pace în ceriŭ şi mărire în înălţimĭ.
39 Şi uniĭ Farisei din mulţime ĭ-aŭ ḑisŭ:
40 Învĕţătorule, cértă-ţĭ discipuliĭ teĭ. Érŭ
elŭ respunḑĕndŭ, a ḑisŭ: Ḑicŭ voŭĭ, că de
vorŭ tăcé acestia, [c] petrele vorŭ striga.
41 Érŭ apropiându-se, a vĕḑutŭ cetatea, şi
42 [d] a plânsŭ de d'insa, Ḑicĕndŭ: De aĭ fi cu-
noscutŭ şi tu, măcarŭ în acéstă ḑi a ta,
cele ce *sûnt* spre pacea ta! Darŭ acumŭ
43 s'aŭ ascunsŭ de la ochiĭ teĭ. Că vorŭ veni
ḑile asupra ta, cândŭ neamiciĭ teĭ vorŭ [e] face
unŭ valŭ împrejurulŭ teŭ, şi te vorŭ îm-
presura, şi te vorŭ îmbulzi de tóte părţile;
44 Şi [f] te vorŭ face întocmaĭ cu pământulŭ, şi
pre fiiĭ teĭ în tine; şi [g] nu vorŭ lăsa în ţine
pétră pe pétră; [h] pentru că nu aĭ cunoscutŭ
timpulŭ cercetăreĭ tale.
45 [i] Şi întrândŭ în templu, a începutŭ a
scóte pre ceĭ ce vindeaŭ într'insulŭ, şi pre
46 ceĭ ce cumpĕraŭ; Ḑicĕndu-li: [k] Scrisŭ este:
Casa mea casă de rugăciune este; dară [l] voĭ
o aţĭ făcutŭ pescere a tălharilorŭ.
47 Şi învĕţa în templu în tóte ḑilele. Érŭ
[m] archiereiĭ şi cărturariĭ şi bĕtrâniĭ poporuluĭ
48 căutaŭ să-lŭ pérdă. Dară nu puteaŭ afla
ce să-ĭ facă; că totŭ poporulŭ se ţinea de
elŭ, ascultându-lŭ.

Autoritatea luĭ Christosŭ cercetată; respunsulŭ seŭ; parabola viieĭ şi a lucrătorilorŭ.

20 Şi [n] într'una din ḑilele acelea, învĕţându
elŭ poporulŭ în templu, şi predicându
evangelia, aŭ venitŭ archiereiĭ şi cărturariĭ
2 cu bĕtrâniĭ; Şi aŭ vorbitŭ cătră elŭ, ḑi-
cĕndŭ: Spune-ni, [o] cu ce putere faci acestea?
seŭ cine este care ţĭ-a datŭ acéstă putere?
3 Elŭ respunḑĕndŭ, lĭ-a ḑisŭ: Vĕ voiŭ în-
treba şi eŭ de unŭ cuvântŭ, şi respun-
4 deţi-mĭ: Botezulŭ luĭ Ioanŭ, din ceriŭ a
5 fostŭ, séŭ de la ómenĭ? Érŭ eĭ vorbĭaŭ in-
tre sine, ḑicĕndŭ: De vomŭ ḑice: Din ceriŭ,
va ḑice: De ce dară nu aţĭ credutŭ luĭ?
6 Érŭ de vomŭ ḑice: De la ómenĭ; totŭ po-
porulŭ ne va ucide cu petre; [p] că este în-
7 credinţatŭ că Ioanŭ a fostŭ profetŭ. Şi aŭ
8 respunsŭ, că nu sciŭ de unde. Şi Iisusŭ
li ḑise: Nicĭ eŭ nu voiŭ spune voŭĭ cu ce
putere facŭ acestea.
9 Atuncĭ a începutŭ a ḑice cătră poporŭ
acéstă parabolă: [q] Unŭ omŭ a plântatŭ viiă,
şi a datŭ lucrătorilorŭ, şi s'a dusŭ departe
multŭ timpŭ. Şi la timpŭ a trămesŭ unŭ 10
servŭ cătră lucratorĭ, ca să-ĭ dee din frup-
tulŭ viieĭ; dară lucrătoriĭ bătĕndu-lŭ, l-aŭ
trămesŭ deşertŭ. Şi éră-şĭ a maĭ trămesŭ 11
altŭ servŭ; dară eĭ bătĕndŭ şi pre acela
şi batjocurindu-lŭ, l'aŭ trămesŭ deşertŭ. Şi 12
éră-şĭ a trămesŭ şi alŭ treilea; érŭ eĭ ră-
nindŭ şi pre acela, l'aŭ scosŭ afară. Atuncĭ 13
a ḑisŭ domnulŭ viieĭ: Ce voiŭ face? voiŭ
trămete pre fiiulŭ meŭ celŭ iubitŭ; dóră 14
vĕḑĕndu-lŭ, *'lŭ* vorŭ respecta. Érŭ lucră-
toriĭ vĕḑĕndu-lŭ, vorbĭaŭ între sine, ḑicĕndŭ:
Acesta este moscenitorulŭ; veniţĭ să-lŭ u-
cidemŭ, ca să fie moscenirea a nóstră. Şi 15
scoţĕndu-lŭ afară din viiă, *l'*aŭ omoritŭ.
Decĭ, ce li va face domnulŭ viieĭ? Va veni, 16
şi va perde pre acestĭ lucrătorĭ, şi va da
viia altora.
Érŭ eĭ auḑindŭ *acésta*, aŭ ḑisŭ: Feréscă
Dumnedĕŭ!
Érŭ elŭ căutândŭ spre eĭ, a ḑisŭ: Dară 17
ce este acésta ce este scrisŭ: [r] Pétra pre
care aŭ nesocotit'o ziditorĭi, acésta s'a fă-
cutŭ capulŭ unghĭuluĭ? Celŭ ce va cădé 18
pe acea pétră, se va sfărâma; [s] érŭ preste
care va cădé, 'lŭ va strivi. Într'acea óră 19
căutaŭ archiereiĭ şi cărturariĭ, ca să-şĭ pună
mânele pe elŭ; dară s'aŭ temutŭ de po-
porŭ; că înţeleseră că a ḑisŭ acéstă para-
bolă asupra lorŭ.

Respunsulŭ domnuluĭ nostru despre plătirea biruluĭ la Cesarŭ, şi despre învierea morţilorŭ; întrebarea sa despre fiiulŭ luĭ Davidŭ.

[t] Şi pândindu-*lŭ*, aŭ trămesŭ iscóde, cari 20
se prefăceaŭ a fi drepţĭ, ca să-lŭ prindă
în cuvântŭ, şi să-lŭ pótă da puterei şi au-
torităţeĭ guvernătoruluĭ. Şi l'aŭ întrebatŭ, 21
ḑicĕndŭ: [u] Învĕţătorule, scimŭ că vorbescĭ şi
învetĭ dreptŭ, şi nu cauţĭ la faţă, ci învetĭ
calea luĭ Dumnedĕŭ în adevĕrŭ: Ni se 22
cade a da tributŭ Cesaruluĭ séŭ nu? Érŭ 23
elŭ pricepĕndŭ viclenia lorŭ, lĭ-a ḑisŭ: Pen-
tru ce mĕ ispitiţĭ? Arĕtaţi-mĭ unŭ denarŭ; 24
Alŭ cuĭ chipŭ şi scriptură are? Eĭ re-
spunḑĕndŭ, aŭ ḑisŭ: Ale Cesaruluĭ. Elŭ 25
lĭ-a ḑisŭ: Daţĭ dară Cesaruluĭ cele ce sûnt
ale Cesaruluĭ, şi luĭ Dumnedĕŭ cele ce
sûnt ale luĭ Dumnedĕŭ. Şi nu l'aŭ pu- 26
tutŭ prinde în cuvântŭ înaintea poporuluĭ;
şi minunându-se de respunsulŭ luĭ, aŭ tă-
cutŭ.
[v] Atuncĭ apropiându-se uniia din Sadukeĭ, 27

[a] Ps. 118. 26. Can. 13. 35. [b] Cap 2. 14. Efes. 2. 14. [c] Hab. 2. 11. [d] Ioan 11 35. [e] Isa. 29. 3, 4. Ier. 6. 3, 6. Cap. 21. 20. [f] 1 Reg. 9. 7, 8. Mic. 3. 12. [g] Mat. 24. 2. Marc. 13. 2. Cap. 21. 6. [h] Dan. 9. 24. Cap. 1. 68, 78. 1 Pet. 2. 12. [i] Mat. 21. 12. Marc. 11. 11, 15. Ioan 2. 14, 15. [k] Isa. 56 7. [l] Ier. 7. 11. [m] Marc. 11. 18. Ioan 7. 19. & 8. 37. —

Capulŭ 20. [n] Mat. 21. 23. [o] Fapt. 4. 7. & 7. 27. [p] Mat. 14. 5. & 21. 26. Cap. 7. 29. [q] Mat. 21. 33. Marc. 12. 1. [r] Ps. 118. 22. Mat. 21. 42. [s] Dan. 2. 34, 35. Mat. 21. 44. [t] Mat. 22. 15. [u] Mat. 22. 16. Marc. 12. 14. [v] Mat. 22. 23. Marc. 12. 18.

cari ḑicŭ, că nu este înviare, l'aŭ întrebatŭ,
28 Ḑicĕndŭ: Învĕţătorule, [a] Moisi nĭ-a scrisŭ:
De va muri fratele cuĭ-va avĕndŭ femeă, şi
acesta va muri fără copiĭ, să ĭee fratele seŭ
pre femea luĭ, şi să rĕdice semânţă fratelui
29 seŭ. Decĭ aŭ fostŭ şepte fraţĭ; şi celŭ d'ân-
30 tĕiŭ luândŭ femeă, a muritŭ fără copiĭ. Şi
a luatŭ alŭ dŭoilea pre femea aceea; şi a-
31 cela a muritŭ fară copiĭ. Şi alŭ treilea a
luat'o, şi asemenea toţĭ şepte; şi nu aŭ
32 lăsatŭ copiĭ, şi aŭ muritŭ. Érŭ maĭ pe ur-
33 mă de toţĭ a muritŭ şi femea. Decĭ la în-
viare, alŭ căruia dintr'inşiĭ va fi femea? că
toţĭ şepte aŭ avut'o de femeă.
34 Şi respunḑĕndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ: Fiiĭ lu-
35 meĭ acesteia se însóră şi se marită; Dară
ceĭ vrednicĭ de lumea aceea şi de înviarea
cea din morţĭ nicĭ se insóră nicĭ se marită;
36 Nicĭ vorŭ maĭ puté muri; că [b] sûnt asemenea
ângerilorŭ, şi sûnt fiĭ aĭ luĭ Dumnedĕŭ, [c] fi-
37 indŭ fiĭ aĭ înviăreĭ. Dară cumŭ că vorŭ în-
via morţiĭ, [d] a arĕtatŭ şi Moisi la rugŭ, cândŭ
numesce pre Domnulŭ, Dumnedĕŭlŭ luĭ A-
braamŭ, şi Dumnedĕŭlŭ luĭ Isaacŭ, şi Dum-
38 nedĕŭlŭ luĭ Iacobŭ. Dară elŭ nu este Dum-
nedĕŭ alŭ morţilorŭ, ci alŭ viilorŭ; că [e] ţoţĭ
39 sûnt viĭ înaintea luĭ. Atuncĭ uniia din căr-
turarĭ respunḑĕndŭ, aŭ ḑisŭ: Învĕţătorule,
40 bine aĭ vorbitŭ. Şi de atuncea nu maĭ în-
drăsnĭaŭ să-lŭ maĭ întrebe *nimicŭ*.
41 Şi lĭ-a ḑisŭ: [f] Cumŭ ḑicŭ, că Christosŭ
42 este fiiulŭ luĭ Davidŭ? Şi însu-şĭ Davidŭ ḑice
în Cartea Psalmilorŭ: [g] Ḑis'a Domnulŭ dom-
43 nuluĭ meŭ: Şedĭ d'a drépta mea, Până voiŭ
pune pre neamiciĭ teĭ aşternutŭ picĭórelorŭ
44 tale. Decĭ dacă Davidŭ 'lŭ chĭamă domnŭ,
cumŭ dară este fiiŭ alŭ luĭ?

Sfătuirea de a se feri de cărturariĭ; darulŭ vĕduveĭ în corbana templuluĭ.

45 [h] Atuncĭ a ḑisŭ discipulilorŭ seĭ în auḑulŭ
46 a totŭ poporulŭ: [i] Păziţi-vĕ de cărturarĭ, că-
rora li place a âmbla în vestminte lungĭ, şi
[k] iubescŭ închinăciunile în târguri, şi scaunele
cele maĭ de susŭ în sinagogĭ, şi şederile ce-
47 le maĭ ântĕĭ la ospeţe; [l] Cari mănâncă ca-
sele vĕduvelorŭ, şi la arĕtare facŭ rugăciuni
lungĭ; acestia vorŭ lua maĭ mare condemnare.
21 Şi căutândŭ, [m] a vĕḑutŭ pre ceĭ bogaţĭ a-
2 runcândŭ darurile lorŭ în corbană. Şi
a vĕḑutŭ şi pre o vĕduvă saracă aruncândŭ
3 acolo dŭoĭ banĭ. Şi a ḑisŭ: Adevĕrŭ ḑicŭ
voŭĭ, [n] că acéstă vĕduvă saracă a aruncatŭ
4 maĭ multŭ de câtŭ toţĭ. Că toţĭ acestia din
prisosinţa lorŭ aŭ aruncatŭ la darurile luĭ
Dumnedĕŭ; érŭ acésta din lipsa sa a arun-
catŭ tótă averea sa, care a avutŭ.

Profeţiă despre venirea a dŭoa a luĭ Christosŭ.

[o] Şi uniia ḑicĕndŭ despre templu, că este 5
împodobitŭ cu petre frumóse şi cu darurĭ
sânte, ḑis'a elŭ: *Câtŭ pentru* acestea, cari 6
vedeţĭ, vorŭ veni ḑile în cari [p] nu va rĕmâné
pétră pe pétră, care nu se va rĕsipi.
Şi l'aŭ întrebatŭ, ḑicĕndŭ: Învĕţătorule, 7
dară cândŭ vorŭ fi acestea? şi ce semnŭ *va*
fi, cândŭ se vorŭ întêmpla acestea.
Ḑis'a elŭ: [q] Vedeţĭ să nu vĕ amăgiţĭ; că 8
mulţĭ vorŭ veni în numele meŭ, ḑicĕndŭ: Eŭ
sûnt *Christosŭ*; şi s'a apropiatŭ timpulŭ; dară
să nu mergeţĭ după eĭ. Şi cândŭ veţĭ auḑi 9
de resbóie şi de nerôndueli, să nu vĕ spăi-
mêntaţĭ; că acestea trebue să aibă locŭ ântĕiŭ;
dară nu *va fi* pe dată sfârşitulŭ. [r] Atuncea li 10
ḑicea: Se va scula poporŭ asupra poporuluĭ,
şi regatŭ asupra regatuluĭ; Şi vorŭ fi cu- 11
tremure marĭ pe alocurea, şi fomeţĭ şi cĭumĭ
şi spaime; şi semne marĭ vorŭ fi din ceriŭ.
[s] Érŭ maĭ 'nainte de tóte acestea vorŭ pu- 12
ne mânele lorŭ preste voĭ, şi *vĕ* vorŭ per-
secuta, dându-*vĕ* la sinagogĭ şi [t] în închisorĭ,
[u] ducându-vĕ înaintea regilorŭ şi guvernători-
lorŭ [v] pentru numele meŭ. Şi [x] vi se va întêm- 13
pla să mărturisiţĭ. [y] Decĭ puneţĭ în ânimele 14
vóstre, să nu gândiţĭ ce veţĭ respunde. Că 15
eŭ vĭ voiŭ da gură şi înţelepciune, [z] contra
căreia nu vorŭ puté vorbi nicĭ a se opune
toţĭ neamiciĭ vostri. [a] Şi veţĭ fi daţĭ şi de 16
părinţĭ, şi de fraţĭ, şi de rude, şi de amicĭ;
şi [b] *pre uniia* d'intre voĭ vorŭ omorî. Şi [c] veţĭ fi 17
urîţĭ de toţĭ pentru numele meŭ. [d] Dară nicĭ 18
unŭ pĕrŭ din capulŭ vostru nu va peri. Intru 19
rĕbdarea vóstră cêştigaţĭ sufletele vóstre.
[e] Érŭ cândŭ veţĭ vedé Ierusalimulŭ în- 20
cunjurându-se de oştĭ, atuncea să sciţĭ, că
s'a apropiatŭ pustiirea luĭ. Atuncea ceĭ ce 21
sûnt în ludea să fugă la munţĭ; şi ceĭ ce sûnt
în meḑiloculŭ *Ierusalimuluĭ* să ésa, şi ceĭ
ce sûnt în ţérâne să nu intre într'insulŭ.
Că acestea sûnt ḑilele resbunăreĭ, ca [f] să se 22
împlinéscă tóte cele scrise. [g] Şi vaĭ de cele 23
ce *sûnt* îngreunate, şi de cele ce alăptéză
într'acele ḑile! că va fi nevoiă mare în
ţéră şi mâniă asupra acestuĭ poporŭ. Şi 24
vorŭ cădé de ascuţitulŭ sâbieĭ, şi se vorŭ
duce prinşĭ la tóte popórele; şi Ierusali-
mulŭ va fi calcatŭ de Ginţĭ, [h] până se vorŭ im-
plini timpurile Ginţilorŭ.

[i] Fapt. 13 6, 8. [k] Deut. 25. 5. [l] 1 Cor. 15. 42, 49, 52. [m] 1 Ioan 3. 2. [n] Rom. 8. 23 [o] Exod. 3. 6. [p] Rom. 6. 10, 11. [q] Mat. 22. 42 Marc. 12. 35. [r] Ps. 110. 1. Fapt. 2. 34. [s] Mat 23. 1. Marc. 12. 38 [t] Mat. 23. 5. [u] Cap. 11. 43. [v] Mat. 23. 14. — Capulŭ 21. [a] Marc. 12. 41. [b] 2 Cor. 8. 12. [c] Mat. 24. 1. Marc. 13. 1. [d] Cap. 19. 44. [e] Mat. 24. 4. Marc 13. 5. Efes. 5. 6. 2 Tes 2. 3. [f] Mat. 24. 7 [g] Marc. 13 9. Apoc. 2. 10. [h] Fapt. 4. 3. & 5. 18. & 12. 4. & 16 24. [i] Fapt. 25. 23. [j] 1 Pet. 2. 13. [k] Filip. 1. 28. 2. Tes. 1. 5. [l] Mat. 10 19. Marc. 13. 11. Cap. 12. 11. [m] Fapt. 6. 10. [n] Mic. 7. 6. Marc. 13. 12. [o] Fapt. 7. 59. & 12. 2. [p] Mat. 10. 22. [q] Mat. 10. 30. [r] Mat. 24. 15. Marc. 13. 14. [s] Dan. 9. 26, 27. Zech. 11. 1. [t] Mat. 24. 19. [u] Dan. 9. 27. & 12. 7 Rom. 11. 25.

25 [v] Şi voră fi semne în sóre şi în lună şi în
stele; şi pe pămêntŭ strîmtorarea popórelorŭ
cu nedumerire, mugindŭ marea de sguduirea
26 valurilorŭ: *Aşa că* ómeniĭ maĭ 'şĭ vorŭ da
sufletulŭ, de frică şi de asceptarea celorŭ ce
vorŭ să fie pe pămêntŭ; [x] căcĭ puterile ce-
27 rĭurilorŭ se vorŭ clăti. Şi atuncea vorŭ vedé
pre Fiĭulŭ omuluĭ [y] venindŭ pe nŭorĭ cu pu-
28 tere şi cu mărire mare. Decĭ, începêndŭ
acestea a se face, căutaţĭ în susŭ, şi rĕdi-
caţĭ capetele vóstre; că [z] se apropiă rescum-
pĕrarea vóstră.
29 [a] Şi lĭ-a ḑisŭ parabolă; Vedeţĭ smochi-
30 nulŭ şi toţĭ arboriĭ; Cândŭ începŭ a da,
vĕḑêndŭ, voĭ şi cunósceţĭ de la sine, că este
31 apróipe vêra. Aşa şi voĭ, cândŭ veţĭ vedé a-
cestea făcêndu-se, să sciţĭ, că este apróipe îm-
32 pĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ. Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Nu
va trece acestŭ némŭ, până cândŭ nu se vorŭ
33 face tóte acestea. [b] Cerĭulŭ şi pămêntulŭ
vorŭ trece, dară cuvintele mele nu vorŭ trece.
34 Dară [c] luaţĭ aminte de voĭ înşi-vĕ, ca să
nu se îngreue ânimele vóstre cu saţĭulŭ mân-
căreĭ şi cu beţia, şi cu grijele lumeĭ acesteĭa,
şi fără de scire să vină acea ḑi asupra vóstră.
35 Că [d] ca o cursă va veni preste toţĭ ceĭ ce lo-
36 cuescŭ pe faça a totŭ pămêntulŭ. [e] Decĭ pri-
veghĭaţĭ şi [f] vĕ rugaţĭ în totŭ timpulŭ, ca să
fiţĭ vrednicĭ a scăpa de tóte cele ce aŭ să
se întêmple, şi [g] a sta înaintea Fiĭuluĭ omuluĭ.

Iisusŭ învĕţă în tóte ḑilele în templu; maĭ mariĭ conjură spre a-lŭ ucide, şi se învoĭescŭ cu Iuda.

37 [h] Şi învĕţa ḑiŭa în templu; érŭ [i] nóptea, e-
şindŭ, petrecea în muntele ce se chĭamă alŭ
38 Olivilorŭ. Şi totŭ poporulŭ venĭa de demă-
néţă la d'însulŭ în templu, ca să-lŭ asculte.

22 ŞI [a] se apropĭa serbătórea azimelorŭ, care
2 se chĭamă pascele. [b] Şi căutaŭ archie-
reiĭ şi cărturariĭ, cumŭ l'arŭ omorî; că se
temeaŭ de poporŭ.
3 [c] Érŭ Satana a întratŭ în Iuda, ce se chĭă-
ma Iscariotulŭ, care era din numerulŭ celorŭ
4 dŭoĭ-spre-ḑece. Şi mergêndŭ, a vorbitŭ cu
archiereiĭ şi cu căpăteniele, cumŭ li l'arŭ
5 da. Şi s'aŭ bucuratŭ, şi [d] s'aŭ învoitŭ să-ĭ dee
6 banĭ. Şi elŭ s'a făgăduitŭ, şi căuta timpŭ
potrivitŭ să li-lŭ dee în lipsa poporuluĭ.

Domnulŭ nostru serbéză pascĭ; instituesce Cina sa; dă în scire vênḑarea sa prin unulŭ din ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece, mustră ambiţia lorŭ; şi desceptă pre Petru şi pre ceĭ-l-alţĭ.

7 [e] Şi a venitŭ ḑiŭa azimelorŭ, în care se că-
dea să se sacrifice pascele. Şi a trămesŭ pre 8
Petru şi pre Ioanŭ, ḑicêndŭ: Mergeţĭ de nĭ
gătiţĭ pascele, ca să mâncămŭ. Eĭ l-aŭ ḑisŭ: 9
Unde voĭescĭ ca să gătimŭ? Elŭ lĭ-a ḑisŭ: 10
Éccĕ, întrândŭ voĭ în cetate, vĕ va întim-
pina unŭ omŭ ducêndŭ unŭ vasŭ cu apă:
urmaţi-ĭ în casa unde va întra. Şi să ḑi- 11
ceţĭ stĕpânuluĭ caseĭ: Învĕţătorulŭ ḑice ţie:
Unde este loculŭ, unde să mănâncŭ pasce-
le cu discipuliĭ meĭ? Şi elŭ vĭ va arĕta unŭ 12
foĭşorŭ mare, aşternutŭ; acolo gătiţĭ. Şi 13
mergêndŭ, aŭ aflatŭ precumŭ elŭ lĭ ḑisese;
şi aŭ gătitŭ pascele.
[f] Şi cândŭ a venitŭ óra, a şeḑutŭ la mésă, 14
şi ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece discipulĭ cu elŭ. Şi 15
lĭ-a ḑisŭ: Cu dorinţă amŭ doritŭ să mâ-
nâncŭ cu voĭ aceste pascĭ maĭ 'nainte de
patima mea. Că ḑicŭ voŭĭ: De acumŭ nu 16
voiŭ maĭ mânca dintr'acestea, [g] până cândŭ
se vorŭ împlini în împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.
Şi luândŭ paharulŭ şi mulţumindŭ, a ḑisŭ: 17
Luaţĭ acesta, şi-lŭ împărţiţĭ între voĭ. Că 18
[h] ḑicŭ voŭĭ: Nu voiŭ maĭ bé din fruptulŭ viĭeĭ,
până cândŭ va veni împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.
[i] Şi luândŭ pânea, şi mulţumindŭ, o-a 19
frântŭ, şi a dat'o lorŭ, ḑicêndŭ: Acesta este
corpulŭ meŭ, care se dă pentru voĭ; [j] acésta
faceţĭ întru amintirea mea. Asemenea şi pa- 20
harulŭ, după ce aŭ cinatŭ, ḑicêndŭ: [k] Acestŭ
paharŭ *este* noulŭ testamentŭ întru sângele
meŭ, care se vérsă pentru voĭ.
[l] Dară éccĕ, mâna vênḑĕtoruluĭ meŭ *este* 21
cu mine pe mésă. [m] Şi Fiĭulŭ omuluĭ mer- 22
ge, [n] precumŭ este hotărîtŭ; dară vaĭ de o-
mulŭ acela, prin care se vinde! [o] Şi aŭ înce- 23
putŭ a se întreba între sine, care dintr'în-
şiĭ arŭ fi celŭ ce vre să facă acésta.
[p] Şi s'a născutŭ céartă între d'înşiĭ, care 24
d'intre eĭ s'arŭ păré a fi maĭ mare. [q] Şi elŭ 25
lĭ-a ḑisŭ: Regiĭ popórelorŭ le domnescŭ, şi
ceĭ ce le stĕpânescŭ se chĭamă făcĕtorĭ de
bine. [r] Dară voĭ să nu fiţĭ aşa; [s] cĭ celŭ ce 26
este maĭ mare între voĭ, să fie ca celŭ maĭ
micŭ; şi celŭ ce este maĭ ântêiŭ, ca servulŭ.
[t] Că cine *este* maĭ mare, celŭ ce şede la 27
mésă, séŭ celŭ ce servesce? aŭ nu *este*
celŭ ce şede la mésă? érŭ [u] eŭ sûnt în meḑi-
loculŭ vostru ca celŭ ce servesce. Voĭ 28
sûnteţĭ aceĭ ce aţĭ rĕmasŭ cu mine în [v] ispi-
tele mele. Şi [w] eŭ vĭ rônduescŭ împĕră- 29
ţiă, precumŭ mĭ-a rônduitŭ Părintele meŭ;
Ca [y] să mâncaţĭ şi să beţĭ la mésa mea în împĕ- 30

răţia mea, şi [z] să şedeţĭ pe scaune, judecândŭ
cele dŭoĕ-spre-ḑece seminţiĭ ale luĭ Israelŭ.
31 Şi a ḑisŭ domnulŭ: Simóne, Simóne,
éccĕ, [a] Satana v'a cerutŭ, ca să vĕ [b] cérnă ca
32 grâulŭ. Dară [c] eŭ m'amŭ rugatŭ pentru tine,
ca să nu péră credinţa ta; [d] şi tu, cândŭ te
33 veĭ întórce, întăresce pre fraţiĭ teĭ. Elŭ l-a
ḑisŭ: Dómne, sûnt gata a merge cu tine şi
34 în închisóre şi la mórte. [e] Érŭ elŭ a ḑisŭ:
Ḑicŭ ţie, Petre, nu va cânta astă-ḑĭ coco-
şulŭ, maĭ 'nainte până ce de treĭ orĭ veĭ
tăgădui, că nu mĕ sciĭ.
35 [f] Şi lĭ-a ḑisŭ: Cândŭ v'amŭ trămesŭ fără
de pungă, şi fără de traĭstă, şi fără de în-
călţăminte, aŭ aţĭ avutŭ lipsă de ce-va? Eĭ
36 aŭ ḑisŭ: De nimicŭ. Atuncea lĭ-a ḑisŭ: Dară
acumŭ celŭ ce are pungă, să o Ĭee, ase-
menea şi traĭstă; érŭ celŭ ce nu are sa-
biă, să-şĭ vêndă vestmêntulŭ seŭ, şi să-şĭ
37 cumpere. Că ḑicŭ voŭĭ, că încă şi acésta
ce este scrisŭ trebue să se împlinéscă cu
mine, *care ḑice:* [g] Şi cu ceĭ fără-de-lege s'a
socotitŭ; că cele despre mine aŭ sfârşitŭ.
38 Dis'aŭ eĭ: Dómne, éccĕ aicea dŭoĕ săbiĭ! Şi
elŭ lĭ-a ḑisŭ: Destulŭ este.

Durerile sufletescĭ ale luĭ Iisusŭ pe Muntele Olivilorŭ; vênḑarea şi prinderea luĭ.

39 [h] Şi eşindŭ, [i] a mersŭ, dupre datina *sa*, în
Muntele Olivilorŭ, şi l-aŭ urmatŭ şi disci-
40 puliĭ luĭ. [j] Şi sosindŭ la locŭ, lĭ-a ḑisŭ. Ru-
gaţi-vĕ, ca să nu întraţĭ în ispită.
41 [k] Şi elŭ s'a depărtatŭ de d'înşiĭ ca la o
aruncătură de pétră; şi îngenunchĭându-se,
42 ruga, Ḑicêndŭ: Părinte, de voĭescĭ, să trécă
de la mine acestŭ paharŭ, dară [l] nu voĭa
43 mea, cĭ a ta să se facă. Şi i s'a arĕtatŭ
44 [m] ângerŭ din cerĭŭ, întărindu-lŭ. [n] Şi fiindŭ
în agoniă, maĭ cu dinadinsulŭ se ruga; şi
s'a făcutŭ sudórea luĭ ca picăturele de sân-
45 ge picândŭ la pămêntŭ. Şi sculându-se de
la rugăciune, şi venindŭ la discipuliĭ luĭ,
46 l-aŭ aflatŭ dormindŭ de întristare. Şi lĭ-a
ḑisŭ. Ce dormiţĭ? sculaţi-vĕ şi [o] vĕ rugaţĭ,
ca să nu întraţĭ în ispită.
47 Érŭ încă vorbindŭ elŭ, [p] éccĕ *venĭa* mul-
ţime; şi celŭ ce se chĭăma Iuda, unulŭ din
ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece, mergea înaintea lorŭ,
48 şi s'a apropĭatŭ de Iisusŭ, să-lŭ sărute. Érŭ
Iisusŭ ĭ-a ḑisŭ: Iudo, cu sărutare vinḑĭ pre
Fiĭulŭ omuluĭ?
49 Érŭ ceĭ ce eraŭ lângă elŭ, vĕḑêndŭ ce
era să fie, l-aŭ ḑisŭ: Dómne, să lovimŭ cu
sabia? Şi [q] unulŭ dintr'înşiĭ a lovitŭ pre 50
servulŭ archiereuluĭ, şi ĭ-a taĭatŭ urechĭa
cea dréptă. Érŭ Iisusŭ luândŭ cuvêntulŭ, 51
a ḑisŭ: Lăsaţĭ până aicea. Şi atingêndu-se
de urechĭa luĭ, l'a vindecatŭ.
[r] Atuncĭ a ḑisŭ Iisusŭ archiereilorŭ şi că- 52
pĕtenielorŭ templuluĭ, şi bĕtrânilorŭ, carĭ
veniseră la d'însulŭ: Aţĭ eşitŭ ca la unŭ tâl-
harŭ cu săbiĭ şi cu fusceĭ? În tóte ḑilele 53
fiindŭ eŭ cu voĭ în templu, nu aţĭ întinsŭ
mânele asupra mea; [s] dară acésta este óra
vóstră şi stĕpânirea întunereculuĭ.

Iisusŭ este dusŭ în casa archiereuluĭ; Petru se lepĕdă de d'însulŭ de treĭ orĭ.

[t] Atuncea prinḑêndu-lŭ, l'aŭ adusŭ, şi l'aŭ 54
dusŭ în casa archiereuluĭ.
[u] Érŭ Petru urma de departe. [v] Şi făcêndŭ 55
eĭ focŭ în meḑloculŭ curţeĭ, şi şeḑêndŭ îm-
preună, şedea şi Petru între eĭ.
Atuncea vĕḑêndu-lŭ o servă şeḑêndŭ la 56
focŭ, şi căutândŭ la elŭ, a ḑisŭ: Şi acesta
era cu elŭ. Dară elŭ s'a lepĕdatŭ de d'în- 57
sulŭ, ḑicêndŭ: Femeă, nu-lŭ cunoscŭ. [w] Şi 58
după puçinŭ altulŭ vĕḑêndu-lŭ, a ḑisŭ: Şi
tu escĭ dintr'înşiĭ. Dară Petru a ḑisŭ: O-
mule, nu sûnt. [y] Şi trecêndŭ ca o óră, altulŭ 59
întăria, ḑicêndŭ: În adevĕrŭ şi acesta a fostŭ
cu d'însulŭ, că este Galileénŭ. Dară Petru 60
a ḑisŭ: Omule, nu sciŭ ce ḑicĭ. Şi îndată,
încă vorbindŭ elŭ, a cântatŭ cocoşulŭ. Şi 61
întorcêndu-se domnulŭ, a căutatŭ spre Pe-
tru; [z] şi Petru şi-a adusŭ aminte de cuvên-
tulŭ domnuluĭ, cumŭ 'ĭ ḑisese: [a] Maĭ 'nainte
de a cânta cocoşulŭ, de treĭ orĭ te veĭ le-
pĕda de mine. Şi eşindŭ Petru, a plânsŭ 62
cu amarŭ.
[b] Érŭ ómeniĭ ceĭ ce ţineaŭ pre Iisusŭ, 'lŭ 63
batjocuriaŭ, bătêndu-*lŭ*; Şi acoperindu-lŭ, 64
'lŭ loviaŭ preste façă, şi-lŭ întrebaŭ, ḑi-
cêndŭ: Profeţesce cine este celŭ ce te-a
lovitŭ. Şi multe alte batjocurĭ ḑiceaŭ asu- 65
pra luĭ.

Iisusŭ înaintea Sinedruluĭ.

[c] Şi făcêndu-se ḑiŭă, [d] s'aŭ adunatŭ bĕtrâniĭ 66
poporuluĭ, şi archiereiĭ şi cărturariĭ, şi l'aŭ
dusŭ la adunarea lorŭ, ḑicêndŭ: [e] Óre tu escĭ 67
Christosulŭ? spune-nĭ. Disu-lĭ-a elŭ: De vĭ 68
voiŭ spune, nu veţĭ crede; Şi de *vĕ* voiŭ
întreba, nu-mĭ veţĭ respunde, nicĭ nu *mĕ*
veţĭ libera. Dară [f] de acumŭ va şedé Fi- 69

v Mat. 24. 29. Marc. 13. 24. 2 Pet. 3. 10, 12. x Mat. 24. 29. y Mat. 24. 30. Apoc. 1. 7. & 14. 14. z Rom. 8. 19, 23. a Mat. 24. 32. b Mat. 24. 35. c Rom. 13. 13. 1 Tes. 5. 6. 1. Pet. 4. 7. d 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 3. 3. & 16. 15. e Mat. 24. 42. & 25. 13. f Cap. 18. 1. g Ps. 1. 5. Efes. 6. 13. h Ioan 8. 1, 2. i Cap. 22. 39. — Capulŭ 22. a Mat. 26. 2. Marc. 14. 1. b Ioan 11. 47. Fapt. 4. 27. c Mat. 26. 14. Marc. 14. 10. Ioan 13. 2, 27. d Zach. 11. 12. e Mat. 26. 17. Marc. 14. 12. f Mat. 26. 20. Marc. 14. 17. g Fapt. 10. 41. Apoc. 19. 9. h Mat. 26. 26. Marc. 14. 25. i Mat. 26. 26. Marc. 14. 22. j 1 Cor. 11. 24. k 1 Cor. 10. 16. l Ps. 41. 9. Mat. 26. 21, 23. Marc. 14. 18. Ioan 13. 21, 26. m Mat. 26. 24. n Fapt. 2. 23. & 4. 28. o Mat. 26. 22. Ioan 13. 22, 25. p Marc. 9. 34. Cap. 9. 46. q Mat. 20. 25. Marc. 10. 42. r Mat. 20. 26. 1 Pet. 5. 3. s Cap. 9. 48. t Cap. 12. 37. u Mat. 20. 28. Ioan 13. 13, 14. Filip. 2. 7. v Ebr. 4. 15. w Mat. 24. 47. Cap. 12. 32. 2 Cor. 1. 7. 2 Tim. 2. 11. y Mat. 8. 11. Cap. 14. 15. Apoc. 19. 9. &

z Ps. 49. 14. Mat. 19. 28. 1 Cor. 6. 2. Apoc 3. 21. a 1 Pet. 5. 8. b Amos 9. 9. c Ioan 17. 9, 11, 15. d Ps. 51. 13. Ioan 21. 15—17. e Mat. 26. 34. Marc. 14. 30. Ioan 13. 38. f Mat. 10. 9. Cap. 9. 3. & 10. 4. g Isa. 53. 12. h Marc 15. 28. Mat. 26. 36. Marc. 14. 32. Ioan 18. 1. i Cap. 21. 37. j Mat. 6. 13. & 26. 41. Marc. 14. 38. Vers. 46. k Mat. 26. 39. Marc. 14. 35. l Ioan 5. 30. & 6. 38. m Mat. 4. 11. n Ioan 12. 27. Ebr. 5. 7. o Vers. 40. p Mat. 26. 47. Marc. 14. 43. Ioan 18. 3. q Mat. 26. 51. Marc. 14. 47. Ioan 18. 10. r Mat. 26. 55. Marc. 14. 48. s Ioan 12. 27. t Mat. 26. 57. u Mat. 26. 58. Ioan 18. 15. v Mat. 26. 69. Marc. 14. 66. Ioan 18. 17, 18. w Mat. 26. 71. Marc. 14. 69. Ioan 18. 25. y Mat. 26. 73. Marc. 14. 70. Ioan 18. 26. z Mat. 26. 75. Marc. 14. 72. a Mat. 26. 34, 75. b Mat. 26. 67. Marc. 14. 65. c Mat. 27. 1. d Fapt. 4. 26. & Vedĭ Fapt. 22. 5. e Mat. 26. 63. Marc. 14. 61. f Mat. 26. 64. Marc. 14. 62. Ebr. 1. 3. & 8. 1.

ĭulŭ omuluĭ d'a drépta putereĭ luĭ Dumnedeŭ.
70 Atuncea toţĭ aŭ disŭ: Dară tu escĭ Fiĭulŭ luĭ
Dumnedeŭ? Disu-li-a elŭ: [g] Voĭ diceţĭ. că
71 sûnt. [h] Atuncea diceaŭ: Ce ni maĭ trebua mărturia? că noĭ înşi-ne amŭ auditŭ din gura luĭ.

Iisusŭ înaintea luĭ Pilatŭ şi a luĭ Erodŭ. Pilatŭ caută a-lŭ scăpa, érŭ la sfârşitŭ 'lŭ dă la mórte.

23 Şi [a] sculându-se tótă mulţimea lorŭ, l'aŭ
2 dusŭ la Pilatŭ. Şi aŭ începutŭ a-lŭ
pêri, dicêndŭ: Pre acesta l'amŭ aflatŭ [b] res-
vrătindŭ poporulŭ, şi [c] oprindŭ a da tributŭ
Cesaruluĭ, dicêndŭ, [d] că elŭ este Christosŭ,
3 rege. [e] Érŭ Pilatŭ l'a întrebatŭ, dicêndŭ: Tu
escĭ regele Iudeilorŭ: Elŭ respundêndŭ, ĭ-a
disŭ: Tu dicĭ.
4 Şi Pilatŭ a disŭ cătră archiereĭ şi cătră
poporŭ: [f] Nicĭ o vină nu aflu în omulŭ acesta.
5 Érŭ eĭ stăruĭaŭ, dicêndŭ: Elŭ întărîtă po-
porulŭ, învetêndŭ preste tótă Iudea, înce-
6 pêndŭ din Galilea până aicea. Érŭ Pilatŭ
audindŭ de Galilea, a întrebatŭ, dacă omulŭ
7 este Galileénŭ? Şi înţelegêndŭ că este din
[g] ţinutulŭ luĭ Erodŭ, l'a trămesŭ la Erodŭ,
fiindŭ şi elŭ în Ierusalimŭ într'acele dile.
8 Érŭ Erodŭ vedêndŭ pre Iisusŭ, s'a bu-
curatŭ fórte; că [h] doría de demultŭ să-lŭ
vedă, pentru că [i] audía multe de elŭ; şi spera
să vedă vre-unŭ semnŭ facêndu-se de elŭ.
9 Şi l'a întrebatŭ cu multe cuvinte; darŭ elŭ
10 nimicŭ nu ĭ-a respunsŭ. Érŭ archiereĭ şi
11 cărturariĭ sta, tare pêrîndu-lŭ. [j] Érŭ Erodŭ
cu ostaşiĭ seĭ despreţuindu-lŭ, şi batjocurin-
du-*lŭ*, l'a îmbrăcatŭ într'unŭ vestmêntŭ stră-
12 lucitŭ, şi l'a trămesŭ éră-şĭ la Pilatŭ. Şi într'
aceeaşĭ dĭ [k] Pilatŭ şi Erodŭ s'aŭ făcutŭ amicĭ;
că maĭ înainte era neamiciţiă între d'înşiĭ.
13 [l] Érŭ Pilatŭ chiămândŭ pre archiereĭ şi pre
14 ceĭ maĭ marĭ şi pre poporŭ, Lĭ-a disŭ: [m] Mĭ-aţĭ
adusŭ pre acestŭ omŭ, ca unŭ resvrătitorŭ de
poporŭ; şi éccĕ, [n] eŭ înaintea vóstră întrebân-
du-*lŭ*, nicĭ o vină nu amŭ aflatŭ în omulŭ
15 acesta de acele de cari 'lŭ pêriţĭ; Şi nicĭ
Erodŭ; că v'amŭ trămesŭ la elŭ; şi éccĕ, ni-
micŭ *din câte l'arŭ arĕta* vredniciŭ de mórte nu
16 i s'a făcutŭ. [o] Decĭ pedepsindu-lŭ, *'lŭ* voiŭ li-
17 bera. [p] (Că trebuía să libereze pre unŭ *vino-*
18 *vatŭ* la *acea* serbátóre.) Şi [q] a strigatŭ tótă
mulţimea, dicêndŭ: Ié pre acesta, şi ni li-
19 beréză pre Barabba; (Care era aruncatŭ în
închisóre pentru o rescólă şi pentru o uci-
dere ce se făcuse în cetate).

Decĭ Pilatŭ, voindŭ să libereze pre Ii- 20
susŭ, a vorbitŭ óră-şĭ cătră d'înşiĭ. Dară 21
eĭ strigaŭ, dicêndŭ: Crucifică-*lŭ*, crucifică-lŭ.
Elŭ a treĭa óră a disŭ cătră eĭ: Dară ce 22
rĕŭ a făcutŭ acesta? nicĭ o vină de mórte
nu amŭ aflatŭ într'însulŭ; decĭ pedepsin-
du-lŭ, *'lŭ* voiŭ libera. Dară eĭ stăruĭaŭ cu 23
vóce tare, cerêndŭ să-lŭ crucifice. Şi vo-
cile lorŭ şi ale archiereilorŭ învingeaŭ. Decĭ 24
[r] Pilatŭ a hotărîtŭ, ca să se facă cererea lorŭ.
Atuncea lĭ-a liberatŭ pre celŭ aruncatŭ în 25
închisóre pentru rescólă şi ucidere, pre care-lŭ cereaŭ eĭ; dară pre Iisusŭ l'a datŭ după voía lorŭ.

Crucificarea.

Şi pre-cândŭ 'lŭ duceaŭ, prindêndŭ pre 26
unŭ Simonŭ, Chirinénŭ, ce venía din ţérănă,
aŭ pusŭ pe elŭ crucea, ca să o ducă după
Iisusŭ.
Şi-ĭ urma mulţime mare de poporŭ şi 27
de femeĭ, cari se văitaŭ şi se tânguĭaŭ pentru d'însulŭ. Dară Iisusŭ întorcêndu-se că- 28
tră ele, *lĭ*-a disŭ: Fiĭcele Ierusalimuluĭ, nu
mĕ plângeţĭ pre mine, ci vĕ plângeţĭ pre voĭ
înşi-vĕ şi pre copiiĭ vostri. [s] Că éccĕ, vinŭ 29
dilele în cari vorŭ dice: Fericite *sûnt* cele
sterpe, şi mitrele cari nu aŭ purtatŭ, şi ţitele,
cari nu aŭ alăptatŭ. [u] Atuncea vorŭ începe 30
a dice munţilorŭ: Cădeţĭ preste noĭ; şi dé-
lurilorŭ: Acoperiţi-ne. [v] Că de facŭ acésta 31
cu lemnulŭ celŭ verde, ce se va face cu
celŭ uscatŭ.
[x] Şi aduceaŭ împreună cu elŭ şi pre alţiĭ 32
dŭoĭ făcĕtorĭ de rele, spre a-ĭ crucifica. Şi 33
[y] venindŭ la loculŭ ce se chĭamă alŭ căpă-
ţineĭ, acolo l'aŭ crucificatŭ, şi pre făcĕtoriĭ
de rele, unulŭ d'a drépta şi altulŭ d'a stânga.
Érŭ Iisusŭ dicea: Părinte, [z] Iértă-li, că 34
[a] nu sciŭ ce facŭ. Şi [b] împărţindŭ vestmintele
luĭ, aŭ aruncatŭ sorţĭ.
[c] Şi poporulŭ sta privindŭ. [d] Şi ceĭ maĭ 35
marĭ împreună cu d'înşiĭ 'şĭ făceaŭ risŭ *de d'insulŭ*, dicêndŭ: Pre alţiĭ a mêntuitŭ;
mêntuiă-se pre sine, de este Christosulŭ,
alesulŭ luĭ Dumnedeŭ. Şi-şĭ băteaŭ jocŭ 36
de d'insulŭ şi ostaşiĭ, apropiându-se de elŭ,
şi aducêndu-ĭ oţetŭ; Şi dicêndŭ: De escĭ 37
regele Iudeilorŭ, mêntui-te pre tine-ţĭ!
[e] Şi era şi scriptură scrisă d'asupra luĭ, 38
cu litere elline şi latine şi evreescĭ: ACESTA ESTE REGELE IUDEILORŬ.

g Mat. 26. 64. Marc. 14. 62.
h Mat. 26. 65. Marc. 14. 63.
— Capulŭ 23
a Mat. 27. 2. Marc. 15. 1. Ioan 18. 28.
b Fapt. 17. 7.
c Vedĭ Mat. 17. 27 & 22. 21. Marc. 12. 17
d Ioan 19. 12.
e Mat. 27. 11. 1 Tim. 6. 13.
f 1 Pet. 2. 22.
g Cap. 3. 1.
h Cap. 9. 9.
i Mat. 14. 1. Marc. 6. 14.
j Isa. 53. 3.
k Fapt. 4. 27.
l Mat. 27. 23. Marc. 15. 14. Ioan 18. 38. & 19. 4.
m Vers. 1. 2.
n Vers. 4
o Mat. 27. 26. Ioan 19. 1.
p Mat. 27. 15. Marc. 15. 6. Ioan 18. 39.
q Fapt. 3. 14.
r Mat. 27. 26. Marc. 15. 15.
Ioan 19. 16.
s Mat. 27. 32. Marc. 15. 21. Vedĭ Ioan 19. 17.
t Mat. 24. 19. Cap. 21. 23.
u Isa. 2. 19. Osea 10. 8.
Apoc. 6. 16. & 9. 6
v Prov. 11. 31. Ier 25. 29. Ezec. 20. 47. & 21. 3, 4.
1 Pet. 4. 17.
x Isa. 53. 12. Mat. 27. 38.
y Mat. 27. 33. Marc. 15. 22. Ioan 19. 17, 18.
z Mat. 5. 44. Fapt. 7. 60. 1 Cor. 4. 12.
a Fapt. 3. 17.
b Mat. 27. 35.
Marc. 15. 24. Ioan 19. 23.
c Ps. 22. 17. Zech. 12. 10.
d Mat. 27. 39. Marc. 15. 29.
e Mat. 27. 37. Marc. 15. 26. Ioan 19. 19.

39 [f] Şi unulŭ din făcĕtoriĭ de rele din ceĭ
crucificaţĭ, 'lŭ batjocuría, dicêndŭ: De escĭ tu
Christosulŭ, mêntui-te pre tine-ţĭ şi pre noĭ.
40 Dară cela-l-altŭ respundêndŭ, 'lŭ certa, di-
cêndŭ: Óre nu te temĭ tu de Dumnedeŭ,
41 pre-cândŭ escĭ într'aceeaşĭ condemnare. Şi
noĭ *suferimŭ* dupre dreptate; că noĭ pri-
mimŭ cele cuvenite fapteloru nóstre: érŭ
42 acesta nicĭ unŭ reŭ nu a făcutŭ. Şi dicea
luĭ Iisusŭ: Pomenesce-mĕ, dómne, cândŭ
43 veĭ veni în impĕrăţia ta. Dis'a Iisusŭ luĭ: A-
devĕrŭ dicŭ ţie: Astă-dĭ veĭ fi cu mine în raiŭ.
44 [g] Şi era la a şesea óră, şi s'a făcutŭ în-
tunerecŭ preste totŭ pământulŭ până la a
45 noua óră. Şi s'a întunecatŭ sórele.
Şi s'a ruptŭ [h] catapetésma templuluĭ prin
medilocŭ.
46 Şi strigândŭ Iisusŭ cu vóce tare, a disŭ:
[i] Părinte, în mânele tale încredinţezŭ spi-
ritulŭ meŭ; [j] şi acésta dicêndŭ, şĭ-a datŭ spi-
ritulŭ.
47 [k] Şi sutaşulŭ vedêndŭ ce se facuse, măría
pre Dumnedeŭ, dicêndŭ: Cu adevĕratŭ dreptŭ
a fostŭ acestŭ omŭ.
48 Şi totŭ poporulŭ, ce se adunase la acea
privire, vedêndŭ cele ce se făcuseră, bătên-
du-şĭ pepturile lorŭ, se întórceaŭ. [l] Érŭ toţĭ
cunoscuţiĭ luĭ, şi femeele, cari 'ĭ urmaŭ din
Galilea, sta de departe, privindŭ acestea.

Ingroparea.

50 [m] Şi éccĕ unŭ bărbatŭ, anume Iosefŭ din
Arimatia, cetate a Iudeilorŭ, consiliarŭ, băr-
51 batŭ bunŭ şi dreptŭ; Care nu s'a invoitŭ la
sfatulŭ şi fapta lorŭ, [n] care şi ascepta împĕ-
52 răţia luĭ Dumnedeŭ; Acesta venindŭ la Pi-
53 latŭ, a cerutŭ corpulŭ luĭ Iisusŭ. [o] Şi pogo-
rîndu-lŭ, l'a înfăşuratŭ în gîulgiŭ, şi l'a pusŭ
în mormêntŭ, ce era sĕpatŭ în pétră, în
54 care nimenea nu fusese încă pusŭ. Şi era
[p] diŭa vinereĭ, şi sâmbăta se apropía.
55 Dară şi femeele, [q] cari veniseră cu d'în-
sulŭ din Galilea, aŭ urmatŭ, şi [r] privíaŭ mor-
56 mêntulŭ şi cumŭ s'a pusŭ corpulŭ luĭ. Şi
întorcêndu-se, [s] aŭ gătitŭ mirezme şi mirurĭ;
şi sâmbăta s'aŭ repausatŭ [t] dupre lege.

Visita discipulilorŭ la mormêntŭ; arĕtarea domnuluĭ nostru la d'înşiĭ după înviarea luĭ, şi înălţarea sa la ceriŭ.

24 Earŭ [a]ântĕia *dĭ* a septĕmâneĭ, de demâ-
nĕţă fórte, aŭ venitŭ la mormêntŭ, [b] a-
ducêndŭ mirezmele cele ce gătiseră, şi *al-*

tele óre-carĭ împreună cu ele. [c] Şi aŭ aflatŭ 2
pétra rostogolită de pe mormêntŭ. [d] Şi în- 3
trândŭ nu aŭ aflatŭ corpulŭ domnuluĭ Iisusŭ. Şi mirându-se ele de acestea, [e] éccĕ, 4
dŭoĭ bărbaţĭ în vestminte strălucite sta
înaintea lorŭ. Şi înfricoşându-se ele, şi ple- 5
cându-şĭ feţele la pământŭ, diceaŭ cătră
ele: Pentru ce căutaţĭ pre celŭ viŭ între
ceĭ morţĭ? Nu este aicea, ci e'a sculatŭ; [f] a- 6
duceţi-vĕ aminte, cumŭ elŭ v'a vorbitŭ, încă
fiindŭ în Galilea, Dicêndŭ: Fiĭulŭ omuluĭ 7
trebue să se dee în mânele ómenilorŭ pĕcătoşĭ, şi să se crucifice, şi a treĭa dĭ să
învieze.
Şi [g] şĭ-aŭ adusŭ aminte de cuvintele luĭ. 8
[h] Şi întorcêndu-se de la mormêntŭ, aŭ spusŭ 9
acestea tóte celorŭ unŭ-spre-dece, şi tutu-
rorŭ celorŭ-l-alţĭ. Şi eraŭ Maria Magdali- 10
na, şi [i] Ioanna, şi Maria luĭ Iacobŭ, şi cele-l-alte cu d'însele, cari diceaŭ acestea cătră
apostolĭ. [j] Şi li s'aŭ părutŭ cuvintele lorŭ 11
ca cuvinte deşerte, şi nu le credeaŭ.
[k] Érŭ Petru sculându-se, a alergatŭ la 12
mormêntŭ, şi plecându-se, a vĕdutŭ gîul-
giurile jăcêndŭ singure; şi s'a dusŭ de a-
colo, mirându-se în sine de cele ce făcuseră.
[l] Şi éccĕ, dŭoĭ d'intre eĭ mergeaŭ într'ace- 13
eaşĭ dĭ la unŭ satŭ, numitŭ Emmausŭ, care
era departe de Ierusalimŭ *ca la* şese-decĭ
de stadiĭ. Şi eĭ vorbĭaŭ între sine de tóte 14
cele ce se întêmplaseră. Şi vorbindŭ eĭ 15
şi disputândŭ, [m] însu-şĭ Iisusŭ apropiându-se,
mergea cu d'înşiĭ. Dară [n] ochiĭ lorŭ se ţi- 16
neaŭ, ca să nu-lŭ cunóscă.
Şi lĭ-a disŭ: Ce feliŭ de vorbe *sûnt* a- 17
cestea, cu cari vorbiţĭ pe cale, şi sûnteţĭ
triştĭ? Şi respundêndŭ unulŭ dintr'înşiĭ, [o] alŭ 18
căruĭ nume era Kleopa, ĭ-a disŭ: Óre tu sin-
gurŭ escĭ *aşa* străinŭ în Ierusalimŭ, în câtŭ
nu sciĭ cele ce s'aŭ făcutŭ într'insulŭ în a-
ceste dile?
Şi lĭ-a disŭ: Cari? Disu-i-aŭ eĭ: Cele de- 19
spre Iisusŭ Nazarinénulŭ, [p] care era profetŭ
[q] puterniciŭ în lucru şi în cuvêntŭ înaintea luĭ
Dumnedeŭ şi a totŭ poporulŭ; [r] Şi cumŭ l'aŭ 20
datŭ archiereiĭ şi maĭ mariĭ nostri spre condemnare la mórte, şi l'aŭ crucificatŭ. Dară 21
noĭ speramŭ, că [s] acela este celŭ ce avea să
rescumpere pre Israelŭ; ci cu tóte acestea
este astă-dĭ a treĭa dĭ de cândŭ s'aŭ făcutŭ
acestea. Da, şi [t] nisce femeĭ dintr'ale nós- 22
tre ne-aŭ spăimêntatŭ, cari aŭ fostŭ de

f Mat. 27. 44. Marc. 15. 32.
g Mat. 27. 45. Marc. 15. 33.
h Mat. 27. 51. Marc. 15. 38.
i Ps. 31. 5. 1 Pet. 2. 23.
j Mat. 27. 50. Marc. 15. 37.
Ioan 19. 30.
k Mat. 27. 54. Marc. 15. 39.
l Ps. 38. 11. Mat. 27. 55. Marc. 15. 40. Vedĭ Ioan 19. 25.
m Mat. 27. 57. Marc. 15. 42.
Ioan 19. 38.
n Marc. 15. 43. Cap. 2. 25, 38.
o Mat. 27. 59. Marc. 15. 46.
p Mat. 27. 62.
q Cap. 8. 2.
r Marc. 15. 47.
s Marc. 16. 1.
t Exod. 20. 10.
Capulŭ 24.
a Mat. 28. 1. Marc. 16. 1. Ioan 20. 1.
b Cap. 23. 56.
c Mat. 28. 2. Marc. 16. 4
d Marc. 16. 5. Vers. 23.
e Ioan 20. 12. Fapt. 1. 10.
f Mat. 16. 21. & 17. 23 Marc. 8. 31. & 9. 31. Cap. 9. 22.
g Ioan 2. 22.
h Mat. 28. 8.
Marc. 16. 10.
i Cap. 8. 3.
j Marc. 16. 11. Vers. 25.
k Ioan 20. 3, 6.
l Marc. 16. 12.
m Mat. 18. 20. Vers. 36.
n Ioan 20. 14.
& 21. 4.
o Ioan 19. 25.
p Mat. 21. 11. Cap. 7. 16. Ioan 3. 2. & 4. 19. & 6. 14.
q Fapt. 7. 22.
r Cap. 23. 1.
Fapt. 18. 27, 28.
s Cap. 1. 68. & 2. 38.
Fapt. 1. 6.
t Mat. 28. 8 Marc. 16. 10. Vers. 9. 10. Ioan 20. 18.

23 demânéță fórte la mormêntŭ; Și nea-
flândŭ corpulŭ luĭ, aŭ venitŭ, ǆicêndŭ, că
vęduseră și vederea de ângerĭ, carĭ ǆiceaŭ
24 că elŭ este viŭ. Și [u]s'aŭ dusŭ uniĭa d'intre
noĭ la mormêntŭ, și aŭ aflatŭ așa, precumŭ
aŭ ǆisŭ și femeele; dară pre elŭ nu l'aŭ
vęǆutŭ.
25 Atuncĭ elŭ lĭ-a ǆisŭ: O nepricepuțilorŭ
și tărǆiĭ la ânimă a crede tóte câte aŭ vor-
26 bitŭ profeţiĭ! [v]Aŭ nu trebuĭa Christosŭ a
suferi acestea, și a intra în mărirea sa?
27 [w]Și începêndŭ de la [x]Moisi, și urmândŭ prin
[y]toțĭ profeţiĭ, lĭ esplica tóte scripturele cele
despre sine.
28 Și s'aŭ apropiatŭ de satulŭ la care mer-
geaŭ; și [a]elŭ se făcea a merge maĭ depar-
29 te. Dară [b]eĭ l'aŭ îndemnatŭ, ǆicêndŭ: Rĕ-
mâĭ cu noĭ, că este către séra, și s'a plecatŭ
ǆiŭa. Și a intratŭ să rĕmână cu d'inșiĭ.
30 Și șeǆêndŭ elŭ cu eĭ, [c]a luatŭ pâne, și
a bine-cuvêntatŭ, și frângêndŭ, lĭ-a datŭ.
31 Atuncea lĭ s'aŭ deschisŭ ochiĭ lorŭ, și l'aŭ
cunoscutŭ; și elŭ s'a făcutŭ nevęǆutŭ de
32 d'inșiĭ. Și ǆiceaŭ unulŭ către altulŭ: Aŭ nu
era ânima nóstră arǆêndŭ în noĭ, cândŭ nĭ vor-
bĭa pe cale, și cândŭ nĭ esplica scripturele?
33 Și sculându-se într'acea óră, s'aŭ întorsŭ
la Ierusalimŭ, și aŭ aflatŭ adunațĭ pre ceĭ unŭ-
34 spre-ǆece și pre ceĭ ce eraŭ cu d'inșiĭ; Carĭ
ǆiceaŭ: S'a sculatŭ domnulŭ în adevĕrŭ, și
35 [d]s'a arĕtatŭ luĭ Simonŭ. Și eĭ spuneaŭ cele
se făcuseră pe cale, și cumŭ s'a cunoscutŭ
de d'inșiĭ în frângerea pâneĭ.
36 [e]Și vorbindŭ eĭ acestea, însu-șĭ Iisusŭ a
stătutŭ în mediloculŭ lorŭ, și lĭ-a ǆisŭ: Pace
37 voŭĕ. Erŭ eĭ spăimêntându-se și înfricoșân-

du-se, lĭ se părea că vĕdŭ [f]unŭ spiritŭ. Dară 38
elŭ lĭ-a ǆisŭ: Pentru ce sûnteţĭ turburaţĭ?
și pentru ce se sue gândurĭ în ânimele vós-
tre? Vedeţĭ mânele și piciórele mele, că în- 39
su-mĭ eŭ sûnt; [g]pipăiţĭ-mĕ, și vedeţĭ; că spi-
ritulŭ nu are carne și óse, precumŭ vedeţĭ
că eŭ amŭ. Și acestea ǆicêndŭ, lĭ-a arĕ- 40
tatŭ mânele și piciórele. Și încă necre- 41
ǆêndŭ eĭ [h]de bucuriă, și mirându-se, lĭ ǆi-
cea: [i]Aveţĭ aicea ce-va de mâncare? Erŭ eĭ 42
Ĭ-aŭ datŭ o parte de pesce friptŭ, și din-
tr'unŭ fagurŭ de miere. [j]Și luându-*le*, a mân- 43
catŭ înaintea lorŭ.
Și lĭ-a ǆisŭ: [k]Acestea *sûnt* cuvintele, carĭ 44
v'amŭ vorbitŭ, încă fiindŭ cu voĭ, că trebue
a se împlini tóte cele scrise despre mine
în legea luĭ Moisi și *în* profeţĭ și *în* psalmĭ.
Atuncea [l]lĭ-a deschisŭ mintea lorŭ, ca să 45
înțelégă scripturele. Și lĭ-a ǆisŭ: [m]Așa este 46
scrisŭ, și așa trebuĭa să suferă Christosŭ,
și să învieze din morţĭ a treĭa ǆi: Și ca 47
să se predice în numele luĭ pocăinţa și [n]ier-
tarea pĕcatelorŭ la [o]tóte popórele, începêndŭ
de la Ierusalimŭ. Erŭ [p]voĭ sûnteţĭ martorĭ 48
acestora. [q]Și éccĕ eŭ vĭ trămetŭ ceea ce 49
Părintele meŭ v'a promisŭ; Erŭ voĭ ședeţĭ
în cetatea Ierusalimuluĭ, până ce vĕ veţĭ
îmbrăca cu [r]putere de susŭ.
Și ducêndu-Ĭ afară [s]până la Betania, și 50
rĕdicându-șĭ mânele sale, Ĭ-a bine-cuvên-
tatŭ. [t]Și s'a întêmplatŭ, pre-cândŭ Ĭ-a bine- 51
cuvêntatŭ, s'a depărtatŭ de la d'inșiĭ, și se
înălţa la ceriŭ. [u]Erŭ eĭ, închinându-se luĭ, 52
s'aŭ întorsŭ la Ierusalimŭ cu bucuriă mare;
Și ernŭ totŭ-dé-una [v]în templu, lăudândŭ și 53
bine-cuvêntândŭ pre Dumneǆeŭ. Aminŭ.

SÂNTA EVANGELIĂ DUPRE IOANŬ.

Ecsistența eternă și attributele dumneǆeescĭ ale cuvêntuluĭ.

1 LA începutŭ [a]era cuvêntulŭ, și cuvêntulŭ
era [b]la Dumneǆeŭ, și [c]Dumneǆeŭ era cu-
2 vêntulŭ. [d]Acesta era întru începutŭ la Dum-
3 neǆeŭ. [e]Tóte printr'insulŭ s'aŭ făcutŭ; și
fără de d'insulŭ nimicŭ s'a făcutŭ, ce s'a
4 făcutŭ. [f]Într'insulŭ era viĕţă, și [g]viĕţa era
lumina ómenilorŭ. [h]Și lumina luminéză în- 5
tru întunerecŭ, și întunereculŭ nu o a cu-
prinsŭ.

Arĕtarea și lucrarea cuvêntuluĭ dumneǆeescŭ; cu mărturia luĭ Ioanŭ Botezătoruluĭ.

[i]Fost'a unŭ omŭ trămesŭ de la Dumne- 6
ǆeŭ, alŭ căruĭ nume *era* Ioanŭ. [j]Acesta 7

a venitŭ spre mărturiă, ca să mărturiséscă
pentru lumină, ca toţĭ să crédă prin elŭ.
8 Nu era elŭ lumina, ci *fost'a elŭ trămesŭ,*
ca să mărturiséscă pentru lumină.
9 [k]Era lumina cea adevĕrată, care lumi-
10 néză pre totŭ omulŭ, ce vine în lume. În
lume era, și [l]lumea printr'insulŭ s'a făcutŭ,
11 și lumea nu l'a cunoscutŭ. [m]Într'ale sale a
12 venitŭ, și aĭ seĭ nu l'aŭ primitŭ. Erŭ [n]câţĭ
l'aŭ primitŭ, acelora dreptulŭ lĭ-a datŭ să
se facă fiĭ aĭ luĭ Dumneǆeŭ, *adecă,* celorŭ
13 ce credŭ în numele luĭ. [o]Carĭ nu din sânge,
nicĭ din poftă trupéscă, nicĭ din poftă băr-
bătéscă, ci de la Dumneǆeŭ s'aŭ născutŭ.
14 [p]Și cuvêntulŭ [q]trupŭ [r]s'a făcutŭ, și s'a să-
lășluitŭ între noĭ, (și [s]amŭ vęǆutŭ mărirea
luĭ, mărire ca a unuĭ-născutŭ de la Părin-
te), [t]plinŭ de charŭ și de adevĕrŭ.
15 [u]Ioanŭ mărturisĭa despre d'insulŭ, și stri-
ga, ǆicêndŭ: Acesta era pentru carele amŭ
ǆisŭ: [v]Celŭ ce vine după mine, maĭ 'nainte de
mine a fostŭ; [x]că maĭ mare de câtŭ mine era.
16 Și din [y]plinitatea luĭ noĭ toţĭ amŭ pri-
17 mitŭ, și charŭ preste charŭ. Că [z]legea prin
Moisi s'a datŭ; *érŭ* [a]charulŭ și [b]adevĕrulŭ
18 prin Iisusŭ Christosŭ a venitŭ. [c]Nimenea
nicĭ odată nu a vęǆutŭ pre Dumneǆeŭ; [d]celŭ
unulŭ-născutŭ Fiiulŭ, care este în sinulŭ
Părinteluĭ, acela a spusŭ.

Mărturia luĭ Ioanŭ despre Christosŭ către preuţĭ și către discipuliĭ seĭ; Iisusŭ câștigă discipulĭ.

19 Și acésta este [e]mărturia luĭ Ioanŭ, cândŭ
aŭ trămesŭ Iudeiĭ preuţĭ și Leviţĭ din Ie-
20 rusalimŭ să-lŭ întrebe: Cine escĭ? Și [f]a
mărturisitŭ, și nu a tăgăduitŭ, ci a mărtu-
21 risitŭ: Nu sûnt eŭ Christosulŭ. Și l'aŭ în-
trebatŭ: Ce dară? Escĭ [g]Ilie? Și a ǆisŭ: Nu
sûnt. Escĭ [h]profetulŭ? și a respunsŭ: Nu.
22 Atuncĭ Ĭ-aŭ ǆisŭ: Cine escĭ? ca să dămŭ
respunsŭ celorŭ ce ne-aŭ trămesŭ. Ce ǆicĭ
23 despre tine însu-ţĭ? [i]Dis'a elŭ: Eŭ *sûnt* vó-
cea celuĭ ce strigă în pustiiŭ: Îndreptaţĭ
calea Domnuluĭ, cumŭ [j]a ǆisŭ profetulŭ Isaia.
25 Și trămeșiĭ eraŭ din Fariseĭ. Și l'aŭ
întrebatŭ, și Ĭ-aŭ ǆisŭ: Pentru ce dară bo-
tezĭ, dacă nu escĭ Christosulŭ, nicĭ Ilie, nicĭ
26 profetulŭ? Respunsu-lĭ-a Ioanŭ, ǆicêndŭ:
[k]Eŭ botezŭ cu apă; [l]érŭ în mediloculŭ vo-

stru stă acela, pre care nu-lŭ cunósceţĭ; [m]A- 27
cela este carele vine după mine, și *carele*
a fostŭ maĭ 'nainte de mine, căruĭa nu sûnt
vrednicŭ să-Ĭ deslegŭ curéŭa încălţăminteĭ
luĭ. Acestea s'aŭ făcutŭ în [n]Betabara, din- 28
colo de Iordanŭ, unde Ioanŭ boteza.
A dŭoa ǆi vęǆu Ioanŭ pre Iisusŭ ve- 29
nindŭ către d'insulŭ, și ǆise: Éccĕ [o]Mielulŭ
luĭ Dumneǆeŭ, [p]care rĕdică pĕcatulŭ lumeĭ!
[q]Acesta este pentru care amŭ ǆisŭ: După 30
mine vine unŭ bărbatŭ, care maĭ 'nainte de
mine a fostŭ; că era maĭ mare de câtŭ
mine. Și eŭ nu-lŭ sciamŭ; ci ca să fie cu- 31
noscutŭ în Israelŭ, [r]pentru acésta amu ve-
nitŭ botezândŭ cu apă.
[s]Și a mărturisitŭ Ioanŭ, ǆicêndŭ: Amŭ 32
vęǆutŭ Spiritulŭ ca unŭ porumbŭ pogorîn-
du-se din ceriŭ, și a rĕmasŭ preste d'insulŭ;
Și nu-lŭ sciamŭ; ci celŭ ce m'a trămesŭ să 33
botezŭ cu apă, acela mĭ-a ǆisŭ: Preste care
veĭ vedé Spiritulŭ pogorîndu-se, și rĕmânêndŭ
preste d'insulŭ, [t]acela este care botéză cu
Spiritŭ Sântŭ. Și amŭ vęǆutŭ, și amŭ măr- 34
turisitŭ, că acesta este Fiiulŭ luĭ Dumneǆeŭ.
A dŭoa ǆi éră-șĭ sta Ioanŭ, și dŭoĭ din 35
discipuliĭ seĭ; Și căutândŭ la Iisusŭ, care 36
âmbla, ǆise: [u]Éccĕ Mielulŭ luĭ Dumneǆeŭ!
Și l'aŭ auǆitŭ ceĭ dŭoĭ discipulĭ vorbindŭ, 37
și aŭ urmatŭ luĭ Iisusŭ. Erŭ Iisusŭ întor- 38
cêndu-se, și vĕǆêndu-Ĭ după d'insulŭ, lĭ-a
ǆisŭ: Ce căutaţĭ? Ǆisu-Ĭ-aŭ eĭ: Rabbi, a-
decă, Învĕţătorule, unde locuescĭ? Ǆisu-lĭ-a: 39
Veniţĭ de vedeţĭ. Aŭ venitŭ, și aŭ vęǆutŭ
unde locuesce, și aŭ rĕmasŭ la elŭ în acea
ǆi; că era pe la óră ǆece.
Unulŭ din ceĭ dŭoĭ, carĭ auǆiseră de la 40
Ioanŭ și-Ĭ urmaseră, era [v]Andreiŭ, fratele luĭ
Simonŭ Petru. Acesta a aflatŭ ântâiŭ pre 41
Simonŭ, fratele seŭ, și Ĭ-a ǆisŭ: Noĭ amŭ
aflatŭ pre Mesia, adecă pro Christosŭ. Și 42
l'a adusŭ la Iisusŭ. Și căutândŭ la elŭ Ii-
susŭ, a ǆisŭ: Tu escĭ Simonŭ, fiiulŭ luĭ Ió-
na; [w]tu te veĭ chiăma Kefa, adecă Petru.
A dŭoa ǆi a vrutŭ Iisusŭ să mérgă în 43
Galilea, și a aflatŭ pre Filipŭ, și Ĭ-a ǆisŭ:
Urméză-mĕ. Și [y]Filipŭ era din Betsaide, 44
cetatea luĭ Andreiŭ și a luĭ Petru.
Filipŭ a aflatŭ pre [z]Natanaelŭ, și-Ĭ ǆise: 45
Noĭ amŭ aflatŭ pre acela, de carele a scrisŭ

u Vers. 12. v Vers. 46. Fapt. 17. 3. 1 Pet. 1. 11. w Vers. 45. y Fac. 3. 15. & 22. 18. & 26. 4. & 49. 10. Num. 21. 9. Deut. 18. 15. z Ps. 16. 9. & 10. 37. & 132. 11. Isa. 7. 14. & 11. & 50. 6. & 53. Ier. 23. 5. & 33. 14, 15. Ezec. 34. 23. & 37. 25. Dan. 9. 24. Mic. 7. 20. Mal. 3. 1. & 4. 2. Vedĭ la Ioan 1. 45. a Vedĭ Fac. 32. 26. & 42. 7. b Fac. 19. 3. Fapt. 16. 15. c Mat. 14. 19. d 1 Cor. 15. 5. e Marc. 16. 14. Ioan 20. 19. 1 Cor. 15. 5. f Marc. 6. 49. g Ioan 20. 20, 27. h Fac. 45. 26. i Ioan 21. 5. j Fapt. 10. 41. k Mat. 16. 21. & 17. 22. & 20. 18. Cap. 9. 22. & 18. 31. Vers. 6. l Fapt. 16. 14. m Vers. 26. Ps. 22. Isa. 50. 6. & 53. 2, etc. Fapt. 17. 3. n Dan. 9. 24. Fac. 13. 38, 46. 1 Ioan. 2. 12. Isa. 48. 6, 22. Ier. 31. 34. Osea 2. 23. Mic. 4. 2. Mal. 1. 11. p Ioan 15. 27. Fapt. 1. 8, 22. & 2. 32. & 3. 15. q Isa. 44. 3. Ioel 2. 28. Ioan 14. 16, 26. & 15. 26. 2. 1, etc. r Fapt 1. 12. s 2 Reg. 2. 11. Marc. 16. 19. Ioan 20. 17. Fapt 1. 9. Efes 4. 8. t Mat. 28. 9, 17. u Fapt. 2. 46. & 5. 42.

IOAN.

a Prov. 8. 22, etc. Col. 1. 17. 1 Ioan 1. 1. Apoc. 1. 2. & 19. 13. b Prov. 8. 30. Cap. 17. 5. 1 Ioan 1. 2. c Filip. 2. 6. 1 Ioan 5. 7. d Fac. 1. 1. e Ps. 33. 6. Vers. 10. Col. 1. 16. Ebr. 1. 2. Apoc. 4. 11. f 1 Ioan 5. 11. g Cap. 8. 12. & 9. 5. & 12. 35, 46. h Cap. 3. 19. i Mal. 3. 1. Mat. 3. 1. Luc. 3. 2. j Vers. 33.

k Vers. 4. Isa. 49. 6. 1 Ioan 2. 8. l Vers. 3. Ebr. 1. 2. & 11. 3. m Luc 19. 14. Fapt. 3. 26. & 13. 46. n Isa. 56. 5. Rom. 8. 15. Gal. 3. 26. 2 Pet. 1. 4. o Iac. 1. 18. 1 Pet. 1. 23. p Mat. 1. 16, 20. Luc. 1. 31, 35. & 2. 7. 1 Tim. 3. 16. q Ebr. 2. 11, 14, 16, 17. r Rom. 1. 3. Gal. 4. 4. s Isa. 40. 5. Mat. 17. 2. Cap. 2. 11. & t Col. 1. 19. & 2. 3, 9. u Vers 32. Cap. 3. 32. & 5. 33. v Mat. 3. 11. Marc. 1. 7. Luc. 3. 16. Vers. 27, 30. Cap. 8. 58. x Cap. 3. 31. y Col. 1. 17. & 2. 9, 10. z Esod. 20. 1, etc. Deut. 4. 44. & 5. 1. & 33. 4. a Rom. 3. 24. & 5. 21. & 6. 14. b Cap. 8. 32. & 14. 6. c Esod. 33. 20. Deut. 4. 12. 1 Tim. 1. 17. & 6. 16. 1 Ioan 4. 12, 20. d Vers. 14. Cap. 3. 16, 18. 1 Ioan 4. 9. e Cap. 5. 33. f Luc. 3. 15. Cap. 3. 28. Fapt. 13. 25. g Mal. 4. 5. i Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Cap. 3. 28. j Isa. 40. 3. k Mat. 3. 11. l Mal. 3. 1. m Vers. 15, 30. Fapt. 19. 4. n Judc. 7. 24. Cap. 10. 40. o Esod. 12. 3. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 5. 6, etc. p Isa. 53. 11. 1 Cor. 15. 3. Gal. 1. 4. Ebr. 1. 3. & 2. 17. & 9. 28. 1 Pet. 2. 24. & 3. 18. 1 Ioan 2. 2. & 3. 5. & 4. 10. Luc. 1. 17, 76, 77. & 3. 3, 4. s Mat. 3. 16. Marc. 1. 10. Luc. 3. 22. Cap. 5. 32. t Mat. 3. 11. Fapt 1. 5. & 2. 4. & 10. 44. & 19. 6. u Ver 29.